

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

64. gadagājums
2021. gada 2. jūlijs

Saturs

I *Leģislatīvi akti*

REGULAS

- ★ **Regulas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1077 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido finansiālā atbalsta instrumentu muitas kontroles iekārtām, kurš ir daļa no Integrētās robežu pārvaldības fonda** 1

II *Neleģislatīvi akti*

REGULAS

- ★ **Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/1078 (2021. gada 14. aprīlis), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523, nosakot investīciju pamatnostādnes fondam InvestEU** 18
- ★ **Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/1079 (2021. gada 24. jūnijs), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ieviešanu un importu** 67
- ★ **Komisijas Regula (ES) 2021/1080 (2021. gada 28. jūnijs), ar kuru attiecībā uz 16., 37. un 41. starptautisko grāmatvedības standartu un 1., 3. un 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 ⁽¹⁾** 90

LĒMUMI

- ★ **Komisijas Lēmums (ES) 2021/1081 (2021. gada 28. jūnijs), ar ko groza Lēmumu (ES) 2018/1220 par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. pantā minētās paneļkomitejas reglamentu** 99

(¹) Dokuments attiecas uz EEZ.

Labojumi

- ★ Labojums Eiropas Centrālās bankas Lēmumā (ES) [2021/1074] (2021. gada 18. jūnijs) par noteiktu riska darījumu ar centrālajām bankām pagaidu izslēgšanu no kopējās riska darījumu vērtības mēra saistībā ar Covid-19 pandēmiju un Lēmuma (ES) 2020/1306 atcelšanu (ECB/2021/27) (OV L 230 I, 30.6.2021.) 102

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

REGULAS EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/1077

(2021. gada 24. jūnijs),

ar ko izveido finansiālā atbalsta instrumentu muitas kontroles iekārtām, kurš ir daļa no Integrētās robežu pārvaldības fonda

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 33., 114. un 207. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Pie Savienības ārējām robežām izvietotās 2 140 muitas iestādes ir pienācīgi jāaprīko, lai nodrošinātu efektīvu un iedarbīgu muitas savienības darbību. Pienācīga muitas kontrole ar līdzvērtīgiem rezultātiem ir vajadzīga arvien steidzamāk ne tikai tradicionālās muitas funkcijas dēļ, proti, iekasēt ieņēmumus, bet arvien vairāk arī tādēļ, ka gan drošuma, gan drošības nodrošināšanas labad ir ievērojami jāpastiprina kontrole pār precēm, kas tiek ievestas un izvestas pāri Savienības ārējām robežām. Tomēr vienlaikus šādai kontrolei pār preču kustību pāri ārējām robežām nevajadzētu negatīvi ietekmēt, bet gan drīzāk atvieglot likumīgu tirdzniecību ar trešām valstīm.
- (2) Muitas savienība ir viens no Savienības – vienas no lielākajām tirdzniecības kopām pasaulē – stūrakmeņiem. Tā kā muitas savienība ir būtiska pareizai iekšējā tirgus darbībai un tam, lai gan uzņēmumi, gan iedzīvotāji no tās gūtu labumu, ir vajadzīgi nepārtraukti pasākumi muitas savienības stiprināšanai.
- (3) Pašlaik dalībvalstīs nav līdzsvara muitas kontroles darbības rezultātos. Šis nelīdzsvarotības cēlonis ir dalībvalstu atšķirības gan ģeogrāfisko iezīmju, gan arī to spēju un resursu ziņā. Dalībvalstu spēja reaģēt uz problēmām, ko rada nepārtraukti mainīgie pasaules darījumdarbības modeļi un piegādes ķēdes, ir atkarīga ne tikai no cilvēkresursu elementa, bet arī no tā, vai ir pieejamas un pareizi darbojas modernas un uzticamas muitas kontroles iekārtas. Pieprasījums pēc efektīvas muitas kontroles pieaug arī tādu problēmu dēļ kā straujās e-komercijas pieaugums, pieaugoša digitalizācija un nepieciešamība uzlabot noturību pret kiberuzbrukumiem. Tādēļ līdzvērtīgu muitas kontroles iekārtu nodrošināšana ir svarīgs elements pašreizējās nelīdzsvarotības problēmas risināšanā. Tā uzlabos muitas kontroles darbības rezultātu līdzvērtību visās dalībvalstīs un tādējādi palīdzēs novērst preču plūsmu novirzīšanu uz vājākajām muitas kontroles sistēmas vietām, ko nereti dēvē par ieviešanas punkta izraudzīšanos. Tāpēc precēm, ko iaved Savienības muitas teritorijā, būtu jāveic uz riska analīzi balstīta kontrole saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 ⁽³⁾ ("Savienības Muitas kodekss").

⁽¹⁾ OV C 62, 15.2.2019., 67. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2019. gada 16. aprīļa nostāja (OV C 158, 30.4.2021., 133. lpp.) un Padomes 2021. gada 27. maija nostāja pirmajā lasījumā (OV C 227, 14.6.2021., 1. lpp.). Eiropas Parlamenta 2021. gada 23. jūnija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- (4) Dalībvalstis ir atkārtoti paudušas vajadzību pēc finansiāla atbalsta muitas kontroles iekārtām un ir lūgušas padziļināti izvērtēt nepieciešamās iekārtas. Padome 2017. gada 23. marta secinājumos par muitas finansēšanu aicināja Komisiju izvērtēt iespēju tehniskā aprīkojuma vajadzības finansēt no turpmākām Komisijas finanšu programmām un uzlabot koordināciju un sadarbību starp muitas dienestiem un citām tiesībsardzības iestādēm finansējuma nolūkos.
- (5) Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksu muitas kontrole ir jāsaprot ne tikai kā muitas tiesību aktu izpilde, bet arī citu tādu tiesību aktu izpilde, kas reglamentē tādu preču ieviešanu, izvešanu, tranzītu, pārvietošanu, uzglabāšanu un galapatēriņu, kuras tiek pārvietotas starp Savienības muitas teritoriju un valstīm vai teritorijām ārpus Savienības muitas teritorijas, kā arī ārpus Savienības preču un galapatēriņa procedūrai pakļauto preču atrašanos un pārvietošanu Savienības muitas teritorijā. Šādos citos tiesību aktos, kas pilnvaro muitas dienestus veikt konkrētus kontroles uzdevumus, ir noteikumi par nodokļiem, piemēram, attiecībā uz akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli, par iekšējā tirgus ārējiem aspektiem, par kopīgo tirdzniecības politiku un citām kopīgām Savienības politikas jomām, kuras var ietekmēt tirdzniecību, piegādes ķēdes vispārējo drošību un Savienības un tās dalībvalstu finanšu un ekonomikas interešu aizsardzību.
- (6) Palīdzot panākt pienācīgu un līdzvērtīgu līmeņa muitas kontroles rezultātus pie Savienības ārējām robežām, var gūt maksimālu labumu no muitas savienības, tādējādi sniedzot papildu atbalstu muitas dienestiem, kas rīkojas vienoti, lai aizsargātu Savienības intereses. Specializēts Savienības fonds muitas kontroles iekārtām, lai labotu pašreizējo nelīdzsvarotību, veicinātu vispārējo kohēziju starp dalībvalstīm. Minētajā specializētajā fondā tiktu ņemtas vērā atšķirīgās vajadzības, ar kurām nākas saskarties pie dažādu veidu robežām, proti, jūras un citu ūdensceļu, gaisa un sauszemes, tostarp dzelzceļa un autoceļu, robežām, kā arī pasta centriem. Ņemot vērā problēmas, ar kurām saskaras pasaule, un īpaši nepieciešamību arī turpmāk aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu finanšu un ekonomikas intereses, vienlaikus atvieglojot likumīgas tirdzniecības plūsmas, būtiska ir modernu un uzticamu kontroles iekārtu pieejamība pie ārējām robežām.
- (7) Tādēļ ir vietā izveidot jaunu finansiālā atbalsta instrumentu muitas kontroles iekārtām, kas ir paredzētas izmantošanai pie visu veidu robežām. Instrumentam būtu jāatbalsta muitas savienība un muitas dienestu darbs, jo īpaši lai tiem palīdzētu aizsargāt Savienības finanšu un ekonomikas intereses un lai nodrošinātu drošību un drošumu Savienībā un aizsargātu Savienību pret negodīgu un nelegālu tirdzniecību, piemēram, pret preču viltošanu, vienlaikus vienkāršojot likumīgu darījumdarbību. Tam būtu jāpalīdz panākt pienācīgus un līdzvērtīgus muitas kontroles rezultātus. Turklāt ar muitas kontroles iekārtām, ko finansē no šā Instrumenta, būtu jāatbalsta muitas riska pārvaldības sistēma, kas ir minēta Savienības Muitas kodeksā. Šis mērķis būtu jāasniedz, pārskatāmi iepērkot, uzturot un jauninot relevantas, mūsdienīgas un uzticamas muitas kontroles iekārtas, pienācīgi ņemot vērā datu aizsardzību, kiberneturību, kā arī drošības un vides apsvērumus, tostarp aizstāto iekārtu iznīcināšanu videi draudzīgā veidā.
- (8) Dalībvalstu muitas dienesti ir uzņēmušies arvien lielāku skaitu pienākumu, kas tiek veikti pie ārējām robežām un kas bieži vien iesniedzas drošības jomā. Tādēļ ir svarīgi sniegt dalībvalstīm Savienības finansiālo atbalstu, lai tās varētu nodrošināt līdzvērtību robežkontroles un muitas kontroles veikšanā pie Savienības ārējām robežām. Tikpat svarīgi ir katrā dalībvalstī pie Savienības robežām saistībā ar preču un personu kontroli veicināt starpaģentūru sadarbību to valsts iestāžu vidū, kuras ir atbildīgas par robežu kontroli vai citiem uzdevumiem, ko veic pie robežas, lai panāktu maksimālu Savienības pievienoto vērtību robežu pārvaldības un muitas kontroles jomā.
- (9) Tādēļ ir nepieciešams izveidot Integrētās robežu pārvaldības fondu ("Fonds").
- (10) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) V sadaļas juridiskās specifikas un dažādu piemērojamo juridisko pamatu dēļ attiecībā uz politiku par ārējām robežām un muitas kontroli juridiski nav iespējams Fondam izveidot kā vienu vienotu instrumentu.

- (11) Tādēļ Fonds būtu jāveido kā vispārēja Savienības finansiālā atbalsta sistēma robežu pārvaldības jomā, kura sastāvētu no muitas kontroles iekārtām paredzēta finansiālā atbalsta instrumenta ("Instruments"), kas tiek izveidots ar šo regulu, un no Finansiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai, kas tiek izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Finansiālā atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai, kurš ir daļa no Integrētās robežu pārvaldības fonda.
- (12) Ievērojot to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām, un atbilstoši Savienības saistībām īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu ⁽⁴⁾, un sasniegt Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, kuri nosprausti 2015. gada 25. septembrī pieņemtajā Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam, darbībām saskaņā ar šo regulu būtu jāpalīdz sasniegt Savienības mērķi vismaz 30 % no Savienības budžeta kopējās summas tērēt klimata mērķu atbalstam un Savienības mērķi 7,5 % no ikgadējā Savienības budžeta tērēt bioloģiskajai daudzveidībai 2024. gadā un 10 % gan 2026., gan 2027. gadā, vienlaikus ņemot vērā pārklāšanos, kas pastāv starp klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķiem.
- (13) Ar šo regulu paredz finansējumu visam Instrumenta laikam, kas ikgadējās budžeta procedūras laikā Eiropas Parlamentam un Padomei kalpo par galveno atsauci summu saskaņā ar 18. punktu Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ⁽⁵⁾. Vajadzētu pastāvēt iespējai ar šo finansējumu segt vajadzīgos un pienācīgi pamatotos to pasākumu izdevumus, ar kuriem pārvalda Instrumentu un izvērtē tā sniegumu, ciktāl minētie pasākumi ir saistīti ar vispārējiem un konkrētajiem Instrumenta mērķiem.
- (14) Uz šo Instrumentu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 ("Finanšu regula") ⁽⁶⁾. Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu pārvaldību, finanšu instrumentiem, budžeta garantijām, finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu.
- (15) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, ko, pamatojoties uz LESD 322. pantu, pieņēmuši Eiropas Parlaments un Padome. Šie noteikumi ir izklāstīti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei ar dotācijām, iepirkumu, godalgām un netiešo izpildi, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, ietver arī vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai. Uz finansējumu no šā instrumenta būtu jāattiecinā principi, kas ir minēti Finanšu regulā, un tā mērķu sasniegšanā būtu jānodrošina optimāla finanšu resursu izmantošana.
- (16) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/444 ⁽⁷⁾ tiek izveidota programma "Muita" sadarbībai muitas jomā ("Muitas programma"), lai atbalstītu muitas savienību un muitas dienestus. Lai saglabātu saskaņotību un horizontālo koordināciju sadarbības darbībām, kas attiecas uz muitu un muitas kontroles iekārtām, ir lietderīgi šādas darbības īstenot ar vienu tiesību aktu, proti, Muitas programmu, kurā ir viens noteikumu kopums. Tādēļ ar šo Instrumentu būtu jāatbalsta vienīgi attiecināmo muitas kontroles iekārtu iegāde, uzturēšana un jaunināšana, savukārt visas citas saistītās darbības, piemēram, sadarbības darbības vajadzību novērtēšanai vai apmācībai saistībā ar attiecīgajām iekārtām, būtu jāatbalsta ar Muitas programmu.

⁽⁴⁾ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/444 (2021. gada 11. marts), ar ko izveido Muitas programmu sadarbībai muitas jomā un atceļ Regulu (ES) Nr. 1294/2013 (OV L 87, 15.3.2021., 1. lpp.).

- (17) Turklāt attiecīgā gadījumā ar Instrumentu būtu jāatbalsta arī muitas kontroles iekārtu iegāde vai jaunināšana, lai varētu testēt jaunas iekārtas vai esošo iekārtu jaunu funkcionalitāti parastos ekspluatācijas apstākļos, pirms dalībvalstis sāk šādu jauno iekārtu iepirkšanu lielā daudzumā. Testēšana parastos ekspluatācijas apstākļos būtu jo īpaši jāveic, ņemot vērā rezultātus, kas gūti saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695 ⁽⁸⁾ veiktajos pētījumos par muitas kontroles iekārtām. Komisijai būtu jāmudina uz muitas kontroles iekārtu kopīgu iepirkumu un kopīgu testēšanu, ko veic divas vai vairāk dalībvalstis, izmantojot sadarbības instrumentus saskaņā ar Muitas programmu.
- (18) Lielāko daļu muitas kontroles iekārtu var tikpat lielā mērā vai atsevišķos gadījumos izmantot pārbaudēm par atbilstību citiem Savienības tiesību aktiem, piemēram, par robežu pārvaldību, vīzām vai policijas sadarbību. Tādēļ Fonds ir iecerēts kā divi savstarpēji papildinoši instrumenti iekārtu iegādei, katrs ar atšķirīgu, bet papildinošu darbības jomu. No vienas puses, ar Finansiālā atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai finansiāli atbalstīs tikai tādu iekārtu izmaksas, kuru primārais mērķis vai nolūks ir integrētā robežu pārvaldība, tomēr ļaus minētās iekārtas izmantot arī papildu mērķiem, piemēram, muitas kontrolei. No otras puses, ar finansiālā atbalsta instrumentu muitas kontroles iekārtām, kas izveidots ar šo regulu, finansiāli atbalstīs tikai tādu iekārtu izmaksas, kuru primārais mērķis vai nolūks ir muitas kontrole, tomēr ļaus minētās iekārtas izmantot arī papildu mērķiem, piemēram, robežkontrolei un drošībai. Šis uzdevumu sadalījums starp abiem instrumentiem veicinās starpaģentūru sadarbību kā vienu no Eiropas integrētās robežu pārvaldības pieejas elementiem, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1896 ⁽⁹⁾ 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā, tādējādi dodot muitas dienestiem un robežu iestādēm iespēju strādāt kopā un panākt maksimālu Savienības budžeta ietekmi, izmantojot kontroles iekārtu koplietošanu un sadarbību. Iekārtu kopīgai lietošanai starp muitas dienestiem un citām robežu iestādēm nevajadzētu būt sistemātiskai.
- (19) Saskaņā ar Finanšu regulas 193. panta 2. punktu dotāciju var piešķirt par jau uzsāktu darbību ar noteikumu, ka pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka darbību nepieciešams uzsākt pirms dotāciju nolīguma parakstīšanas. Kaut arī šādos gadījumos izmaksas, kas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, principā nebūtu attiecināmas, tam tomēr izņēmuma kārtā vajadzētu būt iespējamam, ņemot vērā to, ka šī regula stāsies spēkā novēloti salīdzinājumā ar daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākumu. Lai īstenošana varētu notikt no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākuma un lai izvairītos no jebkādiem Savienības atbalsta aizkavējumiem, kas varētu kaitēt Savienības interesēm, proti, būt pienācīgi sagatavotai, lai nodrošinātu muitas savienības efektīvu un lietderīgu darbību, vajadzētu būt iespējai uz ierobežotu laiku daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākumā finansēšanas lēmumā paredzēt, ka izmaksas, kas radušās saistībā ar šīs regulas atbalstītām darbībām, kuras jau ir sāktas, ir uzskatāmas par attiecināmām no 2021. gada 1. janvāra, pat ja minētās darbības īstētas un minētās izmaksas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.
- (20) Atkāpjoties no Finanšu regulas, vienu darbību var finansēt no vairākām Savienības programmām vai instrumentiem, lai attiecīgā gadījumā dotu iespēju īstenot un atbalstīt sadarbību un sadarbību dažādās jomās. Tomēr šādos gadījumos saskaņā ar Finanšu regulā nostiprināto dubultas finansēšanas aizlieguma principu nav atļauts, ka piešķirtie finansējumi sedz vienas un tās pašas izmaksas. Ja dalībvalstij jau ir piešķirts finansējums no kādas citas Savienības programmas vai atbalsts no kāda Savienības fonda vai ja tā ir saņēmusi šādu finansējumu vai atbalstu tāda paša aprīkojuma iegādei, par minēto finansējumu vai atbalstu būtu jāinformē Komisija saskaņā ar Finanšu regulas 191. pantu.
- (21) Jebkāds finansējums, kas pārsniedz līdzfinansējuma likmes limitu, būtu jāpiešķir vienīgi pienācīgi pamatotos gadījumos, pie kuriem varētu piederēt muitas kontroles iekārtu kopīga iepirkuma un kopīgas testēšanas gadījumi, ko veic divas vai vairāk dalībvalstis.

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

- (22) Ņemot vērā tehnoloģiju, draudu, un muitas prioritāšu straujo attīstību, darba programmām nevajadzētu aptvert ilgus laikposmus. Vienlaikus Instrumenta īstenošanai nebūtu vajadzīgas ikgadējas darba programmas, kas palielinātu administratīvo slogu gan Komisijai, gan dalībvalstīm. Ņemot vērā minēto, darba programmām principā būtu jāaptver vairāk nekā viens budžeta gads, bet ne vairāk kā trīs.
- (23) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus ar šo regulu saistīto darba programmu īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁰⁾.
- (24) Lai gan konkrētā mērķa sasniegšanai, proti, līdzvērtīgu muitas kontroles rezultātu panākšanai, būtiska ir centralizēta īstenošana, tehniskā līmenī ir jāveic sagatavošanas darbs, jo šis Instruments pēc būtības ir tehnisks. Tādēļ īstenošana būtu jāsekmē ar vajadzību novērtējumiem. Minētie vajadzību novērtējumi ir atkarīgi no valstu speciālajām zināšanām un pieredzes, kas gūtas, iesaistot muitas dienestus. To pamatā vajadzētu būt skaidrai metodikai, kas ietver pasākumu minimumu, ar kuriem tiek nodrošināta attiecīgās informācijas vākšana. Komisijai šī informācija būtu jāizmanto, lai noteiktu dalībvalstīm piešķiramo finansējumu, ņemot vērā jo īpaši tirdzniecības apjomu, relevantos riskus un muitas dienestu administratīvās spējas izmantot un uzturēt ierīces ar mērķi panākt visefektīvāko no šā Instrumenta finansēto muitas kontroles iekārtu izmantošanu. Lai ievērotu budžeta disciplīnu, nosacījumi dotāciju prioritāšu noteikšanai būtu skaidri jādefinē, un to pamatā vajadzētu būt šādam vajadzību novērtējumam.
- (25) Lai nodrošinātu regulāru uzraudzību un ziņošanu, būtu jāievieš pienācīga sistēma, ar ko uzrauga rezultātus, ko guvis Instruments un saskaņā ar to veiktās darbības. Šādas uzraudzības un ziņošanas pamatā vajadzētu būt kvantitatīviem un kvalitatīviem rādītājiem, ar kuriem tiek mērīta saskaņā ar Instrumentu veikto darbību ietekme. Ziņošanas prasībām būtu jāietver prasība, ka Komisijai tiek sniegta informācija par tām muitas kontroles iekārtām, kuru izmaksas uz vienu muitas kontroles iekārtu pārsniedz 10 000 EUR (neieskaitot nodokļus). Šai informācijai būtu jāatšķiras no informācijas, kura jāsniedz plašai sabiedrībai un plašsaziņas līdzekļiem, lai sekmētu Instrumenta darbības un rezultātus.
- (26) Ievērojot 22. un 23. punktu 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽¹¹⁾, Instruments būtu jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota, saskaņā ar īpašām uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai salīdzināmi un pilnīgi izvērtētu Instrumenta ietekmi uz vietas. Vidusposma un galīgajam izvērtējumam, kas būtu veicams ne vēlāk kā četrus gadus pēc Instrumenta īstenošanas sākuma un attiecīgi – pabeigšanas, vajadzētu dot ieguldījumu efektīvā lēmumu pieņemšanas procesā attiecībā uz finansiālu atbalstu muitas kontroles iekārtām saskaņā ar nākamajām daudzgadu finanšu shēmām. Tādēļ ir ārkārtīgi svarīgi, lai minētajos vidusposma un galīgajos izvērtējumos būtu ietverta pieņemama un pietiekama informācija un lai minētie izvērtējumi tiktu iesniegti laikus. Komisijai vidusposma un galīgajos izvērtējumos būtu jāiekļauj sīka informācija par to, kā muitas dienesti un citas robežu iestādes kopīgi lieto Instrumenta finansētās iekārtas, ciktāl dalībvalstis par to ir sniegušas attiecīgu informāciju. Papildus Instrumenta vidusposma un galīgajiem izvērtējumiem, kas veido daļu no darbības rezultātu ziņošanas sistēmas, būtu jāizdod gada progresa ziņojumi, lai uzraudzītu Instrumenta īstenošanu. Minētajos ziņojumos būtu jāiekļauj apkopojums par gūtajām atziņām un attiecīgajā gadījumā par sastaptajiem šķēršļiem un pamanītajiem trūkumiem saistībā ar Instrumenta pasākumiem, kuri veikti attiecīgajā gadā. Minētie gada progresa ziņojumi būtu jā dara zināmi Eiropas Parlamentam un Padomei.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽¹¹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (27) Lai pienācīgi reaģētu uz mainīgajām politikas prioritātēm, draudiem un tehnoloģijām, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz grozījumiem tādu muitas kontroles iekārtu indikatīvajā sarakstā, kuras var izmantot muitas kontroles nolūkos, un to rādītāju sarakstā, ar kuriem mēra konkrētā mērķa sasniegšanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas un pilnībā pārredzamas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (28) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹²⁾ un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95⁽¹³⁾, (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽¹⁴⁾ un (ES) 2017/1939⁽¹⁵⁾ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā ar samērīgiem pasākumiem, tostarp pasākumiem attiecībā uz pārkāpumu, tostarp krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudētu, kļūdaini izmaksātu vai nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšanu un, attiecīgā gadījumā, administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF) ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁽¹⁶⁾. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, – EPPO nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķir līdzvērtīgas tiesības.
- (29) Finansējuma veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, balstoties uz to spēju sasniegt darbību konkrēto mērķi un gūt rezultātus, ņemot vērā jo īpaši kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Minētajos veidos un metodēs būtu jāapsver iespēja izmantot fiksētas summas, vienotas likmes un vienības izmaksas, kā arī finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (30) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot instrumentu, kas atbalsta muitas savienību un muitas dienestus, sniedzot finansiālu atbalstu muitas kontroles iekārtu iegādei, uzturēšanai un jaunināšanai, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo to vidū ģeogrāfiskā ziņā objektīvi pastāv nelīdzsvarotība, bet muitas kontroles rezultātu un kvalitātes līdzvērtīguma dēļ, ko palīdzēs sasniegt koordinēta pieeja un centralizēts finansējums, to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽¹³⁾ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (31) Savienības finansējuma saņēmējiem būtu jādara zināma minētā finansējuma izcelsme un jānodrošina Savienības finansējuma pamanāmība, jo īpaši, kad tiek popularizētas darbības un to rezultāti, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga. Šādai informācijai būtu jāparāda Instrumenta pievienotā vērtība muitas savienības atbalstam un jo īpaši, kā tas palīdz muitas dienestiem pildīt to uzdevumus, kā arī Komisijas centieni nodrošināt budžeta pārredzamību. Turklāt, lai nodrošinātu pārredzamību, Komisijai būtu regulāri jāsniedz sabiedrībai informācija par Instrumentu, tā darbībām un rezultātiem, cita starpā atsaucoties uz darba programmām, kas pieņemtas saskaņā ar šo regulu.
- (32) Lai nodrošinātu nepārtrauktību atbalsta sniegšanā attiecīgajā politikas jomā un lai īstenošana varētu notikt no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākuma, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā un tā būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Kopā ar Regulu, ar ko izveido Finansiālā atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai, kurš ir daļa no Integrētās robežu pārvaldības fonda, ar šo regulu izveido Integrētās robežu pārvaldības fondu ("Fonds") laikposmam no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim.

Kā daļu no minētā Fonda ar šo regulu izveido instrumentu, ar ko sniegt finansiālo atbalstu muitas kontroles iekārtu iegādei, uzturēšanai un jaunināšanai ("Instruments") laikposmam no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim. Instrumenta darbības ilgumu saskaņo ar daudzgadu finanšu shēmas ilgumu.

Šajā regulā ir izklāstīti Instrumenta mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma piešķiršanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "muitas dienesti" ir muitas dienesti, kas definēti Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 1. punktā;
- 2) "muitas kontrole" ir muitas kontrole, kas definēta Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 3. punktā;
- 3) "muitas kontroles iekārta" ir iekārta, kas paredzēta galvenokārt muitas kontroles veikšanai;
- 4) "mobilā muitas kontroles iekārta" ir transportlīdzeklis, kas papildus tā spējai pārvietoties ir paredzēts kā muitas kontroles iekārta vai ir pilnīgi aprīkots ar muitas kontroles iekārtu;
- 5) "uzturēšana" ir muitas kontroles iekārtas profilaktiska, korigējoša un prognostiska iejaukšanās, tai skaitā darbības un funkcionālas pārbaudes, apkalpošana, remonts un kapitālais remonts, kas nepieciešami, lai to saglabātu vai atjaunotu tai paredzētajā darbības stāvoklī nolūkā sasniegt tās maksimālo ekspluatācijas laiku, bet neietverot nekādu jaunināšanu;

- 6) "jaunināšana" ir pilnveidojoša iejaukšanās, kas ir nepieciešama, lai jau esošai muitas kontroles iekārtai ar novecojušu darbības stāvokli panāktu tai mūsdienās paredzēto tehnisko līmeni.

3. pants

Instrumenta mērķi

1. Kā Fonda daļai un ņemot vērā ilgtermiņa mērķa – dalībvalstīs saskaņoti piemērot muitas kontroli – sasniegšanu, Instrumenta vispārējais mērķis ir atbalstīt muitas savienību un muitas dienestus to uzdevumā aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu finanšu un ekonomikas intereses, lai Savienībā nodrošinātu drošību un drošumu un aizsargātu Savienību pret nelikumīgu tirdzniecību, vienlaikus atvieglojot likumīgu darījumdarbību.
2. Instrumenta konkrētais mērķis ir veicināt pienācīgus un līdzvērtīgus muitas kontroles rezultātus, pārredzami iegādājoties, uzturot un jauninot relevantas un uzticamas, mūsdienīgas muitas kontroles iekārtas, kas ir drošas, nekaitīgas un videi draudzīgas, tādējādi palīdzot muitas dienestiem rīkoties vienoti, lai aizsargātu Savienības intereses.

4. pants

Budžets

1. Instrumenta īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam ir 1 006 407 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot arī tādu sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas, izvērtēšanas un citu pasākumu izdevumiem, kuri saistīti ar Instrumenta pārvaldību un tā mērķu sasniegšanas izvērtēšanu. No tās var segt arī izdevumus, kas saistīti ar pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informācijas un komunikācijas darbībām, kas attiecas uz Instrumenta mērķiem, kā arī izdevumus, kas saistīti ar informācijas tehnoloģiju tīkliem, kuri koncentrējas uz informācijas apstrādi un apmaiņu, ieskaitot korporatīvos informācijas tehnoloģiju rīkus un citu tehnisko un administratīvo palīdzību, kura vajadzīga saistībā ar Instrumenta pārvaldību.

5. pants

Savienības finansējuma īstenošana un veidi

1. Instrumentu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu.
2. Instruments var sniegt finansējumu jebkurā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, piemēram, dotāciju veidā.
3. Ja Instrumenta atbalstītā darbība ir saistīta ar muitas kontroles iekārtu iegādi vai jaunināšanu, Komisija izveido koordinācijas mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību starp muitas kontroles iekārtām, kuras iegādātas ar Savienības programmu un instrumentu atbalstu, un tādēļ to efektīvu izmantošanu.

II NODAĻA

ATTIECINĀMĪBA

6. pants

Attiecināmās darbības

1. Lai darbības varētu pretendēt uz šā instrumenta finansējumu, tām ir jāatbilst šādām prasībām:
  - a) ar tām īsteno 3. pantā noteiktos mērķus; un

b) tās atbalsta tādu muitas kontroles iekārtu, tostarp inovatīvu atklāšanas tehnoloģiju iekārtu, iegādi, uzturēšanu vai jaunināšanu, kuras izmanto vienā vai vairākos no šādiem muitas kontroles nolūkiem:

- 1) neintruzīva pārbaude;
- 2) signalizēšana par cilvēka ķermenī (vai ap to) noslēptiem priekšmetiem;
- 3) radiācijas konstatēšana un nuklīdu identifikācija;
- 4) paraugu analīze laboratorijās;
- 5) paraugu ņemšana un analīze uz vietas;
- 6) meklēšana ar pārnēsājamām ierīcēm.

I pielikumā ir iekļauts indikatīvs saraksts ar muitas kontroles iekārtām, kuras var izmantot muitas kontroles nolūkiem, kas minēti pirmās daļas 1.–6. apakšpunktā.

2. Pienācīgi pamatotos gadījumos pirmās daļas 1. punktā minētās darbības var attiekties arī uz tādu muitas kontroles iekārtu pārredzamu iegādi, uzturēšanu un jaunināšanu, kuras tiek izmantotas jaunu iekārtu vai esošu iekārtu jaunas funkcionalitātes testēšanai parastos ekspluatācijas apstākļos.

3. Saskaņā ar Finanšu regulas 193. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktu, ņemot vērā šīs regulas novēlotu stāšanos spēkā un lai izvairītos no jebkādiem Savienības atbalsta aizkavējumiem, kas varētu kaitēt Savienības interesēm, proti, būt pienācīgi sagatavotai, lai nodrošinātu muitas savienības efektīvu un lietderīgu darbību, uz ierobežotu laiku saskaņā ar šo regulu atbalstīto darbību izmaksas var izņēmuma kārtā uzskatīt par attiecināmām no 2021. gada 1. janvāra pat ja minētās darbības īstenotas un minētās izmaksas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, lai grozītu šo regulu, vajadzības gadījumā atjauninot I pielikumā izklāstīto muitas kontroles iekārtu indikatīvo sarakstu.

5. Muitas kontroles iekārtas, kas tiek finansētas ar šo Instrumentu, būtu galvenokārt jāizmanto muitas kontrolei, tomēr tās var izmantot arī papildu nolūkiem, tostarp atbalstot dalībvalstu robežu pārvaldības iestādes un izmeklēšanu personu kontrolei. Šādu muitas kontroles iekārtu kopīga izmantošana muitā un citās robežu iestādēs nav sistemātiska.

6. Komisija mudina muitas kontroles iekārtu kopīgu iepirkumu un kopīgu testēšanu, ko veic divas vai vairāk dalībvalstis.

7. pants

Attiecināmie subjekti

Atkāpjoties no Finanšu regulas 197. panta, attiecināmie subjekti ir muitas dienesti ar nosacījumu, ka tie sniedz informāciju, kas nepieciešama šīs regulas 11. panta 4. punktā minētajai vajadzību novērtēšanai.

8. pants

Līdzfinansējuma likme

1. Ar Instrumentu var finansēt līdz pat 80 % no darbības kopējām attiecināmajām izmaksām.
2. Finansējumu virs šā limita var piešķirt vienīgi pienācīgi pamatotos ārkārtas apstākļos.

9. pants

Attiecināmās izmaksas

Izmaksas, kas ir tieši saistītas ar 6. pantā minētajām darbībām, var pretendēt uz Instrumenta finansējumu.

Uz Instrumenta finansējumu nevar pretendēt šādas izmaksas:

- a) izmaksas saistībā ar zemesgabalu pirkšanu;
- b) izmaksas, kas ir saistītas ar apmācību vai prasmju uzlabošanu un kas nav saistītas ar ievadapmācību, kura ir iekļauta iepirkuma vai jauninājumu līgumā;
- c) izmaksas saistībā ar infrastruktūru, piemēram, ēkām vai brīvdabas objektiem, kā arī mēbelēm;
- d) izmaksas saistībā ar elektroniskām sistēmām, izņemot datorprogrammatūru un tās atjauninājumus, kas ir tieši nepieciešami, lai varētu izmantot muitas kontroles iekārtu, un izņemot elektronisko programmatūru un programmēšanu, kas vajadzīga, lai muitas kontroles iekārtas sasaistītu ar esošo programmatūru;
- e) izmaksas saistībā ar tīkliem, piemēram, nodrošinātiem vai nenodrošinātiem sakaru kanāliem, vai abonementiem, izņemot tīklus vai abonementus, kas vajadzīgi tikai tam, lai izmantotu šīs muitas kontroles iekārtas;
- f) izmaksas saistībā ar transportlīdzekļiem, piemēram, automašīnām, lidmašīnām vai kuģiem, izņemot mobilās muitas kontroles iekārtas;
- g) izmaksas saistībā ar muitas kontroles iekārtām nepieciešamām patēriņa precēm, tostarp atsauces vai kalibrēšanas materiāliem;
- h) izmaksas saistībā ar individuāliem aizsardzības līdzekļiem.

III NODAĻA

DOTĀCIJAS

10. pants

Piešķiršana, papildināmība un kombinēts finansējums

1. Instrumenta dotācijas piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.
2. Saskaņā ar Finanšu regulas 195. panta pirmās daļas f) punktu dotācijas piešķir bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus, kas adresēti subjektiem, kuri ir attiecināmi saskaņā ar šīs regulas 7. pantu.
3. Darbība, kas ir saņēmusi finansējumu saskaņā ar Instrumentu, var arī saņemt finansējumu no Muitas programmas vai no citas Savienības programmas ar noteikumu, ka finansējums neattiecas uz tām pašām izmaksām. Attiecīgajam darbības finansējumam piemēro attiecīgās Savienības programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažādajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.
4. Finanšu regulas 150. pantā minētās izvērtēšanas komitejas darba pamatā ir minētās regulas 188. pantā noteiktie vispārīgie principi, ko piemēro dotācijām, un jo īpaši vienlīdzīgas attieksmes un pārredzamības principi, kas noteikti minētā panta a) un b) punktā, kā arī nediskriminēšanas princips.
5. Izvērtēšanas komiteja izvērtē priekšlikumus, pamatojoties uz piešķiršanas kritērijiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā ierosinātās darbības atbilstību izvirzītajiem mērķiem, ierosinātās darbības kvalitāti, tās ietekmi, tostarp tās ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu un vidi, un tās budžetu un izmaksu lietderību.

IV NODAĻA

PROGRAMMU PLĀNOŠANA, UZRAUDZĪŠANA UN IZVĒRTĒŠANA

11. pants

Darba programma

1. Instrumentu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. panta 2. punktā.
2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai izveidotu minētās darba programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 15. panta 2. punktā.
3. Darba programmu mērķis ir sasniegt 3. pantā noteiktos mērķus, veicot darbības saskaņā ar 6. pantu. Darba programmās izklāsta finansēšanas plāna kopējo summu visām darbībām. Turklāt tajās nosaka:
  - a) attiecībā uz katru darbību:
    - i) sasniedzamos mērķus un gaidāmos rezultātus saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem vispārējiem un konkrētajiem mērķiem;
    - ii) finansējamo darbību aprakstu;
    - iii) attiecīgā gadījumā norādi par katrai darbībai piešķirto summu; un
    - iv) īstenošanas metodi un indikatīvu īstenošanas grafiku;
  - b) dotācijām – maksimālo līdzfinansējuma likmi, kas minēta 8. pantā.
4. Šā panta 1. punktā minēto darba programmu sagatavošanu atbalsta ar muitas dienestu vajadzību novērtējumu. Minēto vajadzību novērtējumu sagatavo, balstoties uz:
  - a) kopīgām robežšķērsošanas vietu kategorijām;
  - b) pieejamo muitas kontroles iekārtu visaptverošu aprakstu;
  - c) kopīgu sarakstu ar muitas kontroles iekārtām, kurām vajadzētu būt pieejamām, ar atsauci uz robežšķērsošanas vietu kategoriju; un
  - d) finansējuma vajadzību aplēsi.

Vajadzību novērtējumu sagatavo, balstoties uz darbībām, kas ir veiktas saskaņā ar programmu "Muita 2020", kas ir izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1294/2013 ⁽¹⁷⁾, vai saskaņā ar Muitas programmu, un to regulāri atjaunina vismaz reizi trīs gados.

12. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Šīs regulas II pielikumā ir uzskaitīti rādītāji, ar kuriem ziņo par Instrumenta virzību uz 3. pantā izklāstīto vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu efektīvu novērtējumu par Instrumenta progresu virzībā uz tā mērķu sasniegšanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, lai vajadzības gadījumā grozītu II pielikumu attiecībā uz rādītājiem, kā arī lai šo regulu papildinātu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi.

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1294/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido rīcības programmu muitas nozarei Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("Muita 2020") un atceļ Lēmumu Nr. 624/2007/EK (OV L 347, 20.12.2013., 209. lpp.).

3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka Instrumenta īstenošanas un rezultātu uzraudzībai nepieciešamie dati tiek savākti efektīvi, iedarbīgi un savlaicīgi. Šajā nolūkā Savienības līdzekļu saņēmējiem piemēro samērīgas ziņošanas prasības.
4. Ja muitas kontroles iekārtas izmaksas pārsniedz 10 000 EUR (neieskaitot nodokļus), pie ziņošanas prasībām, kas minētas 3. punktā, pieder vismaz šādas informācijas ikgadēja sniegšana Komisijai:
  - a) ar Instrumentu finansētu muitas kontroles iekārtu detalizēts saraksts;
  - b) informācija par muitas kontroles iekārtu izmantošanu, ieskaitot jebkādus saistītus rezultātus, ko attiecīgā gadījumā papildina ar attiecīgo statistiku.

13. pants

Izvērtēšana

1. Izvērtējumus veic savlaicīgi, lai tos varētu izmantot lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Komisija veic Instrumenta vidusposma izvērtējumu, tiklīdz ir pieejama pietiekama informācija par tā īstenošanu, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc minētās īstenošanas sākuma. Savā vidusposma izvērtējumā Komisija novērtē Instrumenta sniegumu, tostarp tādus aspektus kā efektivitāte, lietderība, saskaņotība un atbilstība, kā arī sinerģija Instrumenta ietvaros un Savienības pievienotā vērtība.
3. Instrumenta īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija veic Instrumenta galīgo izvērtēšanu.
4. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem un gūto atziņu apkopojumu.

V NODAĻA

DELEĢĒŠANAS ĪSTENOŠANA UN KOMITEJU PROCEDŪRA

14. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 4. punktā un 12. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2027. gada 31. decembrim. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms minētās dienas. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome var jebkurā laikā atsaukt 6. panta 4. punktā un 12. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums iegūst spēku nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 6. panta 4. punktu un 12. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

15. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Muitas programmas komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2021/444 17. pantu.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

VI NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

16. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji dara zināmu minētā finansējuma izcelsmi un nodrošina Savienības finansējuma pamanāmību, jo īpaši, kad tiek popularizētas darbības un to rezultāti, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija īsteno informācijas un komunikācijas darbības saistībā ar Instrumentu, darbībām, kas tiek veiktas, ievērojot Instrumentu, un gūtajiem rezultātiem.
3. Instrumentam piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl minētās prioritātes attiecas uz 3. pantā minētajiem mērķiem.

17. pants

Pārejas noteikumi

Vajadzības gadījumā Savienības budžetā laikposmam pēc 2027. gada var iekļaut apropriācijas 4. panta 2. punktā paredzēto izdevumu segšanai, lai nodrošinātu līdz 2027. gada 31. decembrim nepabeigto darbību pārvaldību.

18. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 24. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
D. M. SASSOLI

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
A. P. ZACARIAS

I PIELIKUMS

**INDIKATĪVS TĀDU MUITAS KONTROLES IEKĀRTU SARAKSTS, KO VAR IZMANTOT, LAI SASNIEGTU
MUITAS KONTROLES NOLŪKUS, KURI UZSKAITĪTI 6. PANTA 1. PUNKTA PIRMĀS DAĻAS
B) APAKŠPUNKTĀ**

MUITAS KONTROLES NOLŪKS	MUITAS KONTROLES IEKĀRTA	
	KATEGORIJA	PIELIETOJUMS
1. Neintruzīva pārbaude	Rentgena skeneris (augsts enerģijas patēriņš)	Konteineri, kravas automobiļi, dzelzceļa vagoni un transportlīdzekļi
	Rentgena skeneris (zems enerģijas patēriņš)	Paliktņi, kastes un pakas
		Pasažieru bagāža
		Transportlīdzekļi
	Rentgena kļiedētā atstarojuma ierīce	Konteineri
		Kravas automobiļi
		Transportlīdzekļi
	Citi	Numura zīmju/konteineru automātiskās atpazīšanas sistēmas
Transportlīdzekļu svāri		
Autokrāvēji un līdzīgas pārvietojamas muitas kontroles iekārtas		
2. Signalizēšana par cilvēka ķermenī (vai ap to) noslēptiem priekšmetiem ⁽¹⁾	Uz rentgenu balstīts kļiedētā atstarojuma portālskeneris	Izmanto galvenokārt lidostās, lai atklātu cilvēka ķermenī (ap to) noslēptus priekšmetus (narkotikas, sprāgstvielas, naudu)
	Ķermeņa skeneris	
	Uz milimetru viļņiem balstīts drošības skeneris	
3. Radiācijas konstatēšana un nuklīdu identificēšana	Radioloģiskie un nukleārie detektori	Personīgais radiācijas monitors/detektors
		Pārnēsājams radiācijas detektors
		Izotopu identifikācijas ierīce
		Radiācijas portālmonitors
		Spektrometrijas portālmonitors izotopu identificēšanai
4. Paraugu analīze laboratorijās	Iekārtas visu iespējamo preču identificēšanai, kvantificēšanai un verificēšanai	Gāzu un šķidrumu hromatogrāfija (GC, LC, HPLC u. c.)
		Spektrometrija un ar to apvienoti paņēmieni (IR, Ramana, UV-VIS, fluorescence, GC-MS, u. c.)
		Rentgena iekārtas (rentgenstaru fluorescence u. c.)
		NMR spektrometrija un stabilu izotopu analīze
		Citas laboratorijas iekārtas (atomabsorbācijas spektrometrs, destilācijas analizētājs, diferenciālais skenējošais kalorimetrs, elektroforēzes ierīce, mikroskops, šķidruma scintilāciju skaitītājs, smēķējamā mašīna u. c.)

MUITAS KONTROLES NOLŪKS	MUITAS KONTROLES IEKĀRTA	
	KATEGORIJA	PIELIETOJUMS
5. Paraugu ņemšana un analīze uz vietas	Palieku/nospiedumu konstatēšana ar jonu kustīguma spektrometriju	Portatīvas iekārtas konkrētu bīstamu materiālu palieku pārbaudei
	Palieku/nospiedumu atklāšana ar suņiem	Izmanto attiecībā uz virkni ar maziem un lielākiem priekšmetiem saistītu risku
	Paraugu ņemšana	Instrumenti paraugu ņemšanai, velkmes skapis, cimdkaite
	Mobilās laboratorijas	Transportlīdzekļi, kuros pilnīgi ierīkotas iekārtas paraugu analizēšanai uz vietas
	Pārnēsājami detektori	Organisku materiālu, metālu un sakausējumu analīze
		Ķīmiskās kolorimetrijas testi
		Ramana spektroskopija
		Infrasarkanā spektroskopija
		Rentgenfluorescence
		Konteineriem paredzēti gāzes detektori
6. Meklēšana ar pārnēsājamām ierīcēm	Personīgi pārnēsājami instrumenti	Kabatas formāta instrumenti
		Mehānisku rīku komplekts
		Teleskopspogulis
	Ierīces	Endoskops
		Stacionārs vai pārnēsājams metāla detektors
		Kameras, ar kurām pārbauda transportlīdzekļu apakšpusi
		Ultraskaņas ierīce
		Blīvuma mērītājs
	Citi	Zemūdens meklētājs

(¹) Ievērojot piemērojamās tiesību normas un citus ieteikumus attiecībā uz veselības aizsardzību un privātuma ievērošanu.

II PIELIKUMS

RĀDĪTĀJI ZIŅOŠANAI PAR INSTRUMENTA PROGRESU 3. PANTĀ NOTEIKTO VISPĀRĒJO UN KONKRĒTO MĒRĶU SASNIEGŠANĀ

Lai ziņotu par Instrumenta progresu 3. pantā noteikto vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanā, izmanto šādus rādītājus:

Iekārtas

- a) Pieņemtajiem standartiem atbilstošu muitas kontroles iekārtu pieejamība sauszemes robežšķērsošanas vietās (sadalījumā pa iekārtu veidiem)
  - b) Pieņemtajiem standartiem atbilstošu muitas kontroles iekārtu pieejamība jūras robežšķērsošanas vietās (sadalījumā pa iekārtu veidiem)
  - c) Pieņemtajiem standartiem atbilstošu muitas kontroles iekārtu pieejamība gaisa robežšķērsošanas vietās (sadalījumā pa iekārtu veidiem)
  - d) Pieņemtajiem standartiem atbilstošu muitas kontroles iekārtu pieejamība pastam paredzētajās robežšķērsošanas vietās (sadalījumā pa iekārtu veidiem)
  - e) Pieņemtajiem standartiem atbilstošu muitas kontroles iekārtu pieejamība dzelzceļa robežšķērsošanas vietās (sadalījumā pa iekārtu veidiem)
-

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2021/1078

(2021. gada 14. aprīlis),

ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523, nosakot investīciju pamatnostādnes fondam *InvestEU*

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. marta Regulu (ES) 2021/523, ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 8. panta 9. punktu,

tā kā:

- (1) Programmas *InvestEU* mērķis ir atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas veicina Regulas (ES) 2021/523 3. un 8. pantā izklāstīto Savienības politikas mērķu sasniegšanu.
- (2) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/523 8. pantu fondam *InvestEU* jādarbojas četru politikas logu ietvaros, kas atspoguļo Savienības politikas prioritātes, proti, ilgtspējīga infrastruktūra, pētniecība, inovācija un digitalizācija, mazie un vidējie uzņēmumi un sociālie ieguldījumi un prasmes.
- (3) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/523 14. panta 1. punkta d) apakšpunktu, lai finansēšanas un investīciju darbības katrā no minētajiem politikas logiem būtu atbalstītas, ir jāatbalsta *InvestEU* ietvaros, tām ir jāatbilst Komisijas izstrādātajām investīciju pamatnostādnēm. Šajā nolūkā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/523 24. panta 1. punkta b) apakšpunktu Investīciju komitejai ir jāpārbauda, vai īstenošanas partneru iesniegtie finansēšanas un investīciju darbību priekšlikumi atbilst minētajās investīciju pamatnostādnēs noteiktajām prasībām.
- (4) Investīciju pamatnostādnes veido horizontāla daļa, kas attiecas uz visām fonda *InvestEU* finansēšanas un investīciju darbībām, un "politikas logu" daļa, ar ko paredz īpašus noteikumus finansēšanas un investīciju darbībām katrā politikas loga ietvaros.
- (5) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/523 8. panta 9. punktu Komisija ciešā sadarbībā ar Eiropas Investīciju bankas grupu un citiem potenciālajiem īstenošanas partneriem ir sagatavojusi investīciju pamatnostādnes.
- (6) Lai nodrošinātu tūlītēju šajā regulā paredzēto pasākumu piemērošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

⁽¹⁾ OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Tiek pieņemtas investīciju pamatnostādnes finansēšanas un investīciju darbībām fonda *InvestEU* ietvaros, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/523, kā noteikts pielikumā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 14. aprīlī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

_____

PIELIKUMS

INVESTĪCIJU PAMATNOSTĀDNES FONDAM INVESTEU

SATURS

1. PIEMĒROŠANAS JOMA	22
2. HORIZONTĀLI NOTEIKUMI	22
2.1. Ieguldījums Savienības politikas mērķu sasniegšanā un Savienības pievienotā vērtība	22
2.2. Tirgus nepilnības, nepietiekami optimālas investīciju situācijas un papildināmība	23
2.3. Kopējas prasības finansēšanas un investīciju darbībām	23
2.3.1. Īstenošanas partneri, finanšu starpnieki un galasaņēmēji	23
2.3.2. Finanšu produkta veidi un prasības nodrošināt kopīgas intereses ar īstenošanas partneriem un finanšu starpniekiem	25
2.3.3. Izslēgtās darbības	26
2.3.4. Valsts atbalsta apsvērumi	26
2.4. Riska novērtējums	26
2.5. Finansējuma valūta	27
2.6. Piešķiršanas principi pa politikas logiem	28
2.7. Ģeogrāfiskā un nozaru diversifikācija	28
2.8. Dalībvalstu nodalījumi politikas logos	29
2.9. Finansējuma apvienošanas darbības, kas saņem atbalstu no fonda InvestEU	29
2.10. Stratēģiskās investīcijas	30
3. ILGTSPĒJĪGU INVESTĪCIJU VEICINĀŠANA	31
3.1. Ietekmes uz klimatu un vidi izsekošana un ziņošana	32
3.2. Drošināšana ilgtspējas aspektā	33
3.3. Taisnīgas pārkārtošanās shēma InvestEU ietvaros	33
4. ES GARANTIJAS IZMANTOŠANA	34
4.1. Vispārēji finanšu produkti	35
4.1.1. ES garantijas izmantošana parāda darbībām	35
4.1.2. ES garantijas izmantošana pamatkapitāla darbībām	36
4.2. Tematiski finanšu produkti	36
4.2.1. ES garantijas izmantošana parāda darbībām	36
4.2.2. ES garantijas izmantošana pamatkapitāla darbībām	36
5. ĪSTENOŠANAS PARTNERA SNIEGTAIS FINANSĒJUMS	36
5.1. Vispārēji finanšu produkti	37
5.1.1. Īstenošanas partnera sniegtais aizņēmuma finansējums	37
5.1.2. Īstenošanas partnera sniegtais pamatkapitāla finansējums	37
5.2. Tematiski finanšu produkti	38
5.2.1. Īstenošanas partnera sniegtais aizņēmuma finansējums	38
5.2.2. Īstenošanas partnera sniegtais pamatkapitāla finansējums	38

---

6. POLITIKAS LOGI	39
6.1. Ilgtspējīgas infrastruktūras logs	39
6.1.1. Intervences politikas jomas	39
6.1.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes	47
6.2. Pētniecības, inovācijas un digitalizācijas logs	49
6.2.1. Intervences politikas jomas	49
6.2.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes	52
6.3. MVU logs	55
6.3.1. Intervences politikas jomas	55
6.3.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes	56
6.4. Sociālo ieguldījumu un prasmju logs	58
6.4.1. Intervences politikas jomas	58
6.4.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes	62

1. PIEMĒROŠANAS JOMA

Šajās investīciju pamatnostādņēs ir noteiktas atbilstības prasības finanšu produktiem un finansēšanas un investīciju darbībām fonda *InvestEU* politikas logu ietvaros saskaņā ar 8. panta 9. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 ⁽¹⁾ (turpmāk "*InvestEU* regula"):

- a) *InvestEU* regulas 2. panta 9. punktā minētajiem finanšu produktiem un šīs regulas 2. panta 10. punktā minētajām finansēšanas un investīciju darbībām ir jāatbilst *InvestEU* regulā un šajās investīciju pamatnostādņēs noteiktajām prasībām;
- b) Investīciju komitejai, pieņemot lēmumu saskaņā ar *InvestEU* regulas 24. pantu, ir jāpārbauda atbilstība šīm investīciju pamatnostādņēm.

Šīs investīciju pamatnostādnes attiecas gan uz ES, gan uz dalībvalstu nodalījumiem, kas minēti *InvestEU* regulas 9. pantā, ja vien šajās pamatnostādņēs nav noteikts citādi. *InvestEU* regulas 2. pantā noteiktās definīcijas attiecas arī uz šīm investīciju pamatnostādņēm.

2. HORIZONTĀLI NOTEIKUMI

2.1. Ieguldījums Savienības politikas mērķu sasniegšanā un Savienības pievienotā vērtība

Finansēšanas un investīciju darbības, ko atbalsta no fonda *InvestEU*, koncentrējas uz investīcijām, kas rada Savienības pievienoto vērtību. Konkrētu finanšu produktu finansēšanas un investīciju darbību Savienības pievienotā vērtība var atšķirties, kā noteikts par katru politikas logu šo investīciju pamatnostādņu 6. iedaļā. Savienības pievienotā vērtība, ko rada finansēšanas un investīciju darbības finanšu produktu ietvaros, var izrietēt arī no riska diversifikācijas finanšu produktu līmenī pa dažādām nozarēm vai ģeogrāfiskām vietām. Turklāt Savienības pievienoto vērtību var radīt arī ieguldījums Savienības noturībā stratēģiski svarīgās jomās, kā sīkāk izklāstīts 2.10. iedaļā.

Lai sasniegtu Savienības politikas mērķus politikas jomās, ko atbalsta *InvestEU*, kā izklāstīts *InvestEU* regulas 3. pantā un II pielikumā attiecībā uz tur minētajām nozarēm, finansēšanas un investīciju darbības var papildināt dotāciju finansējumu un citu atbalstu, jo īpaši izmantojot finansējuma apvienošanas darbības un kombinācijas. Proti, fonds *InvestEU* var papildināt attiecīgos politikas mērķus, kas noteikti pamatprogrammai "Apvārsnis Eiropa" ⁽²⁾, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam ⁽³⁾ (EISI), programmai "Digitālā Eiropa" ⁽⁴⁾, vienotā tirgus programmai ⁽⁵⁾, Eiropas kosmosa programmai ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu "Digitālā Eiropa" un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/690 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido iekšējā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomas un Eiropas statistikas programmu (vienotā tirgus programma) un atceļ Regulas (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, un (ES) Nr. 652/2014 (OV L 153, 3.5.2021., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF) ⁽⁷⁾, Kohēzijas fondam ⁽⁸⁾, Eiropas Sociālajam fondam+ (ESF+) ⁽⁹⁾, Atvēršanas un noturības mehānismam (ANM) ⁽¹⁰⁾, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) ⁽¹¹⁾, programmai "Radošā Eiropa" ⁽¹²⁾, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondam ⁽¹³⁾, Iekšējās drošības fondam ⁽¹⁴⁾, Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondam (EJZAF) ⁽¹⁵⁾, vides un klimata pasākumu programmai (LIFE) ⁽¹⁶⁾, ETS inovāciju fondam ⁽¹⁷⁾, EU4Health ⁽¹⁸⁾, Taisnīgas pārkārtošanās fondam (TPF) ⁽¹⁹⁾ un Eiropas Aizsardzības fondam ⁽²⁰⁾.

2.2. Tirgus nepilnības, nepietiekami optimālas investīciju situācijas un papildināmība

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 ("Finanšu regulas" ⁽²¹⁾) 209. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu ES garantija novērš tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas un nodrošina papildināmību, kā noteikts *InvestEU* regulas V pielikuma A iedaļā ⁽²²⁾.

2.3. Kopējas prasības finansēšanas un investīciju darbībām

2.3.1. Īstenošanas partneri, finanšu starpnieki un galasaņēmēji

Saskaņā ar *InvestEU* regulas 2. panta 13. punktu īstenošanas partneri ir atbalsttiesīgi partneri, piemēram, finanšu iestādes, ar kurām Komisija ir noslēgusi garantijas nolīgumu.

⁽⁷⁾ Regula par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un par Kohēzijas fondu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīts Parlamenta otrais lasījums.

⁽⁸⁾ Regula par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un par Kohēzijas fondu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīts Parlamenta otrais lasījums.

⁽⁹⁾ Regula par Eiropas Sociālo fondu+ (vēl nav publicēta). Tiek gaidīts Parlamenta otrais lasījums.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 18. februāris), ar kuru izveido Atvēršanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV L 347, 20.12.2013., 487. lpp.).

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1295/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK (OV L 347, 20.12.2013., 221. lpp.).

⁽¹³⁾ Regula, ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīta Padomes nostāja pirmajā lasījumā.

⁽¹⁴⁾ Regula, ar ko izveido Iekšējās drošības fondu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīta Padomes nostāja pirmajā lasījumā.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 508/2014 (2014. gada 15. maijs) par Eiropas jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2328/2003, (EK) Nr. 861/2006, (EK) Nr. 1198/2006 un (EK) Nr. 791/2007 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1255/2011 (OV L 149, 20.5.2014., 1. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1293/2013 (2013. gada 11. decembris) par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 185. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/410 (2018. gada 14. marts), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai sekmētu emisiju izmaksefektīvu samazināšanu un investīcijas mazoglekļa risinājumos, un Lēmumu (ES) 2015/1814 (OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.); un Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/856 (2019. gada 26. februāris), ar ko attiecībā uz Inovāciju fonda darbību papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 140, 28.5.2019., 6. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma "ES – veselībai") 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014 (OV L 107, 26.3.2021., 1. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Regula, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīta akta parakstīšana.

⁽²⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp.).

⁽²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

⁽²²⁾ Saskaņā ar *InvestEU* regulas V pielikuma A iedaļas pēdējo daļu ar ES garantiju neatbalsta refinansēšanas operācijas, izņemot īpašus, labi pamatotus izņēmuma gadījumus. Finansēšanas un investīciju darbības, kas aptver esošos portfeļus, uz kuriem attiecas šis izņēmums, sākotnēji var veikt tikai izmēģinājuma shēmas ietvaros ar ierobežotu budžetu attiecīgajā politikas logā, un tās atbilst visiem nosacījumiem, kas izklāstīti *InvestEU* regulas V pielikumā un sīkāk noteikti garantijas nolīgumā.

Īstenošanas partneri var nodrošināt finansējumu galasaņēmējiem tieši ⁽²³⁾ vai netieši, izmantojot privātus vai publiskus finanšu starpniekus.

Īstenošanas partneri var arī kļūt par konsultāciju partneriem, kas *InvestEU* konsultāciju centra ietvaros tieši vai netieši sniedz tehnisko palīdzību un spēju veidošanas atbalstu finanšu starpniekiem un galasaņēmējiem. Finanšu starpnieki var arī sniegt tehnisko palīdzību un spēju veidošanas atbalstu galasaņēmējiem vai saņemt to paši.

Tiešās darbības attiecas uz tiešo finansējumu, ko īstenošanas partneri sniedz galasaņēmējiem ⁽²⁴⁾.

Attiecībā uz netiešām darbībām īstenošanas partneri var slēgt nolīgumus ar finanšu starpniekiem saskaņā ar Finanšu regulas 208. panta 4. punktu. Starptautiskās finansējuma gadījumā saskaņā ar Finanšu regulas 208. panta 4. punktu šie finanšu starpnieki jāatlasa īstenošanas partneriem saskaņā ar procedūrām, kas ir līdzvērtīgas Komisijas piemērotajām. Šādās procedūrās jāievēro atklātas, pārredzamas, samērīgas un nediskriminējošas procedūras principi un jānovērš interešu konflikts. Tās var notikt, piemēram, kā uzaicinājums izteikt ieinteresētību. Netiešās darbības var būt arī finansējuma nodrošināšana, izmantojot investīciju platformas, kā noteikts *InvestEU* regulas 2. panta 18) punktā.

Saskaņā ar Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 219. panta 3. punktu finansēšanas un investīciju darbības sniedz atbalstu tikai tiem galasaņēmējiem, kurus Savienības finansiālā atbalsta sniegšanas laikā uzskata par ekonomiski dzīvotspējīgiem saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem.

Atbalsttiesīgiem galasaņēmējiem jābūt fiziskām vai juridiskām personām, t. sk.:

- a) privātas struktūras, piemēram, īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības (SPV) vai projektu uzņēmumi, lielas korporācijas, vidējas kapitalizācijas sabiedrības, t. sk. mazas vidējas kapitalizācijas sabiedrības ⁽²⁵⁾, un MVU;
- b) publiskā sektora struktūras (gan teritoriālas, gan citas, taču nepieļaujot finansēšanas un investīciju darbības ar struktūrām ⁽²⁶⁾, kas rada tiešu dalībvalsts risku) un publiskā sektora struktūrām līdzvērtīgas struktūras;
- c) jauktas struktūras, piemēram, publiskā un privātā sektora partnerības (PPP) un privātas sabiedrības ar īpašu mērķi; vai
- d) bezpeļņas organizācijas.

Finanšu produkta mērķa galasaņēmēji tiks definēti garantijas nolīgumā.

Īstenošanas partneri nedrīkst atrasties nevienā no situācijām, kas minētas Finanšu regulas 136. panta 1. punktā vai 4. punkta a) vai b) apakšpunktā. 136. panta piemērošana attiecībā uz finanšu starpniekiem un galasaņēmējiem ir jāprecizē garantijas nolīgumos. Ja finansēšanas un investīciju darbības dod labumu galasaņēmējiem, kuri ir lielas komercsabiedrības, publiskā sektora struktūras un tām līdzīgas struktūras, kuras gūst labumu no vieglākas piekļuves kapitāla tirgiem vai banku finansējumam vai kurām ir zemāks riska līmenis, īstenošanas partnerim jāpierāda augsta politikas pievienotā vērtība.

Pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no īstenošanas partnera, Investīciju komiteja pārbauda, vai *InvestEU* atbalstīta finansēšanas vai investīciju darbība, ko iesniedzis īstenošanas partneris, vai šādu darbību kombinācija, ko iesnieguši vairāki īstenošanas partneri:

- a) tiešajām darbībām nepārsniedz 50 % ⁽²⁷⁾ no kopējām projekta izmaksām;

⁽²³⁾ Tiešs pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējums nav atļauts MVU loga ES nodalījumā.

⁽²⁴⁾ Finansēšanas vai investīciju darbību, kas izpaužas kā vai ietver īstenošanas partnera garantiju finansētājam—trešai personai attiecībā uz konkrētiem projektiem, kurus novērtējis un izvēlējis īstenošanas partneris, pielīdzina tiešai darbībai.

⁽²⁵⁾ Vidējas kapitalizācijas sabiedrības ir tādas, kurās strādā līdz 3 000 darbiniekiem, bet kas nav MVU. Mazas vidējas kapitalizācijas sabiedrības ir definētas *InvestEU* regulas 2. panta 22. punktā.

⁽²⁶⁾ T. i., valsts iestādes vai struktūras, ko pilnībā garantē dalībvalsts.

⁽²⁷⁾ Projektiem ar augstu politikas pievienoto vērtību un gadījumos, kad ir būtiski piesaistīt papildu privātos ieguldītājus, izmantojot finansēšanas struktūras (piemēram, sindicētos aizdevumus), šis skaitlis var sasniegt 70 % no kopējām projekta izmaksām, kā sīkāk noteikts garantijas nolīgumā.

- b) netiešajām pamatkapitāla darbībām nepārsniedz 50 % no fonda lieluma ⁽²⁸⁾;
- c) attiecībā uz netieša parāda darbībām finanšu starpnieks patur vismaz 20 % no darījuma riska.

Šīs prasības piemēro, ja šo investīciju pamatnostādņu 5. iedaļā nav noteikts citādi.

Attiecībā uz netiešajām darbībām īstenošanas partneris līgumā paredz, ka finanšu starpnieks nevar iekļaut to pašu darījumu ar galasaņēmējiem vai citiem starpniekiem vairāk nekā vienā portfelī, ko atbalsta *InvestEU*.

Netiešajām pamatkapitāla darbībām attiecībā uz iepriekš minēto b) punktu īstenošanas partneris pieprasa potenciālajiem finanšu starpniekiem to informēt par nodomu meklēt investīcijas no cita īstenošanas partnera un/vai finanšu starpnieka, kas gūst labumu no ES garantijas, ievērojot konfidencialitātes prasības, kas ir saistošas potenciālajiem finanšu starpniekiem.

Galasaņēmējiem līgumā ir jāapstiprina, ka fonda *InvestEU* un citu Savienības programmu atbalsta kombinācija attiecīgā gadījumā nepārsniedz kopējās projekta izmaksas un ka *InvestEU* atbalstītais finansējums netiek izmantots, lai priekšfinansētu dotāciju no Savienības programmām, vai ka dotācija no Savienības programmas netiks izmantota, lai atmaksātu *InvestEU* atbalstu.

Īstenošanas partneri nodrošina *InvestEU* atbalsta pamanāmību saskaņā ar *InvestEU* regulas 32. pantu, kā sīkāk precizēts garantijas nolīgumos, ņemot vērā finanšu produkta un galasaņēmēju raksturu.

2.3.2. Finanšu produkta veidi un prasības nodrošināt kopīgas intereses ar īstenošanas partneriem un finanšu starpniekiem

2.3.2.1. Politikas mērķu prioritāšu noteikšana

Lai piešķirtu politikas mērķu prioritāti katram finanšu produktam, tiks noteikti galvenie darbības rādītāji, kas uzskatāmi apliecina politikas prioritāšu sasniegšanu. Papildus izmantos vienu vai vairākus šādus līdzekļus:

- a) noteiktām politikas prioritātēm piešķirtā finansējuma mērķapjomi;
- b) konkrēti īpaši kritēriji, kas paredzēti atbilstošiem galasaņēmējiem;
- c) ES garantijas atšķirīgais riska segums konkrētām politikas prioritātēm;
- d) koncentrācijas limiti pa nozarēm/ģeogrāfiskajām vietām;
- e) pienācīgi pamatots uz rezultātiem balstīts mehānisms, kas atspoguļo konkrētu politikas prioritāšu īstenošanu;
- f) starpposma mērķu un galamērķu noteikšana saistībā ar papildu ES garantiju daļu piešķiršanu jauniem vai esošiem īstenošanas partnera finanšu produktiem; vai
- g) citi piemēroti līdzekļi.

Prioritātes un piemērojamos līdzekļus norādis garantijas nolīgumā.

Turklāt starp Komisiju un katru īstenošanas partneri izveidos ciešu dialogu, lai nodrošinātu politisko vadību un pārskatītu fonda *InvestEU* ietvaros ieviešamās darbības.

Lai nodrošinātu elastību un spēju reaģēt uz potenciāli mainīgajām tirgus un politikas vajadzībām katra politikas loga ietvaros, Komisija un attiecīgās *InvestEU* pārvaldības struktūras, pamatojoties uz šajā iedaļā aprakstītajiem līdzekļiem, var piešķirt prioritāti *InvestEU* regulas II pielikumā noteiktajām atbalstītajām finansējuma jomām. Proti, Komisija var:

- a) periodiski pārskatīt īstenošanas partneru nodrošināto projektu plānojumu kopā ar tiem. Projektu plānojums sastāv no apkopotās informācijas (vai detalizētas informācijas, ievērojot konfidencialitātes saistības, kas noslēgtas starp īstenošanas partneri un galasaņēmēju, ja par to ir panākta vienošanās garantijas nolīgumā) attiecībā uz prognozēto finansējuma apjomu attiecīgajās politikas jomās apakšnozaru līmenī un darbību ģeogrāfisko aptvērumu. Sīkāka informācija būs jāsniedz par tematiskajiem produktiem, kas definēti 2.3.2.2. iedaļā, un par finansēšanas un investīciju darbībām, kas gūst labumu no finansējuma apvienošanas, kura definēta 2.9. iedaļā;

⁽²⁸⁾ Ja izmanto dalībvalsts nodalījumu, var piemērot izņēmumus attiecībā uz 50 % ierobežojumu fonda lielumam. Papildu noteikumi attiecībā uz investīcijām pamatkapitāla fondos ir izklāstīti 5.1.2. iedaļā.

- b) sniegt norādījumus par šajās pamatnostādņēs minēto atbilstības kritēriju un prioritāšu noteikšanas līdzekļu interpretāciju;
- c) pārskatīt attiecīgo finanšu produktu sniegumu un darbības jomu, lai optimālāk sasniegtu šajās pamatnostādņēs minētās politikas prioritātes.

Šajā 2.3.2.1. iedaļā minētajos ietvaros vispārējiem finanšu produktiem var noteikt indikatīvus mērķus, kas vērsti uz konkrētu politikas mērķu sasniegšanu.

2.3.2.2. Finanšu produkti

Var būt vispārīgi, tematiski un apvienoti vispārīgi vai tematiski finanšu produkti.

Ar **vispārīgiem finanšu produktiem** atbalsta vienu vai vairākas politikas jomas, uz kurām attiecas konkrētais politikas logs, kā sīkāk noteikts šo investīciju pamatnostādņu 6. iedaļā.

Pienācīgi pamatotos gadījumos atkarībā no to finansēšanas un investīciju darbību riska profila, kas vērsta uz konkrētiem politikas mērķiem, politikas logu ietvaros var izveidot **tematiskus finanšu produktus**.

Tematisks finanšu produkts koncentrējas uz skaidri definētu augstākas Savienības pievienotās vērtības politikas jomu, kurā tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālu investīciju situāciju nevar novērst ar vispārīgiem finanšu produktiem, jo tā acīmredzami neatbilst pieejamo vispārīgo finanšu produktu noteikumiem un nosacījumiem. Tas sevišķi var būt saistīts ar to finansēšanas un investīciju darbību augsto riska profilu, kurām ir nepieciešams lielāks ES garantijas segums un kuras izmanto asimetrisku vai ierobežotu riska dalīšanu ar īstenošanas partneri vai vispār to neizmanto. Attiecībā uz īstenošanas partnera finansiālo ieguldījumu portfeļa līmenī jebkurā gadījumā ievēro *InvestEU* regulas 13. panta 4. un 5. punktu.

Tematiska finanšu produkta pamatā ir tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas novērtējums, kas atbilst ierosinātā tematiskā finanšu produkta iezīmēm, ciktāl uz šo produktu neattiecas jau esošie novērtējumi un pētījumi.

Īstenošanas partneris sniedz Komisijai ne tikai plānojuma pārskatu, bet arī konkrētu informāciju par tiesībām saņemt atbalstu par katru finansēšanas vai investīciju darbību tematiskā produkta ietvaros, kā noteikts garantijas nolīgumā.

Lai efektīvāk īstenotu politikas mērķus, kas ietilpst vairāk nekā vienā politikas logā, var izstrādāt **apvienotu vispārīgu vai tematisku finanšu produktu**. Šādi produkti apvieno resursus no diviem vai vairākiem logiem.

2.3.3. Izslēgtās darbības

Fonds *InvestEU* neatbalsta darbības, kas minētas *InvestEU* regulas V pielikuma B iedaļā.

2.3.4. Valsts atbalsta apsvērumi

Dalībvalstu resursus, kas iesaistīti finansēšanas un investīciju darbībās, kuras atbalsta no fonda *InvestEU* ES un dalībvalstu nodalījumu ietvaros, dažos gadījumos var uzskatīt par valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. panta 1. punkta nozīmē. Taču tie ir atbrīvoti no paziņošanas prasības par valsts atbalsta pasākumiem, kas noteikta LESD 108. panta 3. punktā, ja tie atbilst prasībām, kas noteiktas Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā⁽²⁹⁾, jo īpaši tās *InvestEU* vēltītajā iedaļā⁽³⁰⁾ vai citā grupu atbrīvojuma regulā⁽³¹⁾. Saskaņā ar LESD 108. pantu par jebkuru valsts atbalstu, kas neatbilst kādā no grupu atbrīvojuma regulām noteiktajām prasībām, ir jāpaziņo Komisijai.

2.4. Riska novērtējums

Attiecībā uz visām tiešajām parāda finansēšanas darbībām īstenošanas partneri veic savu standarta riska novērtējumu, kas ietver saistību nepildīšanas varbūtības un sagaidāmā atgūšanas rādītāja aprēķināšanu un klasifikāciju saskaņā ar īstenošanas partnera iekšējo reitingu vai klasifikācijas sistēmu, un attiecīgi ziņo par to Komisijai.

⁽²⁹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁽³⁰⁾ Vēl nav pieņemta.

⁽³¹⁾ Ja ir runa par valsts atbalstu, Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas 1. panta 4. punkta c) apakšpunkts nosaka, ka regulu nepiemēro grūtībās nonākušiem uzņēmumiem.

Lai atspoguļotu darbības vispārējo risku, šādu aprēķinu veic, neņemot vērā ES garantiju un īstenošanas partnera finansiālo ieguldījumu. Tomēr aprēķinā jāņem vērā, ka dažas darbības saistībā ar tematiskiem produktiem saskaņā ar īstenošanas partnera noteikumiem un procedūrām var atrasties ārpus tā parasto riska rādītāju piemērošanas tvēruma. Šādos gadījumos īstenošanas partneris sadarbībā ar Komisiju izstrādā atbilstīgu riska novērtējumu, lai nodrošinātu pienācīgu ziņošanu par risku.

Informāciju par parāda finansēšanas darbību paredzamo riska profilu iesniedz arī Investīciju komitejai kā daļu no fonda *InvestEU* atbalsta pieteikuma. Parāda darbība ir darbība, kurai piemīt parāda riska iezīmes, kas var ietvert instrumentus parāda juridiskajā formā. Parāda piemēri ir aizdevumi, finanšu noma, hipotēkas, kredītvēstules, garantijas, rezerves kredītiespējas un kapitāla tirgos emitēti vērtspapīri, piemēram, obligācijas; tās var būt augstākas prioritātes, mezanīna vai subordinētas un nodrošinātas vai nenodrošinātas).

Pamatkapitāla darbībām ES garantiju var izmantot, lai atbalstītu īstenošanas partneru investīcijas atsevišķās struktūrās vai projektos (pamatkapitāla investīcijas) vai veicot investīcijas fondos (t. sk. fondu fondos, kolektīvā ieguldījuma instrumentos vai cita veida starpniekos) vai cita veida finansēšanas instrumentos, kas rada pamatkapitāla portfeļa riskus (pamatkapitāla portfelis).

Pamatkapitāla darbība ir darbība, kurai piemīt pamatkapitāla riska iezīmes. Tā var ietvert instrumentus, kuru juridiskā forma ir pamatkapitāls, piemēram, investīcijas parastās vai priekšrocību akcijās, un kvazikapitāls vai hibrīdinstrumenti, piemēram, dziļi subordinēti aizdevumi ar līdzdalību peļņā, mezanīna finansējums, riska aizdevumi, konvertējami aizdevumi, garantijas vai citi pamatkapitāla instrumentu veidi, kad turētājs tiek pakļauts pamatkapitāla riskam. Attiecībā uz tiešajām pamatkapitāla darbībām īstenošanas partneris veic savu standarta novērtējumu un attiecīgi ziņo Komisijai. Attiecībā uz darbībām, kas neietilpst parasto pamatkapitāla rādītāju piemērošanas tvērumā, īstenošanas partneris sadarbībā ar Komisiju izstrādā piemērotu novērtēšanas metodi, lai nodrošinātu pienācīgu ziņošanu.

Īstenošanas partneris izmanto savu standarta riska novērtējumu, lai noteiktu, vai darbība neatkarīgi no tās juridiskās formas un nomenklatūras tiek klasificēta kā pamatkapitāla vai parāda darbība, un attiecīgi ziņo par to Komisijai.

Starpniecības darījumu gadījumā īstenošanas partneri var paļauties attiecīgi vai nu uz finanšu starpnieku standarta procedūrām galasaņēmēju riska novērtējumam, vai uz darbības novērtējumu. Garantijas nolīgums nodrošinās, ka īstenošanas partneru veiktās analīzes rezultātus, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no finanšu starpniekiem portfeļa līmenī, paziņo Komisijai, lai tā varētu novērtēt šādu darbību ietekmi uz ES garantijai radīto risku un nepieciešamo uzkrājumu pietiekamību.

Finansēšanas un investīciju darbības salīdzina pēc kopīgas reitingu sistēmas, kas izveidota saskaņā ar *InvestEU* regulas 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktu. Attiecīgo informāciju par finansēšanas vai investīciju darbības riska novērtējumu dara pieejamu Investīciju komitejai saskaņā ar *InvestEU* regulas 24. panta 4. punktu un Komisijai ziņošanas nolūkos. Sīki izstrādātas prasības nosaka garantijas nolīgumos, ņemot vērā ES kā garantētāja intereses un nodrošinot privātas un/vai komerciāli sensitīvas informācijas konfidencialitātes pienācīgu aizsardzību.

2.5. Finansējuma valūta

ES garantiju īstenošanas partneriem sniedz EUR.

Finansējumu galasaņēmējiem saistībā ar investīciju un finansēšanas darbībām var izmaksāt jebkurā valūtā, kurai dalībvalstī ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss. Šāds finansējums var arī veicināt vietējo kapitāla tirgu attīstību.

Finansējumu var nodrošināt arī citās tirgojamās valūtās. Tomēr īstenošanas partneri un finanšu starpnieki cenšas izvairīties no galasaņēmēju pakļaušanas ārvalstu valūtas riskam. Parasti finansējumu galasaņēmējiem var sniegt valūtās, kas nav tās valsts likumīgais maksāšanas līdzeklis, kurā galasaņēmējs ir iedibināts, tikai tad, ja ir pārliecinošs ekonomiskais pamatojums. Šādos gadījumos finansējumu vēlamā piešķirt EUR.

2.6. Piešķiršanas principi pa politikas loģiem

Finanšu produktus izveido attiecīgā politikas loga ietvaros saskaņā ar šādiem principiem:

- a) finanšu produkti tādu finansēšanas un investīciju darbību atbalstam, kuru galvenais mērķis ir panākt pozitīvu sociālo ietekmi vai prasmju attīstību, ietilpst Sociālo ieguldījumu un prasmju logā;
- b) finanšu produkti tādu portfeļu atbalstam, kas sastāv tikai no MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām uz starpniecības pamata parāda vai pamatkapitāla veidā, ietilpst MVU logā, izņemot tos, uz kuriem attiecas a) punkta darbības joma. Attiecībā uz tiešajām darbībām finanšu produktus tādu portfeļu atbalstam, kuri sastāv tikai no MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām kā vispārīgas politikas jomas atbilstoši *InvestEU* regulas 8. panta 1. punkta c) apakšpunktam, piešķir MVU logam, savukārt finanšu produktus, kas vērsti uz citām konkrētām politikas jomām, piešķir logam, kurā ietilpst attiecīgā joma;
- c) finanšu produkti pētniecības, inovācijas vai digitalizācijas pasākumu atbalstam ietilpst Pētniecības, inovācijas un digitalizācijas logā, izņemot tos, kas minēti a) un b) punktā;
- d) finanšu produkti, ar ko atbalsta infrastruktūras darbības, ar to saistītos mobilo aktīvus, inovatīvu tehnoloģiju ieviešanu, attiecībā uz kuru risks galvenokārt saistās ar pieprasījumu, un nozarei specifiska tirgus attīstību, ietilpst Ilgtspējīgas infrastruktūras logā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
  - i) finanšu produktus, kas saistīti ar sociālo infrastruktūru ⁽³²⁾, piešķir Sociālo ieguldījumu un prasmju logam;
  - ii) ar infrastruktūru saistītos finanšu produktus, kuru galvenais risks saistīts ar tehnoloģiju izstrādes un inovācijas darbībām, jāpiešķir pētniecības, inovācijas un digitalizācijas logam. Tomēr finanšu produktus saistībā ar projektiem, kas vērsti uz atbilstošu ilgtspējīgas infrastruktūras politikas mērķu sasniegšanu, var īstenot un izstrādāt arī MVU un mazas vidējas kapitalizācijas sabiedrības ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros, ja vien uz šiem portfeļiem neattiecas b) punkts.

Kapitāla atbalstu MVU saskaņā ar *InvestEU* regulas 3. panta 1. punkta g) apakšpunktu var sniegt, izmantojot finanšu produktus, kas ietilpst jebkurā politikas logā.

Apvienotus finanšu produktus ievieto divos vai vairākos logos saskaņā ar attiecīgo garantijas piešķiršanas mehānismu, kā noteikts garantijas nolīgumos. Šāds garantiju piešķiršanas mehānisms var izpausties kā katras *ex ante* noteiktās finansēšanas vai investīciju darbības proporcionāla sadale starp attiecīgajiem politikas loģiem vai kā cits mehānisms.

Katru atsevišķu finansēšanas vai investīciju darbību, ko ierosinājis īstenošanas partneris, attiecina uz konkrēto finanšu produktu, kuram tie atbilst. Ja finansēšanas vai investīciju darbība atbilst vairāku esošu finanšu produktu kritērijiem, šādu darbību attiecina uz finanšu produktu, kuram saskaņā ar *InvestEU* regulas 8. panta 4. punktu piekrīt tās galvenais mērķis.

Iesniedzot konkrētu finansēšanas vai investīciju darbību, īstenošanas partneris ierosina attiecīgo finanšu produktu tā politikas loga ietvaros, kuram šī finansēšanas vai investīciju darbība atbilst.

2.7. Ģeogrāfiskā un nozaru diversifikācija

Finansēšanas un investīciju darbību apjomam, ko finansē no ES garantijas, nevienās trīs dalībvalstīs nevajadzētu pārsniegt 45 % no fonda *InvestEU* atbalstītā finansējuma summas visiem īstenošanas partneriem kopā investīciju perioda beigās. Tas neietver finansēšanas un investīciju darbības vai to attiecīgās daļas, ko sedz no dalībvalstu nodalījumiem.

⁽³²⁾ Sociālā infrastruktūra Sociālo ieguldījumu un prasmju loga kontekstā attiecas uz infrastruktūru, kas atbalsta sociālo pakalpojumu un atsevišķu vispārējas nozīmes pakalpojumu (izglītība un veselības aprūpe) sniegšanu, kā noteikts Komisijas paziņojumā par vispārējas nozīmes sociāliem pakalpojumiem un vispārējas nozīmes pakalpojumiem (COM(2007) 725 final un COM(2006) 177 final). Konkrētāk, sociālā infrastruktūra sociālo pakalpojumu jomā atbalsta tādu nepieciešamo pakalpojumu sniegšanu, kas ar individualizēta atbalsta palīdzību ļauj cilvēkiem pārvarēt savu nelabvēlīgo sociālo situāciju, nodrošināt iekļaušanos sabiedrībā un uzlabot savu nodarbināmību. Šāda veida infrastruktūra parasti tiek nodrošināta vietējā līmenī, un tā tiek sniegta integrētā veidā un realizēta ar kopienas palīdzību.

Turklāt jādara viss iespējams, lai nodrošinātu, ka investīciju perioda beigās ir aptverts plašs to atbalsttiesīgo nozaru klāsts, kas uzskaitītas *InvestEU* regulas II pielikumā. Tas jo īpaši tiks attiecināts uz topošiem vai nepietiekami attīstītiem tirgiem, un tiks ņemti vērā īstenošanas partnera nodrošinātie finanšu produkti. Finanšu produkts var attiekties uz jebkuru no atbalsttiesīgajām finansēšanas un investīciju darbību nozarēm, kas noteiktas *InvestEU* regulas II pielikumā.

Lai veicinātu ģeogrāfisko diversifikāciju, var izveidot investīciju platformas, apvienojot īstenošanas partneru centienus un īpašās zināšanas ar valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm, kurām ir ierobežota pieredze finanšu instrumentu izmantošanā.

Dalībvalstu nodalījumu ietvaros ģeogrāfiskais tvērums un konkrētā norobežošana tiks iekļauta attiecīgajos iemaksu nolīgumos.

2.8. Dalībvalstu nodalījumi politikas logos

Var izveidot dalībvalstu nodalījumus, lai aptvertu vienu vai vairākus atbilstošos politikas logos. Tie veidos nodalītus piešķirumus no finansētājām dalībvalstīm, lai nodrošinātu dalīti pārvaldīto fondu vai Atvērto fondu vai Atvērto fondu mehānisma politikas mērķu sasniegšanu, vai iemaksu nolīgumā minēto mērķu sasniegšanu atkarībā no ieguldīto līdzekļu izcelsmes. Dalībvalstu nodalījumi citstarp var sniegt kapitāla atbalstu MVU saskaņā ar *InvestEU* regulas 3. panta 1. punkta g) apakšpunktu.

Finansēšanas un investīciju darbības dalībvalstu nodalījumos veic saskaņā ar fonda *InvestEU* noteikumiem, un tās atbilst šīm investīciju pamatnostādņēm un iemaksu nolīgumam saskaņā ar *InvestEU* regulas 10. pantu, ieskaitot finansējošās programmas mērķus.

Katrā dalībvalsts nodalījumā ⁽³³⁾ var sniegt atbalstu 2.3.2.2. iedaļā uzskaitītajiem finanšu produktiem šādos gadījumos:

- a) esošu finanšu produktu, kas izstrādāts ES nodalījumam, var īstenot arī dalībvalsts nodalījuma ietvaros. Ieguldījumu nodala izcelsmes dalībvalstij(-īm) vai reģionam(-iem);
- b) var izstrādāt īpaši pielāgotus finanšu produktus, kas paredzēti izcelsmes dalībvalsts vai reģiona īpašām vajadzībām un konkrētiem galasaņēmējiem. Šis finanšu produkts var būt jauns finanšu produkta veids vai būtiski atšķirties no esošā finanšu produkta, kas izstrādāts ES nodalījumam;
- c) finanšu produkts var apvienot atbalstu no ES un dalībvalstu nodalījumiem tā, lai tie viens otru papildinātu.

Divas vai vairākas dalībvalstis var noslēgt kopīgu iemaksu nolīgumu ar Komisiju saskaņā ar *InvestEU* regulas 10. panta 2. punktu.

2.9. Finansējuma apvienošanas darbības, kas saņem atbalstu no fonda *InvestEU*

Finansējuma apvienošanas darbības ⁽³⁴⁾, kas definētas *InvestEU* regulas 2. panta 5. punktā un minētas tās 6. panta 2. punktā, ietver atbalstu no fonda *InvestEU*. Īstenošanas partneris iesniedz apstiprināšanai Investīciju komitejā priekšlikumu finansēšanas vai investīciju darbībai, kas ir daļa no šādas finansējuma apvienošanas darbības.

Finansējuma apvienošanas darbību īsteno saskaņā ar *InvestEU* noteikumiem. Nozares programmas ⁽³⁵⁾ nodrošinātais apvienotais elements var būt dotācijas vai finanšu instrumenta veidā un izpilda nozaru programmas atbilstības noteikumus. Apvienotais elements finanšu instrumenta veidā var tikt apvienots un dalīt risku ar *InvestEU* garantiju, kā sīkāk norādīts garantijas nolīgumā. Atbilstošā darba programma ⁽³⁶⁾ veidos finansēšanas lēmumu par nozares programmas

⁽³³⁾ Dalībvalsts nodalījums var tikt finansēts no jebkura no šādiem dalītās pārvaldības fondiem: ERAF, Kohēzijas fonds, ESF+, ELFLA un EJZF; vai ar skaidras naudas iemaksu no dalībvalsts, t. sk. no tām, kas saņem ANM atbalstu.

⁽³⁴⁾ Finansējuma apvienošanas darbību nepielīdzina finansēšanas vai investīciju darbībai, kā definēts *InvestEU* regulas 2. panta 5. punktā, kura ir daļa no šādas finansējuma apvienošanas darbības.

⁽³⁵⁾ Šajās investīciju pamatnostādņēs "nozaru programmas" nozīmē Savienības programmas, kā definēts *InvestEU* regulas 2. panta 5. punktā. Šīs 2.9. iedaļas izpratnē atbilstošas ir tikai nozaru programmas, kurām juridiskajā pamatā ir iekļauta attiecīga iespēju dodoša klauzula.

⁽³⁶⁾ Ja notiek finansējuma apvienošana ar ETS inovāciju fondu, attiecīgais lēmums, kas pieņemts saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti, pamatojoties uz 10.a panta 8. punktu Direktīvā 2003/87/EK, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/410 (OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.).

apvienoto elementu, un tajā noteiks tās formu, mērķus, nozares programmas budžeta summu, kas piešķirama finansējuma apvienošanas darbībām, un to struktūru sarakstu, kas iesaistītas finansējuma apvienošanas darbībā. Lēmums par nozares programmas apvienoto elementu neskar Investīciju komitejas lēmumu par ES garantiju saskaņā ar *InvestEU* regulu.

Izstrādājot un īstenojot finansējuma apvienošanas darbību, īpašu uzmanību pievērš apvienotā Savienības atbalsta efektivitātei un proporcionalitātei. Garantijas nolīgumā tiks noteikts(-i) finanšu produkts(-i), saskaņā ar kuru(-iem) var iesniegt finansējuma apvienošanas darbības, un īpašie noteikumi, kas piemērojami finansējuma apvienošanas darbībām. Tie var ietvert indikatīvus vai obligātus attiecīgo Savienības atbalsta daļu maksimālos apjomus. Turklāt, apspriežot projektu plānojumu ar Komisiju, apkopoto informāciju (vai, ja par to vienojas garantijas nolīgumā, detalizētu informāciju) par finansējuma apvienošanas darbībām var pārskatīt. Rezultātu pārskats atspoguļo to, vai finansējuma apvienošanas darbība gūst labumu no dotāciju komponenta vai finanšu instrumenta no citām Savienības programmām.

Īstenošanas partneris sniedz Komisijai ne tikai plānojuma pārskatu, bet arī konkrētu informāciju par tiesībām saņemt atbalstu par katru finansēšanas vai investīciju darbību, kas izmanto finansējuma apvienošanu finanšu produkta ietvaros, kā noteikts garantijas nolīgumā. Attiecībā uz viendabīgām netiešām finansēšanas vai investīciju darbībām īpašus atbilstības kritērijus darījumiem ar galasaņēmējiem var noteikt garantijas nolīgumā, un tad nav nepieciešamības pēc tik konkrētas informācijas.

2.10. Stratēģiskās investīcijas

InvestEU finansēšanas vai investīciju darbības var veicināt Savienībai stratēģiski svarīgas darbības, kā noteikts *InvestEU* regulas 8. panta 3. punktā. Šādas darbības tiks uzskatītas par stratēģiskām investīcijām, ja tās:

i) attiecas uz projektiem un galasaņēmējiem, kas saistīti ar Savienības un tās dalībvalstu drošības vai sabiedriskās kārtības riskiem, sevišķi ar investīcijām aizsardzības un kosmosa jomā un kibernetiķā:

— aizsardzības jomā – investīcijas aizsardzības tehnoloģijās un ražojumos, kas noteikti Eiropas Aizsardzības fonda gada darba programmā,

— kosmosa jomā – investīcijas šādos produktos:

— atompulksteņi (piemēram, *Galileo* pozicionēšanas sistēmām),

— stratēģiskās nesējraķetes (t. i., kosmiskās nesējraķetes Savienības kontrolētām kosmosa sistēmām), kā arī

— kosmosa jomas produkti, kas uzskaitīti sarakstā, kuru katru gadu pieņem Komisija un paziņo Valdei,

— kibernetiķas jomā – investīcijas, kas vērstas tikai uz kibernetiķas rīku un risinājumu izstrādi un izvēšanu, t. sk. gadījumos, kad tā ir daļa no digitālo tīklu un datu infrastruktūras uzstādīšanas vai atjaunināšanas;

vai

ii) veicina Savienības noturību jomās, kas tai ir stratēģiski svarīgas, kā noteikts 6.1.1.8., 6.2.1.1. un 6.4.1.1. iedaļā, atbalstot un stiprinot stratēģiskās vērtības ķēdes un uzturot un pastiprinot Savienībai stratēģiski svarīgas darbības, t. sk. svarīgus projektus visas Eiropas interesēs (*IPCEI*), kritiskās infrastruktūras, transformatīvo tehnoloģiju, revolucionāru inovāciju un uzņēmumu un patērētāju izejresursu jomās.

Attiecībā uz tiešajām darbībām īstenošanas partneris nodrošina, ka stratēģiskās investīcijas atbilst turpmākajos punktos noteiktajiem ierobežojumiem. Attiecībā uz netiešajām darbībām īstenošanas partneris līgumā paredz, ka atbilstību tiem pašiem ierobežojumiem nodrošina finanšu starpnieks.

Ierobežojumi attiecas uz galasaņēmējiem, kuriem atbilst pirmās rindkopas i) punkts, izņemot tiešas darbības, kuru vērtība ir mazāka par 10 000 000 EUR, un darījumus tādu netiešu darbību ietvaros, kuru vērtība ir mazāka par 10 000 000 EUR.

Saistībā ar šajā iedaļā noteiktajiem ierobežojumiem:

a) "kontrolē" ir spēja tieši vai netieši izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību;

- b) "vadības izpildstrukturā" ir tiesību subjekta struktūrvienība, kas iecelta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas attiecīgā gadījumā atskaitās izpilddirektoram vai jebkurai citai personai, kurai ir līdzvērtīgas lemtāšanas pilnvaras, un kas ir pilnvarota noteikt tiesību subjekta stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību, un kas pārrauga un uzrauga vadības lēmumu pieņemšanu;
- c) "trešās valsts struktūra" ir juridiska persona, kura ir iedibināta trešā valstī vai (ja tā ir iedibināta Savienībā) kuras vadības izpildstrukturā atrodas trešā valstī. Juridiskās personas uzņēmējdarbības veikšanas vietu nosaka pēc juridiskās adreses atrašanās vietas.

Galasaņēmēju, uz kuru attiecas i) punkts, nekontrolē trešā valsts vai trešās valsts struktūras, un tā vadības izpildstrukturā atrodas Savienībā.

Ja galasaņēmējs, uz kuru attiecas i) punkts, ir iesaistīts stratēģiskā investīcijā 5G savienojamības jomā, pasākumus un riska mazināšanas plānus saskaņā ar 5G kibernetikas rīkkopu⁽³⁷⁾ piemēro arī tā piegādātājiem. Šādi piegādātāji ir, piemēram, telesakaru iekārtu tirgotāji un ražotāji un citi piegādātāji, kas ir trešās personas, piemēram, mākoņpakalpojumu infrastruktūras pakalpojumu sniedzēji, pārvaldīto pakalpojumu sniedzēji, sistēmu integrētāji, līgumslēdzēji drošības un apkopes jomā un pārraides iekārtu ražotāji.

Ja galasaņēmējs, uz kuru attiecas i) punkts, ir iesaistīts stratēģiskā investīcijā aizsardzības jomā, šis ierobežojums attiecas arī uz tā piegādātājiem un apakšuzņēmējiem.

Ierobežojumi saistībā ar trešās valsts vai trešās valsts subjekta kontroles neesamību, kas izklāstīti trīs iepriekšējās rindkopās, neattiecas uz konkrētu finansēšanas un investīciju darbību, ja galasaņēmējs, uz kuru attiecas i) punkts, var pierādīt, ka tas ir juridiska persona, attiecībā uz kuru dalībvalsts, kurā tas ir iedibināts, ir apstiprinājusi garantiju saskaņā ar principiem, kas attiecas uz atbalsttiesīgiem subjektiem un izklāstīti attiecīgajos Eiropas Aizsardzības fonda ("EAF") regulas⁽³⁸⁾ noteikumos, vai Komisijas atbrīvojumu, kas piešķirts saskaņā ar principiem attiecībā uz atbalsttiesīgiem subjektiem, kas izklāstīti attiecīgajos Kosmosa regulas⁽³⁹⁾ noteikumos. Īstenošanas partnerim jāpaziņo Komisijai par visām atkāpēm, kas piešķirtas attiecībā uz šajā 2.10. iedaļā noteiktajiem ierobežojumiem.

Galasaņēmēji, uz kuriem attiecas i) punkts, nepiešķir ekskluzīvu licenci vai nenodod intelektuālā īpašuma tiesības uz saistītajām kritiskām tehnoloģijām un tehnoloģijām, kas ir būtiskas Savienības un tās dalībvalstu drošības interesēm, kuras tieši izriet no minētajām stratēģiskajām investīcijām, trešajām valstīm vai trešo valstu subjektiem, izņemot gadījumus, kad to ir apstiprinājusi dalībvalsts, kurā galasaņēmējs ir iedibināts.

Šo ierobežojumu beidz piemērot piecus gadus pēc finansējuma izmaksas pēdējās dienas.

3. ILGTSPEJĪGU INVESTĪCIJU VEICINĀŠANA

InvestEU kā Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāna/zaļā kursa investīciju plāna⁽⁴⁰⁾ svarīga daļa palīdzēs īstenot Eiropas zaļo kursu un Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu. Tas arī palīdzēs veidot Savienības sociālo dimensiju.

InvestEU regulā ir ietvertas konkrētas juridiskas prasības attiecībā uz ieguldījumu klimata un vides mērķu sasniegšanā, kā arī uz to finansēšanas un investīciju darbību ilgtspējību, kuras saņem ES garantijas atbalstu. *InvestEU* kontekstā ilgtspēja nozīmē ietekmi uz trim *InvestEU* regulā minētajām dimensijām: klimats, vide un sociālā joma.

Turklāt saskaņā ar *InvestEU* regulas 8. panta 5. punktu projekti, kas neatbilst klimata mērķiem, atbilstoši principiem, kas izklāstīti norādījumos par drošināšanu ilgtspējas aspektā, nav tiesīgi saņemt atbalstu.

⁽³⁷⁾ TID sadarbības grupa, *Cybersecurity of 5G networks EU Toolbox of risk mitigating measures*, 01/2020, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64468.

⁽³⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp.).

⁽³⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

⁽⁴⁰⁾ Komisijas paziņojums "Ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāns/Eiropas zaļā kursa investīciju plāns" (COM(2020) 21 final).

InvestEU finanšu produktu izstrādē ņem vērā ieguldījumu ilgtspējas mērķu sasniegšanā, t. sk. paplašinot zaļo obligāciju un ilgtspējas obligāciju tirgu; inovatīvu un ilgtspējīgu risinājumu ieviešanu aprites ekonomikas, bioekonomikas, zilās ekonomikas, pārtikas un klimata pārmaiņu jomā; vides un dabas kapitāla aizsardzību (gaiss, ūdens, daba, zeme un bioloģiskā daudzveidība); energoietilpīgu nozaru pārkārtošanu un dekarbonizāciju, t. sk. investējot digitālajās tehnoloģijās un aprites sistēmās; nozares, kurām vajadzīgs atbalsts, lai tās saskaņotu ar Eiropas Savienības 2030. un 2050. gada klimata mērķiem; vajadzību novērst saistīto negatīvo ietekmi, kas var nelabvēlīgi ietekmēt jo īpaši neaizsargātus iedzīvotājus, t. sk. tos, kuriem nepieciešama prasmju pilnveide vai pārkvalifikācija un pielāgošanās jauniem darba veidiem, un reģionus, kas atpauk ilgtspējīgu nozaru un pakalpojumu radīšanas ziņā; kā arī dzimumu un cita veida līdztiesības veicināšanu.

Īstenošanas partneri tiek mudināti atbalstīt saimnieciskās darbības, kas ir saskaņotas ar Regulas (ES) 2020/852 kritērijiem ⁽⁴¹⁾.

Projektu virzītājiem, finanšu starpniekiem vai īstenošanas partneriem var sniegt īpašus konsultāciju pakalpojumus ⁽⁴²⁾, īpaši lai uzlabotu spēju izpildīt prasības par drošināšanu ilgtspējas aspektā un izveidotu tādu projektu plānojumu, kas vērsti uz iepriekš minēto mērķu sasniegšanu.

3.1. Ietekmes uz klimatu un vidi izsekošana un ziņošana

Kā minēts *InvestEU* regulas 10. apsvērumā, paredzams, ka finansēšanas un investīciju darbību kopējais apjoms klimata mērķu sasniegšanā būs vismaz 30 % no programmas *InvestEU* kopējā finansējuma. Turklāt *InvestEU* regulas 8. panta 8. punktā attiecībā uz ES nodalījumu ir noteikts konkrēts mērķis – vismaz 60 % no finansēšanas un investīciju darbību kopējā apjoma klimata un vides mērķu sasniegšanai ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros. Paredzams, ka finansēšanas un investīciju darbības veicinās arī Savienības vispārējo bioloģiskās daudzveidības mērķu sasniegšanu.

Klimata un vides mērķi attiecas gan uz fonda *InvestEU* ES nodalījumu, gan dalībvalstu nodalījumu. Tomēr mērķrādītāju sasniegšanu ⁽⁴³⁾ ES un dalībvalstu nodalījumiem aprēķina un uzrauga atsevišķi.

Īstenošanas partneri mēra to finansēšanas un investīciju darbību ieguldījumu klimata un vides mērķu sasniegšanā, kuras tie iesniedz Investīciju komitejai, saskaņā ar Komisijas klimata un vides ietekmes izsekošanas norādījumiem, kas minēti *InvestEU* regulas 8. panta 7. punktā. Ietekmes uz klimatu un vidi izsekošana *InvestEU* ietvaros balstīsies uz saskaņotu sistēmu attiecīgās informācijas vākšanai, iezīmēšanai un apkopošanai no visiem īstenošanas partneriem, vienlaikus nodrošinot saderību ar plašāku klimata uzraudzības metodiku, kas piemērojama visām atbilstošajām programmām, kuras finansē no ES budžeta. Šajā sistēmā būs pienācīgi jāizmanto kritēriji, kas ļauj noteikt, vai saimnieciskā darbība ir ekoloģiski ilgtspējīga saskaņā ar Regulu par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai ⁽⁴⁴⁾.

Lai uzraudzītu, kā ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros tiek sasniegts 30 % klimata mērķis un 60 % kumulatīvais klimata un/vai vides mērķis, laikā, kad Komisijai tiek iesniegts priekšlikums, īstenošanas partneri saskaņā ar Komisijas norādījumiem sniedz informāciju, kas vajadzīga, lai izsekotu ieguldījumu šo mērķrādītāju sasniegšanā. To pašu informāciju iesniedz arī Investīciju komitejai kā daļu no fonda *InvestEU* atbalsta pieteikuma.

Garantijas nolīgumos būs paredzēts, ka īstenošanas partneriem katru gadu jāziņo Komisijai apkopotā līmenī par darbībām, kas veicina klimata un vides mērķu sasniegšanu, un attiecīgā gadījumā – dalībvalsts nodalījumā atsevišķi par katra dalīti pārvaldīta fonda ieguldījumu. Šie ziņojumi vajadzības gadījumā ietvers atbilstošus rādītājus.

⁽⁴¹⁾ Regula (ES) 2020/852 par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.) un atbilstošie deleģētie akti.

⁽⁴²⁾ Konsultatīvais atbalsts īstenošanas partneriem papildinās tehniskā atbalsta instrumenta sniegto tehnisko palīdzību.

⁽⁴³⁾ 30 % klimatam un 60 % klimatam un videi ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros.

⁽⁴⁴⁾ Regula (ES) 2020/852 par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

3.2. Drošināšana ilgtspējas aspektā

Saskaņā ar *InvestEU* regulas 8. panta 5. punktu īstenošanas partneris pārbauda finansēšanas un investīciju darbības, lai noteiktu, vai tās atbalsta projektus, kas pārsniedz noteiktu apjomu ⁽⁴⁵⁾, un, ja pārsniedz – vai tiem ir būtiska ietekme uz vidi, klimatu vai sociālo jomu. Tādā gadījumā tiem veic drošināšanu ilgtspējas aspektā saskaņā ar vadlīnijām, ko izstrādājusi Komisija sadarbībā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem. Ja īstenošanas partneris secina, ka drošināšana ilgtspējas aspektā nav jāveic, tas iesniedz pamatojumu Investīciju komitejai.

Īstenošanas partneris būs atbildīgs par drošināšanas ilgtspējas aspektā veikšanu, pamatojoties uz projekta virzītāju sniegto informāciju un saskaņā ar Komisijas vadlīnijām. Piesakoties *InvestEU* atbalstam, īstenošanas partneri attiecīgā gadījumā sniedz drošināšanas ilgtspējas aspektā kopsavilkumu. Pēc tam, kad Investīciju komiteja ir apstiprinājusi ES garantijas izmantošanu konkrētai darbībai, drošināšanas ilgtspējas aspektā kopsavilkumu publisko, pienācīgi ievērojot noteikumus un praksi attiecībā uz konfidencialu un komerciāli sensitīvu informāciju, tostarp intelektuālo īpašumu.

Komisijas vadlīnijas tiks izstrādātas tā, lai tās atbilstu vadlīnijām, kas izstrādātas citām Savienības programmām, un pamatojoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem ⁽⁴⁶⁾, esošajām pamatnostādņēm, instrumentiem un paraugpraksi, lai nodrošinātu klimatnoturību un novērtētu vidisko eksternalitāti ⁽⁴⁷⁾, un pienācīgā veidā ņemot vērā kritērijus, pēc kuriem nosaka, vai saimnieciskā darbība ir ekoloģiski ilgtspējīga, kā noteikts Regulā (ES) 2020/852, t. sk. principu “nenodarīt būtisku kaitējumu”. Šī pārbaude arī palīdz pārliecināties, ka *InvestEU* investīciju darbībām vajadzētu būt vērām uz nevienlīdzības novēršanu vai vismaz nevajadzētu palīdzēt saglabāt vai palielināt pastāvošo nevienlīdzību.

3.3. Taisnīgas pārkārtošanās shēma *InvestEU* ietvaros

Kā daļa no ilgtspējīgas Eiropas investīciju plāna/Eiropas zaļā kursa investīciju plāna *InvestEU* sniegs ieguldījumu Taisnīgas pārkārtošanās mehānismā ar īpašu *InvestEU* taisnīgas pārkārtošanās shēmu (*InvestEU JTS*), kas tiks īstenota, izmantojot *InvestEU* finanšu produktus. *InvestEU JTS* atbalsta investīcijas, ar ko risina sociālās, ekonomiskās un vides problēmas, kuras izraisa pārkārtošanās uz 2030. gadam noteiktā Savienības klimata mērķa sasniegšanu un tās klimatneitralitātes mērķa panākšanu līdz 2050. gadam. Lai varētu gūt labumu no *InvestEU JTS*, dalībvalstis attiecīgajā taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajā plānā nosaka nozares un darbības, ko paredzēts atbalstīt saskaņā ar principiem attiecībā uz teritoriālajiem taisnīgas pārkārtošanās plāniem, kas izklāstīti Taisnīgas pārkārtošanās fonda regulā (“TPF regula”) ⁽⁴⁸⁾.

Ar *InvestEU JTS* atbalsta privātā un publiskā sektora struktūru veiktas ekonomiski dzīvotspējīgas investīcijas, kuras ir saskaņotas ar taisnīgas pārkārtošanās mērķiem. Projekti vai galasaņēmēji atrodas teritorijās, uz kurām attiecas apstiprināts TPF regulai atbilstošs taisnīgas pārkārtošanās teritoriālais plāns. Turklāt projektus vai galasaņēmējus, kas neatrodas šajās teritorijās, bet sniedz ieguldījumu to attīstības vajadzību apmierināšanā, var atbalstīt ar nosacījumu, ka šo projektu finansējums ir būtisks pārkārtošanās procesam teritorijās, kurām ir izstrādāts taisnīgas pārkārtošanās teritoriālais plāns. Piemēram, var atbalstīt infrastruktūras projektus, kas uzlabo taisnīgas pārkārtošanās reģionu savienojamību.

InvestEU JTS atbalsta investīcijas saskaņā ar *InvestEU* regulas mērķiem (*InvestEU* regulas 3. pants) un investīciju prioritātēm (*InvestEU* regulas 8. panta 1. punkts un II pielikums), kas izklāstītas *InvestEU* regulā un šajās investīciju pamatnostādņēs.

⁽⁴⁵⁾ Konkrētās piemērojamās robežvērtības tiks noteiktas ilgtspējas vadlīnijās, ko Komisija izdos saskaņā ar *InvestEU* regulas 8. panta 6. punktu.

⁽⁴⁶⁾ Daži piemēri: Direktīva 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2014/52/ES (OV L 124, 25.4.2014., 1. lpp.); Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.); Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.); Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

⁽⁴⁷⁾ “Climate change and major projects. Outline of the climate change related requirements and guidance for major projects in the 2014-2020 programming period: ensuring resilience to the adverse impact of climate change and reducing the emission of greenhouse gases”, Eiropas Komisija (25.8.2016.) https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/major_projects_en.pdf; kā arī “Integrating Climate Change Information and Adaptation in Project Development: Emerging Experience from Practitioners”, European Union Financial Institutions Working Group on Adaptation to Climate Change (EUFIWACC) (2016. gada maijs) https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/integrating_climate_change_en.pdf

⁽⁴⁸⁾ Regula, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīta akta parakstīšana.

InvestEU JTS var īstenot, izmantojot jebkuru *InvestEU* finanšu produktu četru politikas logu ietvaros. Taisnīgas pārkārtošanās teritoriju specifika (piemēram, ekonomiskās atšķirības, darba tirgus struktūra, apguves spēja utt.) un Covid-19 pandēmijas ietekme uz ekonomikas perspektīvām var izraisīt lielāku pieprasījumu pēc finansējuma dažu finanšu produktu veidā un ierobežotu pieprasījumu vai tā neesamību – citu veidā. Ņemot vērā šos faktoros, īstenošanas partneriem un finanšu starpniekiem var piedāvāt īpašus stimulus. Pamatotos gadījumos tie var būt izdevīgāki investīciju portfeļu riska dalīšanas nosacījumi starp ES un īstenošanas partneri, mazāka atbildība par ES garantiju vai administratīvo izmaksu daļēja segšana saistībā ar finansēšanas un investīciju darbībām, kas dod ieguldījumu *InvestEU JTS*, kā noteikts *InvestEU* regulas 13. panta 2. punktā, vai izpausties citādi, par ko panākta vienošanās garantijas nolīgumā saistībā ar vienu vai vairākiem finanšu produktiem. Vajadzības gadījumā attiecīgajiem projektu virzītājiem vai finanšu starpniekiem var piedāvāt īpašu konsultatīvu atbalstu, lai palīdzētu izveidot dzīvotspējīgu projektu plānojumu.

Jebkuru ES garantijas atbildības samazinājumu pilnā apmērā saņem galasaņēmēji.

Īstenošanas partneru ieguldījums *InvestEU JTS* investīciju mērķu sasniegšanā var atšķirties atkarībā no attiecīgā finanšu produkta veida.

Īstenošanas partneri izseko finansēšanas un investīciju darbības vai to attiecīgos komponentus, ar kuriem atbalsta projektus vai galasaņēmējus saskaņā ar *InvestEU JTS*, un ziņo par tiem. Pēc attiecīgā taisnīgas pārkārtošanās teritoriālā plāna pieņemšanas šādas darbības vai to attiecīgos komponentus uzskata par investīcijām, kas piesaistītas saskaņā ar *InvestEU JTS*, pat ja tās ir apstiprinātas pirms plāna pieņemšanas, ar noteikumu, ka īstenošanas partneris pārbauda, vai tās atbilst attiecīgā taisnīgas pārkārtošanās teritoriālā plāna mērķiem.

Finansējumu *InvestEU JTS* neapvieno ar publiskā sektora aizdevumu mehānismu⁽⁴⁹⁾ (3. pīlārs), izņemot konsultatīvu atbalstu.

4. ES GARANTIJAS IZMANTOŠANA

ESgarantiju var izmantot, lai segtu dažādas finansēšanas vai investīciju darbību riska daļas dažādu finanšu produktu ietvaros vai finansēšanas un investīciju darbību portfeļus finanšu produktu ietvaros. Sīkāku informāciju par ES garantijas izmantošanu izklāsta garantijas nolīgumā.

ES garantija var būt līdzvērtīga īstenošanas partnera riska pozīcijai vai segt zemākas prioritātes laidienus, piemēram, pirmās kārtas zaudējumu laidienus ("FLP") vai mezanīna laidienus. Attiecībā uz garantijas nolīgumiem, kas aptver vairāk nekā vienu politikas logu, zaudējumus, kas rodas saistībā ar finanšu produktiem vienā vai vairākos politikas logos, var sadalīt, ņemot vērā garantijas nolīgumā noteikto riska dalīšanas struktūru.

Īstenošanas partnera daļa *FLP* tiek ieskaitīta īstenošanas partnera finansiālajā ieguldījumā, kā definēts *InvestEU* regulas 2. panta 7. punktā. Riska dalīšanu citos veidos, piemēram, īstenošanas partnera daļu mezanīna daļā, var ieskaitīt īstenošanas partnera finansiālajā ieguldījumā, ievērojot nosacījumus un aprēķina metodiku, kas noteikta garantijas nolīgumos.

Finanšu produkta darbības laiku un tā izbeigšanas nosacījumus nosaka garantijas nolīgumā. Attiecīgā gadījumā finanšu produkta ietvaros finansēšanas vai investīciju darbības līmenī var paredzēt iespēju izbeigt investīcijas vai atbrīvoties no riska darījumiem pirms pamatā esošo investīciju termiņa beigām, ja ir iespējams nodrošināt politikas mērķu sasniegšanu, vienlaikus ievērojot Savienības un īstenošanas partnera finanšu intereses.

Neskarot šajā 4. iedaļā izklāstītos principus, ko piemēro *mutatis mutandis*, zemākas prioritātes vai mezanīna daļas apjomu var noteikt arī, izmantojot pārveduma likmes mehānismu, kas tiks precizēts garantijas nolīgumā. Tas nozīmē, ka katrai finansēšanas vai investīciju darbībai piemēro individuālu pārveduma likmi, lai noteiktu šīs darbības ieguldījuma līmeni šādā zemākas prioritātes vai mezanīna maksājuma daļā, ko nodrošina īstenošanas partneris un ES garantija.

⁽⁴⁹⁾ Regula par publiskā sektora aizdevumu mehānismu (vēl nav publicēta). Tiek gaidīta Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā.

ES garantijas izmantošanai piemēro šādus principus, ja vien šo investīciju pamatnostādņu attiecīgajā politikas loga iedaļā nav noteikts citādi. Dalībvalsts nodalījumam *FLP* vai mezanīna daļas apjoms var atšķirties no šajā 4. iedaļā izklāstītajiem principiem, kā noteikts attiecīgajā iemaksu nolīgumā, kas parakstīts starp Komisiju un dalībvalsti.

4.1. Vispārēji finanšu produkti

4.1.1. ES garantijas izmantošana parāda darbībām

Principā, ievērojot 4.1.1.1. līdz 4.1.1.3. iedaļas noteikumus, portfeļiem, kas atbalsta parāda darbības finanšu produktu ietvaros, ja ES garantija sedz *FLP*, īstenošanas partneris uzņemas vismaz 5 % daļu no *FLP*.

4.1.1.1. Atsevišķu darbību segums

Šī 4.1.1.1. iedaļa attiecas tikai uz tiešajām darbībām.

ES garantiju var izmantot, lai daļēji segtu atsevišķu darbību, pamatojoties uz līdzvērtības principu. Šajā gadījumā ES garantija atsevišķai darbībai nevar pārsniegt 50 % no īstenošanas partnera sniegtā finansējuma. Īstenošanas partnerim ir pienākums paturēt atsevišķas darbības līdzvērtīgu daļu vismaz 20 % apjomā ar mērķi saskaņot intereses.

ES garantija var būt arī cita veida, t. sk. subordinēta pozīcija attiecībā uz atsevišķu darbību. Šajā gadījumā ES garantija atsevišķai darbībai nedrīkst pārsniegt 25 % no īstenošanas partnera sniegtā finansējuma kopējā apjoma⁽⁵⁰⁾. Īstenošanas partnerim ir jāuzņemas vismaz 5 % daļa subordinētajā pozīcijā.

4.1.1.2. Segums darbību portfeļiem, kas nav minēti 4.1.1.3. iedaļā

ES garantija var segt arī *FLP* vai mezanīna daļu attiecībā uz atbilstošu finansēšanas un investīciju darbību portfeli, ko finansē īstenošanas partneris. Ja ES garantija sedz *FLP*, īstenošanas partnerim ir jāuzņemas vismaz 5 % no *FLP*.

FLP apjoms tiks noteikts, pamatojoties uz garantētā portfeļa darbību paredzamo riska profilu. To ierobežo līdz 30 % no kopējās finansējuma summas, ko finanšu produkta ietvaros nodrošina īstenošanas partneris. Sociālo ieguldījumu un prasmju logā *FLP* apjomu var palielināt, atsaucoties uz atbilstošu finansējuma kopējās summas daļu.

4.1.1.3. Ierobežoto un neierobežoto garantiju portfeļu segums

Attiecībā uz aizņēmuma starpniekfinansējumu gan ierobežotu garantiju veidā, gan neierobežotu garantiju veidā, ja atlīdzība no finanšu starpniekiem nav pietiekama, lai pienācīgi atlīdzinātu īstenošanas partnera sniegtā finansējuma risku, ES garantija var būt līdz pat 100 % no *FLP*, kas noteikts paredzamo zaudējumu līmenī. Attiecībā uz šādu aizņēmuma starpniekfinansējumu ierobežotas garantijas veidā *FLP* apjomu, uz ko attiecas ES garantija, var noteikt līdz 100 % apmērā no īstenošanas partnera sniegtā finansējuma.

Pienācīgi pamatotos gadījumos attiecībā uz neierobežotām garantijām, ko piedāvā īstenošanas partneris, ES garantija var segt zaudējumus, kas pārsniedz paredzamos zaudējumus. Šādos gadījumos neparedzēto zaudējumu daļai, ko sedz ES garantija, nosaka cenu saskaņā ar garantijas nolīgumu.

Izņēmuma gadījumos, kuriem ir augsta politikas vērtība, attiecībā uz īstenošanas partnera piedāvātajām ierobežotajām garantijām *FLP* apjomu, uz ko attiecas ES garantija, var noteikt līmeni, kas pārsniedz paredzamos zaudējumus. Šādos gadījumos neparedzēto zaudējumu daļai, ko sedz ES garantija, nosaka cenu saskaņā ar garantijas nolīgumu.

⁽⁵⁰⁾ Attiecībā uz finansēšanas vai investīciju darbību, kas izpaužas kā īstenošanas partnera garantija finansētājam–trešai personai, 25 % ierobežojumu piemēro finansējumam, ko nodrošina finansētājs–trešā persona.

4.1.2. ES garantijas izmantošana pamatkapitāla darbībām

Principā attiecībā uz portfeļiem, kas atbalsta pamatkapitāla darbības, īstenošanas partneriem katrā finansēšanas vai investīciju darbībā ir uz savu risku līdzvērtīgi jāiegulda tāda daļa, kas nodrošina pietiekamu interešu saskaņošanu, kā *ex ante* noteikts katram finanšu produktam. Finansējuma daļa, ko sedz ES garantija, kopā veido līdz 70 % no kopējā pamatkapitāla finansējuma, ko nodrošina īstenošanas partneris (kuru var apsvērt grupas līmenī) līdzvērtīgā apmērā dažādu finanšu produktu ietvaros, bet pašu riska finansējums veido vismaz 5 % no kopējā pamatkapitāla finansējuma, ko īstenošanas partneris nodrošina līdzvērtīgā apjomā jebkurā finansēšanas vai investīciju darbībā.

Pienācīgi pamatotos gadījumos riska dalīšanas kārtība starp īstenošanas partneriem un Komisiju var nebūt līdzvērtīga. Piemēram, ES garantijas pakārtoto izmantošanu var atļaut attiecībā uz sabiedriskajiem labumiem ar sistēmiskām tirgus nepilnībām vai nespēju atbilstoši novērtēt eksternalitātes, piemēram, pirmreizējas darbības vai jauna tirgus izveidi.

Tikai izņēmuma gadījumos, ieskaitot gadījumus, kad ir augsta riska koncentrācija, ES garantija var segt līdz 100 % no FLP (kas nepārsniegs 50 % no kopējā finansējuma, ko sniedz īstenošanas partneris šāda portfeļa ietvaros). Visos gadījumos ieņēmumu sadale starp īstenošanas partneri un Komisiju ir atbilstoša to pakļautībai riskam.

4.2. Tematiski finanšu produkti

4.2.1. ES garantijas izmantošana parāda darbībām

No ES garantijas var segt FLP attiecībā uz atbilstošu parāda darbību portfeli, ko finansē īstenošanas partneris. Ņemot vērā šādu finanšu produktu īpašības, FLP apjoms var būt lielāks par 50 % no mērķa finansējuma, ko nodrošina īstenošanas partneri. Īstenošanas partneris uzņemas vismaz 5 % no FLP, lai nodrošinātu interešu saskaņošanu. Pienācīgi pamatotos gadījumos interešu saskaņošanu var nodrošināt, izmantojot citus finanšu līdzekļus, kas norādīti attiecīgajā garantijas nolīgumā.

Pienācīgi pamatotos gadījumos īstenošanas partneru ieguldījumu FLP nodrošinātajā zaudējumu segšanā var sniegt pakāpeniski, iestājoties portfeļa termiņam un samazinoties riskam. Šo ieguldījumu var sniegt, izmantojot ieņēmumus no garantētā vai cita(-iem) portfeļa(-iem) vai citus piemērotus un inovatīvus mehānismus.

4.2.2. ES garantijas izmantošana pamatkapitāla darbībām

No ES garantijas var segt FLP attiecībā uz atbilstošu pamatkapitāla darbību portfeli, ko finansē īstenošanas partneris; FLP apjoms var būt vairāk par 50 % attiecībā uz atbilstošu darbību portfeli, ko finansē īstenošanas partneris. Īstenošanas partneris uzņemas vismaz 5 % no FLP, lai nodrošinātu interešu saskaņošanu. Pienācīgi pamatotos gadījumos interešu saskaņošanu var nodrošināt, izmantojot citus finanšu līdzekļus, kas norādīti attiecīgajā garantijas nolīgumā.

Pienācīgi pamatotos gadījumos īstenošanas partneru ieguldījumu FLP nodrošinātajā zaudējumu segšanā var sniegt pakāpeniski, iestājoties portfeļa termiņam un samazinoties riskam. Šo ieguldījumu var sniegt, izmantojot ieņēmumus no garantētā vai cita(-iem) portfeļa(-iem) vai citus piemērotus un inovatīvus mehānismus.

5. ĪSTENOŠANAS PARTNERA SNIEGTAIS FINANSĒJUMS

Īstenošanas partnera sniegtajam finansējumam piemēro šādus principus, ja vien šo investīciju pamatnostādņu attiecīgajā politikas loga iedaļā nav noteikts citādi.

5.1. Vispārēji finanšu produkti

5.1.1. Īstenošanas partnera sniegtais aizņēmuma finansējums

5.1.1.1. Vispārējais aizņēmuma finansējums

Īstenošanas partneris var sniegt finansējumu tieši galasaņēmējiem, t. i., tiešu aizdevumu vai cita tiešā aizņēmuma finansējuma veidā, vai izmantojot finanšu starpniekus.

5.1.1.2. Ierobežotas un neierobežotas garantijas

Finansēšanas un investīciju darbībām, ko veic ES nodalījuma ietvaros, piemēro šādus nosacījumus:

- a) ES garantiju var piedāvāt īstenošanas partneriem, lai tie varētu sniegt ierobežotu vai neierobežotu garantiju jaunizveidotu finansēšanas darījumu portfelim, ko iniciējis finanšu starpnieks. Darījumi ar galasaņēmējiem, uz kuriem attiecas kolektīvas maksātnespējas procedūras vai kuri atbilst valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, lai tiem pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu kolektīvu maksātnespējas procedūru, nav atbilstīgi iekļaušanai šajos portfeļos;
- b) ierobežotas portfeļa garantijas gadījumā maksimālo likmi nosaka jaunā portfeļa paredzamo zaudējumu līmenī un nosaka atsevišķi katram ar finanšu starpnieku parakstītajam portfeļa garantijas nolīgumam⁽⁵¹⁾. Paredzamos zaudējumus nosaka un dokumentē, pamatojoties uz vēsturiskajiem datiem un uz nākotni vērstām aplēsēm. Ja nav attiecīgu datu, maksimālo likmi nosaka iepriekš saskaņotā līmenī un fiksē garantijas nolīgumā starp Komisiju un īstenošanas partneri. Lielākā pieļaujamā maksimālā likme ir 25 %. Sociālo ieguldījumu un prasmju logā lielākā pieļaujamā maksimālā likme var būt augstāka;
- c) pienācīgi pamatotos gadījumos garantijas segumu līdz paredzamo zaudējumu līmenim var nodrošināt bez maksas (gan ierobežotām, gan neierobežotām garantijām), savukārt īstenošanas partnerim ir jānosaka cena par risku, kas pārsniedz paredzamos zaudējumus, kā to var noteikt garantijas nolīgumā starp Komisiju un īstenošanas partneri. Abos gadījumos ES garantijas atlīdzības samazinājums pilnā apmērā dod labumu galasaņēmējiem;
- d) garantijas likmi atsevišķiem finansēšanas darījumiem, kas iekļauti jaunajā portfelī, parasti nosaka 50 % apmērā, bet šo procentuālo daļu var palielināt darījumiem ar konkrētu politikas vērtību;
- e) finanšu starpniekam ir pienākums paturēt vismaz 20 % no riska attiecībā uz katru finansēšanas darījumu, kas ir līdzvērtīgs īstenošanas partnera sniegtajai garantijai. Pienācīgi pamatotos gadījumos garantijas nolīgumā starp Komisiju un īstenošanas partneri var noteikt mazāku procentuālo daļu, ja tā ir konsekventa vai attiecīgā gadījumā atbilstīga valsts atbalsta noteikumiem. Sociālo ieguldījumu un prasmju logā pienācīgi pamatotos gadījumos minimālo riska apjomu var samazināt līdz 5 %;
- f) zaudējumu atgūšanas ziņā īstenošanas partnera sniegtā garantija ir līdzvērtīgā līmenī ar finanšu starpnieku. Ja ierobežotu garantiju gadījumā zaudējumu summa pārsniedz garantijas maksimālo summu, atbilstošu zaudējumu atlīdzinājuma summu vispirms var iedalīt augstākas prioritātes riska darījumiem; alternatīva ir piemērot *ex ante* aplēsto atgūšanas likmi;
- g) minimālais periods līdz finansēšanas darījumu beigu termiņam, ko var iekļaut portfeļos, ir 12 mēneši, izņemot Sociālo ieguldījumu un prasmju logu, kur tas var būt mazāks.

5.1.2. Īstenošanas partnera sniegtais pamatkapitāla finansējums

Pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējumu īstenošanas partneri galasaņēmējiem var nodrošināt tieši⁽⁵²⁾ vai izmantojot finanšu starpniekus, piemēram, specializētus fondus un investīciju instrumentus, t. sk. kolektīvā ieguldījuma instrumentus. Starpniekfondi vai investīciju instrumenti parasti ir orientēti uz mazākuma līdzdalību galasaņēmējos.

⁽⁵¹⁾ Izņēmuma kārtā pienācīgi pamatotos gadījumos maksimālo likmi var noteikt augstāku par MVU loga dalībvalsts nodalījuma paredzamo zaudējumu līmeni.

⁽⁵²⁾ Tiešs pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējums nav atļauts MVU loga ES nodalījumā.

Investīcijām, kas ES nodalījuma ietvaros veiktas finanšu starpniekiem, piemēro visus turpmāk minētos nosacījumus, kā sīkāk izklāstīts garantijas nolīgumos ar īstenošanas partneriem, un, lai novērstu neskaidrības, tos piemēro finansējumam, ko īstenošanas partneris sniedz *InvestEU* ietvaros (finansēšanas vai investīciju darbība), t. sk. tām daļām, uz kurām attiecas ES garantija un īstenošanas partnera finansiālais ieguldījums:

- a) finanšu starpnieks, kas saņem investīciju *InvestEU* ietvaros (finansēšanas vai investīciju darbība), savas ieguldījumu stratēģijas ietvaros apņemas investēt galasaņēmējos, kas ir atbalsttiesīgi saskaņā ar *InvestEU* regulu, summu, kas ir vismaz vienāda ar lielāko no šādām summām:
  - i) 50 % no starpnieka kopējām investētajām summām; kā arī
  - ii) divreiz lielāka par summu, kas ES atbalstīto investīciju ietvaros izmantota investīciju mērķiem, nepārsniedzot 80 % no starpnieka kopējām investētajām summām.
- b) Īstenošanas partneru investīcijas fondos parasti nepārsniedz 25 % no fonda apjoma. Augstas politikas pievienotās vērtības gadījumos var atļaut investīcijas, kas veido līdz 50 % no fonda apjoma, izņemot Sociālo ieguldījumu un prasmju logu vai izņēmuma gadījumos – tehnoloģiju pārneses fondiem citu politikas logu ietvaros, kur tās var sasniegt 75 % no fonda apjoma. Fondu fonda gadījumā šo ierobežojumu piemēro investīciju saņēmēju fondu līmenī;
- c) trīs vai vairāk īstenošanas partneru investīcijas fondos, kas paredzēti zaļajām un digitālajām investīcijām Eiropas līmenī, pavisam var sasniegt 75 % no fonda apjoma;
- d) garantijas nolīgumos ar īstenošanas partneriem tiks iekļauts īpašs noteikumu kopums attiecībā uz kolektīvā ieguldījuma instrumentiem un shēmām;
- e) īstenošanas partneru investīcijas *InvestEU* ietvaros veic līdzvērtīgā veidā ar citiem publiskajiem un privātajiem ieguldītājiem un tirgus prasībām atbilstīgā veidā. Atbilstība tirgus prasībām paredz, ka vismaz 30 % no visām investīcijām fondā vai fonda pamatā esošajos projektos veic privātie ieguldītāji, kas ir salīdzināmā situācijā ar pārējiem ieguldītājiem, un ievērojot līdzvērtības principu ⁽³³⁾. Šajā punktā noteiktās prasības var nepiemērot investīcijām jomās, kas ir īpaši svarīgas ES politikai, kā sīkāk precizēts attiecīgajā garantijas nolīgumā ar īstenošanas partneri.
- f) īstenošanas partneru investīcijas fondos *InvestEU* ietvaros parasti veic fonda pirmās slēgšanas brīdī; investīcijas turpmākajās slēgšanās ir iespējamas tikai pienācīgi pamatotos gadījumos;
- g) finansēšanas un investīciju darbības ir ilgtermiņa, un to termiņš parasti ir no 5 līdz 20 gadiem;
- h) investīcijas galasaņēmējos, kas ir atbalsttiesīgas saskaņā ar attiecīgo finanšu produktu, ir primāro investīciju formā ⁽³⁴⁾. Sekundārās investīcijas arī var uzskatīt par atbalsttiesīgām, ja tas ir pienācīgi pamatots, kā norādīts garantijas nolīgumā.

5.2. Tematiski finanšu produkti

5.2.1. Īstenošanas partnera sniegtais aizņēmuma finansējums

Īstenošanas partneris var sniegt galasaņēmējiem finansējumu tiešo aizdevumu vai cita veida tiešā aizņēmuma finansējuma veidā, vai ar finansēšanas starpnieku palīdzību, lai mērķtiecīgi pievērstos attiecīgajai politikas jomai ar augstāku ES pievienoto vērtību.

5.2.2. Īstenošanas partnera sniegtais pamatkapitāla finansējums

Pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējumu īstenošanas partneri galasaņēmējiem var nodrošināt tieši ⁽³⁵⁾ vai izmantojot specializētus fondus un investīciju instrumentus. Pienācīgi pamatotos gadījumos investīcijas fondos vai citos ieguldījumu instrumentos un platformās, ko atbalsta ar ES garantiju, var arī būt pakārtotā veidā salīdzinājumā ar citiem ieguldītājiem.

⁽³³⁾ MVU loga gadījumā fonda līmenī nepieciešami vismaz 30 % finansējuma no privātiem ieguldītājiem. Kolektīvā ieguldījuma instrumentu gadījumā privātā līdzdalība var notikt arī investīcijas katrā galasaņēmējā līmenī.

⁽³⁴⁾ Primārā investīcija ir tieša vai netieša investīcija (t. sk. parāda veidā) galasaņēmējā, kā rezultātā finansējums tieši vai netieši nonāk pie galasaņēmēja.

⁽³⁵⁾ Tiešs pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējums nav atļauts MVU loga ES nodalījumā.

6. POLITIKAS LOGI

6.1. Ilgtspējīgas infrastruktūras logs

6.1.1. Intervences politikas jomas

Ilgtspējīgas infrastruktūras loga mērķis ir atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības ilgtspējīgā infrastruktūrā jomās, kas minētas *InvestEU* regulas 8. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Neskarot noteikumus par izslēgtajām darbībām (šo investīciju pamatnostādņu 2.3.3. iedaļa) un fonda *InvestEU* piešķiršanas principus, kas izklāstīti 2.6. iedaļā, visas attiecīgās jomas, kas saistītas ar ilgtspējīgu infrastruktūru un uzskaitītas *InvestEU* regulas II pielikumā, ir tiesīgas saņemt atbalstu saskaņā ar ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logu. Minētais atbalsts galvenokārt attiecas uz *InvestEU* regulas II pielikuma 1., 2., 3., 4., 9., 10., 11. punktu, 13. punkta d) apakšpunktu, 14. un 15. punktu, no kuriem daži ir neizsmeļoši un orientējoši aprakstīti 6.1.1.1.–6.1.1.8. iedaļā. Atbalsttiesīgajām jomām var noteikt prioritātes saskaņā ar 2.3.2.1. iedaļu.

Ievērojot vispārējo mērķi ar 60 % investīciju veicināt Savienības mērķu sasniegšanu klimata un vides jomā, īstenošanas partneru sniegtā finansējuma mērķis ir nodrošināt pietiekamu diversifikāciju starp nozarēm, ņemot vērā īstenošanas partnera īstenotos finanšu produktus.

Ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logs var arī novirzīt atbalstu no nozaru programmām (2.9. iedaļa par finansējuma apvienošanu). Turklāt atbalstu investīcijām ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logā var apvienot ar atbalstu no dalītas pārvaldības fondiem vai no ANM.

Atbalsts ilgtspējīgas infrastruktūras politikas loga ietvaros ir paredzēts, lai radītu pievienoto vērtību, nodrošinot piekļuvi finansējumam ar kādu no šādiem mērķiem:

- a) sasniegt politikas mērķus un mērķus saistībā ar ilgtspējīgu attīstību, kas noteikti Eiropas mērogā. Piemēram, tas attiecas uz ekonomisko, vides un sociālo mērķu sasniegšanas vienlaicīgu veicināšanu, piemēram, vides, sociālo un pārvaldības principu (VSP) ievērošanu ⁽⁶⁶⁾;
- b) atbalstīt infrastruktūras kā aktīvu kategorijas attīstību, veicinot augstu ilgtspējas standartu (tostarp pieejamības ⁽⁶⁷⁾) konsekvētu piemērošanu, pārrēķināšanu un salīdzināmību projektu sagatavošanas, finansēšanas metožu un produktu, uzraudzības un datu jomā;
- c) veicināt projektus, kam ir makroreģionāla un/vai pārrobežu ietekme, proti, izmaksas un ieguvumi ir sadalīti starp vairākām dalībvalstīm vai izmaksas rodas valsts vai vietējā līmenī, bet ieguvumi tiek īstenoti pārrobežu līmenī vai Savienības mērogā;
- d) atbalstīt projektus, kas internalizē vides un sociālekonomiskās izmaksas un ieguvumus, kuri izriet no ES politikas prioritātēm. Tas attiektos, piemēram, uz ieguldījumu modālā pārejā un ilgtspējīgu degvielu izmantošanā transporta nozarē, ieguldījumu materiālu un energoefektivitātē, atjaunojamās enerģijas, gaisa vai ūdens kvalitātes uzlabošanā, vides aizsardzībā, bioloģiskās daudzveidības ilgtermiņa aizsardzības un atjaunošanas, ilgtspējīgas infrastruktūras un dabā balstītu risinājumu veicināšanā, atbalstā bioekonomikai, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā, kultūras mantojuma pārvaldībā, tūrismā, ēku energoefektivitātē utt. Tas ietvertu arī atbalstu transporta mobilo aktīvu atjaunošanai un modernizācijai;
- e) veicināt tādu Eiropas mēroga komunikāciju tīklu infrastruktūru, aprīkojumu un inovatīvas tehnoloģijas, kas kalpo, piemēram, kā sabiedriskais labums enerģētikas un transporta sistēmai utt. Šādi projekti var būt arī nozīmīgi faktori, kas veicina lielākas investīcijas atjaunojamos energoresursos, energoefektivitātē un pieprasījumreakcijā, veselības aprūpe (piemēram, e-veselības un aprūpes risinājumā), publiskajā pārvaldē, (piemēram, sabiedriskajos elektroniskajos pakalpojumos), kā arī alternatīvajās degvielās un sadarbīgā, satīklotā un automatizētā mobilitātē;

⁽⁶⁶⁾ Sk., piemēram, Komisijas paziņojumu par ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanu (COM(2018) 97 final) un ieguldījumu, ko sniegusi Augsta līmeņa ekspertu grupa ilgtspējīga finansējuma jautājumos savā gala ziņojumā, kas publicēts 2018. gada 31. janvārī tiešsaistē vietnē https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf.

⁽⁶⁷⁾ Saskaņā ar Eiropas Piekļūstamības aktā (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām) noteiktajām piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

- f) veicināt ilgtspējīgu digitālo savienojamību un datu platformas un infrastruktūras visā Savienībā un sekmēt projektus, kas atbalsta plašu ar komunikāciju un informācijas tehnoloģiju saistītu produktu un pakalpojumu klāstu (vajadzības gadījumā veicinot ES–starptautisko savienojamību), kuros ilgtspēja ietver uzmanības pievēršanu infrastruktūras un aprīkojuma aprītei;
- g) veicināt tādas ilgtspējīgas (orbitālās un zemes) kosmosa infrastruktūras attīstību un darbību, kas nodrošina kosmosa pakalpojumus un ar kosmosu saistītu lietojumu;
- h) virzīt projektus, kuru ieguvumi ir atkarīgi no citiem ieguldījumiem vērtības vai piegādes ķēdē vai tīklā un/vai ir saistīti ar augstu “iniciatora” risku;
- i) veicināt sadarbību pārrobežu infrastruktūrā un pakalpojumos, tostarp digitālajās platformās un pakalpojumos;
- j) veicināt pētniecības infrastruktūras, tostarp e-infrastruktūru, izvēšanu un sinerģiju visā Savienībā. Šajā ziņā jākoncentrējas uz tādu iekārtu, resursu un pakalpojumu tirgus attīstību, kurus kopienas izmanto inovācijas sekmēšanai;
- k) risināt jautājumu par iekšējā tirgus efektīvu darbību, veicinot uz tirgu balstītas investīcijas dažādu regulējuma režīmu apstākļos ⁽⁵⁸⁾;
- l) panākt kritisko masu, kā arī grupas un apvienotus projektus, lai piesaistītu privātos ieguldītājus.

Atbalstu politikas jomām, kas aprakstītas 6.1.1.1.–6.1.1.8. iedaļā, var papildināt ar papildu pasākumiem, kuru mērķis ir palīdzēt publiskajām iestādēm un projektu virzītājiem attīstīt spēju izstrādāt investīciju stratēģijas, apvienot finansējumu, plānot un grupēt projektus.

6.1.1.1. Enerģētikas nozares attīstīšana

Atbalsts tīras un **ilgtspējīgas atjaunojamās enerģijas** ražošanai, piegādei vai izmantošanai koncentrējas uz projektiem ar augstu šķietamo risku un kapitāla intensitāti, kuri ļauj vēl vairāk integrēt atjaunojamus energoresursus visās nozarēs (enerģijas ražošana, siltumapgāde un aukstumapgāde, transports), kā arī uz citiem bezemisiju un mazemisiju enerģijas avotiem un risinājumiem. Tas var indikatīvi ietvert pārrobežu vai atkrastes atjaunojamo energoresursu projektus (sk. arī 6.1.1.7. iedaļu), projektus, kas vērsti uz ēku dekarbonizāciju, atjaunojamo energoresursu izmantošanu rūpnieciskajos procesos, mazoglekļa gāzes (piemēram, mazoglekļa, tīra ūdeņraža vai biometāna, saskaņā ar Ūdeņraža stratēģiju ⁽⁵⁹⁾) ražošanu un piegādi (komerciālā mērogā), progresīvu biodegvielu, biomasas un citu ilgtspējīgu alternatīvo degvielu projektus un uzglabāšanu uz vietas. Atbalsts būtu jāsniedz arī vietējā līmenī vadītiem atjaunojamo energoresursu projektiem, piemēram, tiem, kurus vada energokopienas un kuru gaitā bieži vien notiek arī energoefektivitātes uzlabošana. Atbalsts enerģētikas nozarei attiecīgā gadījumā var palīdzēt sasniegt mērķus, kas noteikti Direktīvā (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (“RED II” ⁽⁶⁰⁾) un Regulā (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību (“Pārvaldības regula” ⁽⁶¹⁾), kā arī veicināt energoefektivitāti lēmumos par investīcijām, t. sk. izmantojot Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu ⁽⁶²⁾.

⁽⁵⁸⁾ Dalībvalstu tiesiskais regulējums ilgtspējīgas enerģētikas infrastruktūras atbalstam ir ļoti atšķirīgs, un tas rada daudzus politikas, tirgus uzbūves un regulatīvos riskus, kuri ietekmē investīciju kapitāla izmaksas.

⁽⁵⁹⁾ Komisijas paziņojums “Ūdeņraža stratēģija klimatneitrālai Eiropai” (COM(2020) 301 final).

⁽⁶⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽⁶¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

⁽⁶²⁾ Savienības atjaunojamo energoresursu enerģijas finansēšanas mehānisms ir izveidots ar Pārvaldības regulas 33. pantu.

Atbalsts **energoefektivitātes un energotaupības** jomā ietvers projektus, kas atbilst Savienības saistībām saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu un veicina Direktīvā 2012/27/ES⁽⁶³⁾ izvirzīto mērķu sasniegšanu (energoieprasījuma samazināšana, izmantojot energotaupības pasākumus un pieprasījuma pārvaldību, aprites ekonomikas principu piemērošana, atbalsts centralizētajai siltumapgādei un enerģijas ražošanai koģenerācijas projektos, kuri samazina enerģijas patēriņu un novērš siltumnīcefekta gāzu un citu piesārņojošu vielu emisijas). Atbalsts ietvers projektus, kuri atbilst Renovācijas viļņa stratēģijai⁽⁶⁴⁾, sevišķi tās trim prioritārajām jomām: enerģētiskā nabadzība un ēkas ar vissliktāko energosniegumu; publisko ēku, piemēram, administratīvo, izglītības un veselības aprūpes iestāžu, renovācija, kā arī siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācija. Projekti, kas modernizē ēku siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas, būtu jāatbalsta, tāpēc ka tie ir būtiski ES ēku fonda dekarbonizācijai. Būtiska nozīme ir arī vietējā atjaunojamo energoresursu potenciāla izmantošanai, lai samazinātu ES atkarību no importētiem fosilajiem kurināmajiem. Tas ietvers **tādu esošo ēku energoefektivitātes renovāciju**, kura tiecas sasniegt vai sasniedz energoefektivitāti⁽⁶⁵⁾ 10. panta 6. punktā noteiktajiem kritērijiem, piemēram, šādas renovācijas rezultātā veicot uzlabojumus, kuri izpaužas, salīdzinot energoefektivitātes sertifikātus, kas izdoti pirms un pēc renovācijas, un **jaunu ļoti energoefektīvu ēku būvniecību tikai tad, ja tiek pārsniegti valstu standarti attiecībā uz gandrīz nulles enerģijas ēkām** (ņemot vērā juridisko termiņu, kas paredz, ka visām jaunajām ēkām Eiropas Savienībā no 2020. gada 31. decembra jābūt gandrīz nulles enerģijas ēkām), t. sk. ēku modernizāciju, pateicoties viedgatavām tehnoloģijām, un to integrēšanai savienotā enerģijas, uzglabāšanas, digitālajā un transporta sistēmā, tostarp ieviešot e-mobilitātes infrastruktūru saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES.⁽⁶⁶⁾ Atbalsts ietvers arī projektus, kas attiecas uz ēku aprites cikla energoefektivitāti, kā arī projektus, kuros piemēro Eiropas rādītāju sistēmu ilgtspējīgām ēkām *Level(s)*⁽⁶⁷⁾. Tas arī tieksies samazināt uzņēmumu energointensitāti, uzlabojot procesu efektivitāti vai ražojot produktus ar mazāku oglekļa pēdu, kā arī attīstot inovatīvas bezemisiju un mazemisiju siltumapgādes sistēmas un kombinētu elektroenerģijas un siltuma ražošanu.

Ilgtspējīgas enerģētikas infrastruktūras attīstība, viedināšana un **modernizācija** ir vērsta uz pārvades un sadales līmeni. Tas ietvers arī atbalstu kopīgu interešu projektiem (KIP), kā noteikts regulā par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādņēm⁽⁶⁸⁾, energotīklu digitalizācijai un modernizācijai ar mērķi veicināt atjaunojamo energoresursu plašāku izmantošanu, kā arī projektus, kas saistīti ar pieprasījuma puses elastību un enerģijas uzkrāšanu.

Atbalsts no *InvestEU* veicinās arī mazemisiju tehnoloģiju ieviešanu: projekti, kas ietver **oglekļa uztveršanas, transportēšanas, uzglabāšanas un/vai izmantošanas (CCUS)** tehnoloģijas un infrastruktūru atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas, siltuma un aukstuma, mazoglekļa gāzu (piemēram, ūdeņraža) ražošanai vai rūpnieciskiem procesiem, kā arī bioenerģijas ražošanas uzņēmumiem un ražotnēm, kas ļauj pārkārtot enerģētiku vai piesaistīt oglekļa dioksīdu.

6.1.1.2. Ilgtspējīgas transporta infrastruktūras, aprīkojuma un inovatīvu tehnoloģiju attīstīšana

Atbalsts ilgtspējīgas transporta infrastruktūras, aprīkojuma un inovatīvu tehnoloģiju attīstīšanai tiks vērsts uz ilgtspējīgas un drošas transporta infrastruktūras, virsbūvju, mobilitātes risinājumu un aprīkojuma un inovatīvu tehnoloģiju izstrādi saskaņā ar Savienības transporta prioritātēm, Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģiju⁽⁶⁹⁾ un saistībām, kas izriet no Parīzes nolīguma. Tas ietvers projektus, kas atbalsta **Eiropas transporta tīkla (TEN-T)** infrastruktūras attīstību, esošo infrastruktūras un starpsavienojumu līmeņu komponentu atjaunošanu un modernizēšanu visos transporta veidos, t. sk. pilsētu mezglos, jūras un iekšzemes ostās, lidostās, multimodālos termināļos, un to savienojumus ar *TEN-T* regulā⁽⁷⁰⁾ noteiktajiem galvenajiem tīkliem un telemātikas lietojumprogrammām.

⁽⁶³⁾ Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

⁽⁶⁴⁾ Komisijas paziņojums "Eiropas Renovācijas vilnis – par jaļākām ēkām, jaunām darbvietām un labāku dzīvi", COM(2020) 662 final.

⁽⁶⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

⁽⁶⁶⁾ OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.

⁽⁶⁷⁾ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en

⁽⁶⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp.).

⁽⁶⁹⁾ Komisijas paziņojums "Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija – Eiropas transporta virzība uz nākotni" (COM(2020) 789 final).

⁽⁷⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013 (2013. gada 11. decembris) par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.).

Atbalsts prioritāri ir vērsts uz projektiem *TEN-T* pamattīklā, kas noteikti pamattīkla koridora darba plānos un novērš trūkstošos savienojumus, vājās vietas vai pārrobežu savienojumus. Atbilstošos gadījumos tas ietvers: esošās dzelzceļa, autoceļu, ūdens un aviācijas infrastruktūras atjaunošanu un modernizāciju, drošības uzlabojumus, izmantojot atbilstīgas drošības pārvaldības procedūras, un vidiskā snieguma uzlabojumus, tostarp tādas digitālās transporta pārvaldības sistēmas kā ITS ⁽¹⁾, RIS ⁽²⁾, ERTMS ⁽³⁾, SESAR, tostarp borta iekārtu ieviešanu, un digitāla transporta infrastruktūru sadarbspējīgai datu apmaiņai un ziņošanai starp dažādiem transporta veidiem un nozarēm. Tas ietvers arī jaunu transporta tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādi un ieviešanu, piemēram, saistībā ar savienotiem un autonomiem transporta veidiem, integrētu biļešu pārdošanu un mazāk piesārņojošiem iekšzemes un jūras transporta līdzekļiem (tostarp naftas noplūdes novēršanu no kuģiem). Tas ietvers arī atbalstu *TEN-T* tīkla pielāgošanai militārās mobilitātes vajadzībām, ciktāl šāda infrastruktūra atbilst gan civilo, gan militāro mērķu (divējāda lietojuma) vajadzībām.

Atbalsts būs vērsts arī uz **TEN-T infrastruktūras projektiem, kuros paredzēta vismaz divu dažādu transporta veidu izmantošana**, sevišķi multimodālajiem kravas termināļiem un loģistikas platformām, un pasažieru pārvadājumu transporta mezgliem. Atbalsts tiks sniegts arī multimodāliem savienojumiem un "pēdējās jūdzes" posmiem, kas ļauj novirzīt kravu vai pasažieru satiksmi uz ilgtspējīgākiem transporta veidiem, piemēram, dzelzceļa transportu, sabiedrisko/kolektīvo transportu, iekšzemes navigāciju vai tuvsatiksmes kuģošanu.

Atbalstu var sniegt **viedas un ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes projektiem**, jo īpaši multimodāliem transporta mezgliem pasažieru transportam, aktīvajiem transporta veidiem, iekšējiem ūdensceļiem un inovatīviem mobilitātes risinājumiem, digitālajai transporta infrastruktūrai, kas nodrošina netraucētu un efektīvu transporta veidu savienošanu, aktīvas un bezemisiju mobilitātes infrastruktūrai. Projektiem, kuru mērķis ir veicināt pāreju uz ilgtspējīgiem transporta veidiem, ir jākoncentrējas uz lietotāju drošības uzlabošanu un nediskriminējošu pieejamību, t. sk. attiecībā uz pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Projektu mērķis būs arī uzlabot ceļu satiksmes drošību saskaņā ar Savienības mērķi līdz 2050. gadam novērst cilvēku bojāeju un smagus savainojumus uz Eiropas ceļiem, īpašu uzmanību pievēršot tādiem neaizsargātiem satiksmes dalībniekiem kā velosipēdisti un gājēji.

Kad **atjauno un modernizē transporta mobilos aktīvus**, iegādājoties ritošo sastāvu un kuģus, ko izmanto dzelzceļa, iekšējo ūdensceļu un jūras transportā, prioritāte jāpiešķir nediskriminējošiem projektiem. Dzelzceļa un iekšzemes kuģošanas jomā tas ietvers arī investīcijas pašreizējā ritošajā sastāvā un kuģos, piemēram, digitālās RIS iekārtās, trokšņa samazināšanā, aprīkošanā ar ERTMS un ar digitālām automātiskām sakabēm. Tas ietvers arī projektus aviācijas, kuģniecības, jūras un iekšzemes ūdensceļu jomā, nozares, kurās tiek ņemti vērā aprites ekonomikas principi un kuru mērķis ir pāriet uz ilgtspējīgām alternatīvām degvielām, samazināt jebkāda veida piesārņojumu un palīdzēt nozarei izpildīt gaidāmās saistības attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām, t. sk. rezerves sistēmas bezemisiju kuģiem un veco gaisa kuģu un kuģu aizstāšanu ar jaunās paaudzes gaisa kuģiem un kuģiem, kas panāk ievērojamu emisiju samazinājumu, pamatojoties uz pilna aprites cikla emisijām. Turklāt uz atbalstu var pretendēt kuģi un bezemisiju un mazemisiju autotransporta līdzekļi (sk. rindkopu par alternatīvo degvielu infrastruktūru turpmāk).

Atbalstu **dzelzceļa infrastruktūrai, citiem dzelzceļa projektiem, iekšējo ūdensceļu infrastruktūrai, masu tranzīta projektiem un jūras ostām un jūras maģistrālēm** var sniegt investīcijām, kas novērš vai samazina siltumnīcefekta gāzu un toksisku piesārņotāju emisiju vai trokšņa līmeni. Šīs investīcijas var būt vērstas arī uz ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām un citiem līdzekļiem, kas ļauj īstenot vides aizsardzības pasākumus, un ieguldījumiem apvienotā ilgtspējīgā infrastruktūrā, tostarp uz maza mēroga alternatīvo degvielu infrastruktūras izvērsšanu un citiem risinājumiem, kas samazina ostu kopējo oglekļa pēdu. Var atbalstīt investīcijas lidostu infrastruktūras un saistīto pakalpojumu (piemēram, apkalpošana uz zemes, zemes satiksme, gaisa kuģi uz zemes) zaļināšanā, kas novērš vai samazina emisijas vai trokšņa līmeni.

Atbalstu var sniegt elektroenerģijas, ūdeņraža un sašķidrinātas vai saspīestas dabasgāzes, kas lielā mērā sajaukta ar biometānu (> 50 %), **uzlādes un uzpildes infrastruktūras** ieviešanai visiem transporta veidiem, mazemisiju un bezemisiju autotransporta transportlīdzekļu parku izvērsšanai un viedas savienojamības un sadarbspējīgu pakalpojumu platformām. Atjaunojot autoparkus, tiem būtu jāatbilst arī piemērojamajiem augstajiem drošības standartiem. Ja šie transportlīdzekļi pirms izmantošanas tiek modernizēti, tie ir jāmodernizē atbilstoši izplūdes gāzu bezemisijas standartam. Atbalstu var sniegt tādu bezemisiju un mazemisiju kuģu un flotu ieviešanai, kuri izmanto ilgtspējīgas alternatīvās degvielas (t. sk. sašķidrinātu dabasgāzi), un gaisa kuģiem, kas izmanto ilgtspējīgus enerģijas avotus. Kuģu modernizācija ļaus jūras un iekšējo ūdensceļu kuģniecībai izmantot ilgtspējīgas alternatīvās degvielas vai elektroenerģiju. Attiecībā uz šādām investīcijām prioritāte tiks piešķirta i) publiski pieejamas uzpildes un uzlādes infrastruktūras izvērsšanai, ņemot vērā aprites ekonomikas principus; ii) uzpildes un uzlādes infrastruktūrai, ko izmanto publisko iestāžu transports vai operatoru

⁽¹⁾ Intelektiska transporta sistēma.

⁽²⁾ Upju informācijas pakalpojumi.

⁽³⁾ Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēma.

transporta, kas pilda sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu līgumu; un iii) mazas un lielas noslodzes bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu, bezemisiju un mazemisiju kuģu un flotu, ko darbina ar ilgtspējīgām alternatīvām degvielām, vai mazemisiju gaisa kuģu, kas darbojas ar ilgtspējīgiem enerģijas avotiem, ieviešanai sabiedrisko pakalpojumu un privātos autoparkos. Ceļu infrastruktūrai ir jābūt publiski pieejamai bez ierobežojumiem un jānodrošina iespēja viegli veikt maksājumus uz vietas (piemēram, ar bankas karti), lai transportlīdzekļa lietotāji varētu to uzlādēt bez nepieciešamības slēgt pakalpojumu līgumu ar attiecīgo operatoru. Turklāt esošie statistiskie un dinamiskie dati tiks padarīti pieejami, izmantojot kopējus vai valsts piekļuves punktus. Šīs publiskās pieejamības prasības nepiemēro attiecībā uz uzlādes vai uzpildes infrastruktūru privāti pārvaldītos vai ekspluatētos depo, kas apkalpo savu autoparku. Atbalstu var sniegt ilgtspējīgu alternatīvo degvielu izstrādei, ražošanai un piegādei aviācijai, sauszemes un ūdens transportam, īstenojot ES transporta dekarbonizācijas politiku (piemēram, *ReFuelEU Aviation*, *FuelEU Maritime*).

Atbalstu var sniegt citiem **viedas un ilgtspējīgas mobilitātes projektiem** pilsētu un lauku apvidos, kas vērsti uz ceļu satiksmes drošību; piekļūstamību; emisiju un trokšņa samazināšanu; un jaunu transporta tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādi un ieviešanu, piemēram, saistībā ar savienotiem un autonomiem transporta veidiem vai integrētu biļešu sistēmu.

Fonda *InvestEU* atbalstu var piešķirt pasākumiem, kas izstrādāti, lai atjaunotu, panāktu vai saglabātu atbilstību standartiem, t. sk. vides un drošības standartiem, un projektiem **esošās transporta infrastruktūras uzturēšanai vai modernizēšanai**, esošās transporta infrastruktūras vai drošu stāvvietu un objektu atjaunošanai.

6.1.1.3. Vide un resursi

Paredzams, ka fonds *InvestEU* mobilizēs investīcijas, kas saistītas ar dabas kapitālu un aprites ekonomiku ⁽⁷⁴⁾. Šajā sakarā papildus investīciju zaļināšanai tradicionālās infrastruktūras jomās, kas uzskaitītas šajā 6.1.1.3. iedaļā, investīcijas attiecas, piemēram, uz mobilitātes projektiem, kas vērsti uz gaisa piesārņojumu un troksni, dabu, enerģijas patēriņu un nelaimes gadījumiem.

Atbalsts **ūdenim, tostarp dzeramā ūdens apgādei un sanitārijai, aizsardzībai pret plūdiem**, tīklu efektivitātei, noplūžu samazināšanai, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas infrastruktūrai, **piekrastes infrastruktūrai un citai ar ūdeni saistītai zaļajai infrastruktūrai**, kas ietvers investīciju projektus un papildpakalpojumus, ar kuriem atbalsta Savienības vides politikas īstenošanu attiecībā uz sauszemes un jūras ūdens resursiem un saistītiem ekosistēmu pakalpojumiem, kas izklāstīti, piemēram, Direktīvās 2008/56/EK ⁽⁷⁵⁾, 2000/60/EK ⁽⁷⁶⁾ un 2007/60/EK ⁽⁷⁷⁾, Padomes Direktīvās 98/83/EK ⁽⁷⁸⁾, 91/271/EEK ⁽⁷⁹⁾ un 91/676/EEK ⁽⁸⁰⁾, Regulā (ES) 2019/1009 ⁽⁸¹⁾ un Regulā (EK) Nr. 1107/2009 ⁽⁸²⁾. Īpaši svarīgi ir i) nodrošināt visiem ES iedzīvotājiem piekļuvi ūdensapgādei un sanitārijai, pabeidzot izbūvēt un uzturot tādu dzeramā ūdens un notekūdeņu attīrīšanas infrastruktūru, kas atbilst energoefektivitātes un noplūdes novēršanas kritērijiem, un ii) nodrošināt atbilstību Ūdens pamatdirektīvai (2000/60/EK) un Plūdu direktīvai (2007/60/EK), t. sk. pasākumiem, kas paredzēti upju baseinu apsaimniekošanas plānos un plūdu riska pārvaldības plānos, proti, veikt investīcijas, kas nodrošina labu ekoloģisko stāvokli upēs, esošo hidroelektrostaciju renovēšanu vai modernizāciju, lai palielinātu efektivitāti un samazinātu ekoloģisko ietekmi, un tāda difūzā piesārņojuma samazināšanu, ko rada lauksaimniecība, akvakultūra un rūpnieciskie avoti, ūdens efektīvas izmantošanas risinājumus, ūdens atkalizmantošanu jebkurā nozarē un dabā rodamus risinājumus plūdu riska mazināšanai.

⁽⁷⁴⁾ Komisijas paziņojums "Eiropas lielā stunda – jāatjaunojas un jāsaņem ceļš nākamajai paaudzei" (COM(2020) 456 final).

⁽⁷⁵⁾ Direktīva 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā ("Jūras stratēģijas pamatdirektīva") (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

⁽⁷⁶⁾ Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā ("Ūdens pamatdirektīva") (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽⁷⁷⁾ Direktīva 2007/60/EK par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību ("Plūdu direktīva") (OV L 288, 6.11.2007., 27. lpp.).

⁽⁷⁸⁾ Padomes Direktīva 98/83/EK (1998. gada 3. novembris) par dzeramā ūdens kvalitāti ("Dzeramā ūdens direktīva"), (OV L 330, 5.12.1998., 32. lpp.).

⁽⁷⁹⁾ Padomes Direktīva 91/271/EEK (1991. gada 21. maijs) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu ("Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīva") (OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp.).

⁽⁸⁰⁾ Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti ("Nitrātu direktīva") (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.).

⁽⁸¹⁾ Regula (ES) 2019/1009, ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus, un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1069/2009 un (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Regulu (EK) Nr. 2003/2003 ("Mēslošanas līdzekļu regula") (OV L 170, 25.6.2019., 1. lpp.).

⁽⁸²⁾ Regula (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK ("Augu aizsardzības līdzekļu regula") (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

Atbalsts **atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūrai**, t. i., infrastruktūrai, kas vajadzīga, lai atbalstītu pāreju uz pilnīgāku aprites ekonomiku dalībvalstīs, proti, panāktu augšupēju tendenci ES atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas īstenošanā ar atkritumu rašanās novēršanu kā tās centrālo asi. Neskarot *InvestEU* regulas V pielikumā izklāstītos izslēgšanas kritērijus, investīciju projektiem būtu jāaptver atkritumu apsaimniekošanas plānu un atkritumu rašanās novēršanas programmu īstenošana (pamatojoties uz grozīto Atkritumu pamatdirektīvu 2008/98/EK⁽⁸³⁾), atkārtotas izmantošanas un remonta tīklu izveide un atbalsts, funkcionālas atkritumu nodalīšanas un savākšanas shēmu izveide un pārstrādes iekārtu izveide (t. sk. sadzīves bioatkritumiem un tekstilizstrādājumiem to dalītai savākšanai).

Investīcijas **ekosistēmu un to pakalpojumu uzlabošanā un atjaunošanā**, kam jākoncentrējas uz projektiem, kuri veicina dabas kapitāla saglabāšanu, atjaunošanu, pārvaldību un uzlabošanu bioloģiskās daudzveidības un pielāgošanās nolūkā, t. sk. izmantojot zaļās un zilās infrastruktūras projektus. Tas ietvers uz ekosistēmu balstītus risinājumus piemēram, tādām problēmām, kas saistītas ar gaisa un klimata sistēmām, jūru, zemi, augsni, mežsaimniecību, lauksaimniecību, ūdeni un atkritumiem, kā arī transportu un enerģētiku. Atbalsts ietvers arī pasākumus, kuru mērķis ir sasniegt “bioloģiskās daudzveidības”⁽⁸⁴⁾ un “no lauka līdz galdam”⁽⁸⁵⁾ stratēģiju mērķus, uzlabojot pārtikas ražošanas vērtības ķēdes (ja tās neietilpst MVU loga darbības jomā). Sevišķi stimulē pārrobežu projektus, kā arī projektus, kas nāk par labu **ilgtspējīgam kultūras mantojumam**. Atbalsts var ietvert arī **rūpniecisku objektu sanāciju** (ieskaitot piesārņotas vietas) un to atjaunošanu ilgtspējīgai izmantošanai.

Atbalsts **ilgtspējīgai attīstībai pilsētu, lauku, piekrastes, atkrastes teritoriju attīstībā un plašākā bioekonomikā** – tam būtu jāietver infrastruktūras projekti, kas nav iekļauti citās jomās un koncentrējas uz kādu ģeogrāfisko apgabalu, t. sk. investīcijas dabā un dabā rodamos risinājumos, kuru mērķis ir novērst vai kontrolēt siltumnīcefekta gāzu, toksisko piesārņotāju, trokšņa un citas ietekmes vai atkarību no dabas kapitāla, vienlaikus veicinot pāreju uz aprites ekonomiku. Tas ietvers infrastruktūras projektus, kuru mērķis ir veicināt iekļaujošu un pieklūstamu viedu pilsētu un to tīklu, reģionu un nozaru attīstību. Tas ietvers arī projektus, kuru mērķis ir veicināt bioekonomiku, investējot biorūpniecībā, jūras un sauszemes risinājumos, kas aizstāj energoietilpīgus vai fosilos materiālus, akvakultūrā, kā arī zilā un zaļā biotehnoloģijā. Izmantojot zilās ekonomikas jomu un tās finanšu principus, it sevišķi atjaunojamo jūras enerģiju un aprites ekonomiku, atbalsts var attiekties arī uz jūrām un okeāniem.

Atbalsts saistībā ar **darbībām klimata pārmaiņu jomā, pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu, tostarp dabas katastrofu riska mazināšanu**, ietvers infrastruktūras projektus, kuru mērķis ir pielāgoties klimata pārmaiņām un palielināt noturību pašreizējos un nākotnes klimata apstākļos. Tas citstarp ietvers zema līmeņa teritoriju, piekrastes zonu aizsardzību un citus pasākumus, kas saistīti ar jūras līmeņa celšanos, plūdu novēršanu, uzlabotu un ilgtspējīgu ūdensapgādi un sausuma novēršanu un infrastruktūras pielāgošanu ekstrēmai temperatūrai. Tas var ietvert arī inovatīvas tehnoloģijas, kas veicina Savienības mērķu sasniegšanu vides klimata noturībā vai sociālajā ilgtspējā, vai abās, un atbilst Savienības standartiem vides vai sociālās ilgtspējas jomā.

Atbalsts **projektiem un uzņēmumiem, kas īsteno aprites ekonomikas sistēmas, t. sk. izejvielu ilgtspējīgu izmantošanu** saskaņā ar aprites ekonomikas rīcības plāna mērķiem⁽⁸⁶⁾. Minētais atbalsts citstarp ietvers projektus, kas iekļauj resursu efektivitātes aspektus ražošanas un produktu aprites ciklā, un visas stratēģijas, kuru mērķis ir nodrošināt, ka tiek maksimāli palielināta produktu, aktīvu un materiālo resursu vērtība un kalpošanas laiks, kā arī infrastruktūru un pakalpojumus, kas veicina rūpniecisko simbiozi un aktīvu kopīgu izmantošanu starp rūpniecības uzņēmumiem dažādās nozarēs un pilsētu un lauku kopienās. Tas ietver arī tādu aprites uzņēmējdarbības modeļu piemērošanu, kas izraisa dematerializēšanu, servitizāciju un intensīvāku un efektīvāku produktu un resursu izmantošanu, internalizējot vai novēršot negatīvu eksternalitāti. Investīciju projektos būtu jāietver arī darbības, kas aptver visu otrreizējo izejvielu vērtības ķēdi, t. sk. slēgta cikla sistēmas, vēsturisko toksisko un problemātisko ķīmikāliju un vielu likvidēšanu no ievadmateriālu apstrādes līdz reciklēšanai. Īpaša uzmanība tiks pievērsta nozarēm, kurās tiek izmantots visvairāk resursu un kurās ir augsts aprites potenciāls, t. i., elektronikai un informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT), akumulatoriem un transportlīdzekļiem, iepakojumam, plastmasai, tekstilizstrādājumiem, būvniecībai un ēkām, kā arī pārtikai, ūdenim un uzturvielām.

⁽⁸³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2018/851/ES (OV L 150, 14.6.2018., 109. lpp.).

⁽⁸⁴⁾ Komisijas paziņojums “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu” (COM(2020) 380 final).

⁽⁸⁵⁾ Komisijas paziņojums “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020) 381 final).

⁽⁸⁶⁾ Komisijas paziņojums “Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu” (COM(2020) 98 final).

Atbalsts darbībām, kas atbalsta energoietilpīgu nozaru emisiju **dekarbonizāciju** un būtisku samazināšanu, t. sk. slēgta cikla sistēmām un inovatīvu mazoglekļa emisiju tehnoloģiju ieviešanai, tostarp enerģijas uzglabāšanai, oglekļa uztveršanai, transportēšanai, uzglabāšanai un/vai izmantošanai (CCUS), kā arī darbībām, kas veicina enerģijas ražošanas un sadales ķēdes dekarbonizāciju, pakāpeniski pārtraucot ogļu un naftas izmantošanu, un dabasgāzes pakāpenisku aizstāšanu ar mazoglekļa gāzēm. Tas veicina arī slēgta cikla aprites sistēmu izmantošanu materiālu, piemēram, tērauda, alumīnija, plastmasas un cementa, energoietilpīgā apstrādē, lai likvidētu piemaisījumus, kuri samazina reciklētu materiālu vērtību.

6.1.1.4. Ilgtspējīgas un drošas digitālās savienojamības infrastruktūras attīstīšana

Atbalsts ilgtspējīgas un drošas **digitālās savienojamības infrastruktūras** attīstīšanai ir jākoncentrē uz projektiem, kas atbalsta plašu ar komunikāciju un informācijas tehnoloģijām saistītu produktu un pakalpojumu klāstu. Minētais atbalsts var ietvert, piemēram, projektus, ar kuriem atbalsta vispārēju (t. i., lauku/perifēro teritoriju) infrastruktūras izvēršanu, ļoti augstas veiktspējas digitālo tīklu izvēršanu, tostarp izmantojot vadu un bezvadu savienojumu sistēmas, t. sk. optiskās šķiedras un 5G savienojumu sistēmas, un investīcijas, kas vajadzīgas, lai sasniegtu Savienības stratēģiskos digitālās savienojamības mērķus, kā noteikts paziņojumā "Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība" ⁽⁸⁷⁾.

Tas būs vērsts arī uz projektiem, kuru mērķis ir palielināt ES tīklu kapacitāti un noturību (piemēram, kvantu nodrošināti informācijas un sakaru tīkli, starpreģionālā un starptautiskā savienojamība, t. sk. izmantojot sauszemes kabeļus, zemūdens kabeļus, satelītu sistēmas, datu centrus un sabiedrības aizsardzības un katastrofu seku likvidēšanas tīklus) un atbalstīt svarīgāko sabiedrisko pakalpojumu digitālo pārveidi.

Tas būs vērsts arī uz ilgtspējīgas un augstas veiktspējas savstarpēji savienotas mākoņinfrastruktūras izveidi ES (piemēram, programmdefinētas infrastruktūras izvēršana darba slodzes optimizēšanai starp mākoņiem, un zaļās savienojamības tīkli mākoņdatošanas infrastruktūras savstarpējai savienošanai), kā arī augstākās klases Eiropas datu centru izveides sekmēšanu ar datu centru modernizācijas palīdzību gan lieliem, gan maziem uzņēmumiem (piemēram, jaunas dzesēšanas sistēmas un energovadības risinājumi).

Piemēroti investīciju mērķi būs arī digitālās savienojamības infrastruktūra, piemēram, tāda, kuras mērķis ir optimizēt transporta un enerģētikas infrastruktūru, optimizēt enerģijas patēriņu ēkās, samazināt atkritumus un piesārņojumu un optimizēt dabas resursu izmantošanu ar digitālu risinājumu palīdzību.

Tādējādi atbalsts būtu jākoncentrē uz projektiem, kuru mērķis ir samazināt vai novērst siltumnīcefekta gāzu emisijas un izvērst infrastruktūru, kas saskaņā ar Eiropas zaļo kursu ir projektēta tā, lai būtu izturīga, remontējama, modernizējama un reciklējama.

6.1.1.5. Ilgtspējīgas kosmosa infrastruktūras attīstīšana

Atbalsts jaunās esošās orbītas un zemes infrastruktūras ilgtspējīgai attīstībai un modernizācijai. Tas ļaus zaļināt kosmosa nozari attiecībā uz nesējraķešu un kosmosa kuģiem (piemēram, satelītiem) un saistītajiem zemes segmentiem. Te ietilpst ražošanas, montāžas, testēšanas, ekspluatācijas, apkopes un palaišanas objekti, kuru mērķis ir izstrādāt videi nekaitīgākus kosmosa kuģus, palaišanas sistēmas un saistītus objektus. Ir iekļauta arī kosmosa tīrāka izmantošana, veicot kosmosa kuģu novirzīšanu no orbītām un to demontāžu.

Atbalsts Savienības kosmosa programmas komponentiem un saistītajiem pakalpojumiem, kā arī atbalsts "Kosmosa stratēģijas Eiropai" ⁽⁸⁸⁾ mērķiem, lai maksimāli palielinātu ieguvumus Savienības sabiedrībai un ekonomikai. Tas ļaus izstrādāt īpašus pakalpojumus un lietojumus, kas atbilst esošo un jauno lietotāju vajadzībām, tostarp tādās prioritārās jomās kā klimata pārmaiņas, ilgtspējīga attīstība, savienojamība un drošība.

6.1.1.6. Ilgtspējīgas tūrisma infrastruktūras attīstīšana

Atbalstam ilgtspējīgas tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu attīstībai ir jāpalīdz stiprināt nozares ilgtermiņa konkurētspēju, atbalstot projektus, kas veicina pāreju uz ilgtspējīgu, inovatīvu un digitālu tūrismu.

⁽⁸⁷⁾ Komisijas paziņojums "Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību" (COM/2016/587 final).

⁽⁸⁸⁾ Komisijas paziņojums "Kosmosa stratēģija Eiropai" (COM(2016) 705 final).

6.1.1.7. Atkrastes attīstība dekarbonizācijai

Atbalstam šajās jomās jāveicina atkrastes elektroenerģijas ražošana, lai apmierinātu enerģijas pieprasījumu nākotnē. Tam arī jāatslogo ļoti pieprasītie ES sauszemes resursi, uzlabojot ūdens un jūras resursu produktivitāti, piemēram, aļģu un citu jaunu proteīna avotu ražošanu un izmantošanu, kas var mazināt spiedienu uz lauksaimniecības zemi.

Atbalstam jākoncentrējas uz šādu objektu izvēršanu:

- a) peldoši vējparki;
- b) darbs pie ostu pārveides no transporta mezgliem par centriem atkrastes nozares apkalpošanai;
- c) kabeļi atkrastes elektrotīklam, īpašu uzmanību pievēršot maiņstrāvas savienojumiem no turbīnām līdz mezgliem, kas pēc tam izmanto līdzstrāvas starpsavienojumus ar krastu;
- d) viļņu un plūdmaiņu enerģijas ierīces;
- e) atkrastes akvakultūra.

6.1.1.8. Stratēģiskas investīcijas kritiskajā infrastruktūrā

Stratēģiskās investīcijas ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros var būt vērstas uz projektiem, kas veicina stabilitāti, darbības drošību un noturību kritiskās infrastruktūras daļās – gan fiziskās, gan virtuālās –, vai kritiskās infrastruktūras piegādes ķēdēs vai tieši infrastruktūras kritiskajos elementos, sevišķi ņemot vērā ES zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Atbalstītās darbības var būt vērstas arī uz uzņēmumiem, t. sk. MVU, kuri ražo preces un sniedz pakalpojumus, kas ir būtiski jebkuras no šajā 6.1.1.8. iedaļā uzskaitītajām kritiskās infrastruktūras prioritātēm darbībai un uzturēšanai.

Investīciju darbības, kas attiecas uz **kritisko infrastruktūru**, var būt vērstas uz darbībām, kas definētas kā Eiropas kritiskās infrastruktūras saskaņā ar Padomes Direktīvu 2008/114/EK⁽⁸⁹⁾, un ko dalībvalstis apzinājušas saskaņā ar tās 3. pantu. Atbalsts var būt vērstas uz tīras enerģijas piegādes ķēdēm, proti, aprīkojuma ražošanas jaudu atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām (piemēram, saules fotoelementi, vēja enerģija, hidroenerģija, atjaunīgais ūdeņradis utt.).

Atbalstītās darbības var būt vērstas arī uz **Eiropas aviācijas, dzelzceļa, autotransporta, iekšzemes ūdensceļu transporta un jūras kuģniecības piegādes ķēdēm**, t. sk. atbalstot investīcijas transporta veidu integrācijā un ražošanas jaudās.

Attiecībā uz **digitālo infrastruktūru** stratēģiskās investīcijas ir tādas, kas ir cieši saistītas ar noturīgas un drošas digitālo sakaru pakalpojumu sniegšanas mērķiem, tostarp ļoti augstas veiktspējas savienojamības un 5G tīklu, kvantu sakaru, lietu interneta, plašsaziņas līdzekļu, tiešsaistes pakalpojumu platformu, drošas mākoņdatošanas, datu apstrādes un uzglabāšanas kritiski svarīgiem elementiem, kā arī ar šo infrastruktūru un pakalpojumu pamatā esošajām vērtības ķēdēm. Ņemot vērā dažādās arhitektūras un pastāvīgi mainīgos tehnoloģiskos risinājumus, tostarp tos, kas attiecas uz kiberdrošību⁽⁹⁰⁾, ir nepieciešams izvērtēt digitālās pārkārtošanās mainīgās vajadzības un šādas pārkārtošanās attiecīgās drošības un tehnoloģiskās autonomijas un noturības dimensijas saistībā ar datu nosūtīšanu, izmantošanu un glabāšanu. Atbalstam projektiem, kas saistīti ar **digitālu vēlēšanu infrastruktūru un sensitīviem objektiem**, galvenais mērķis ir to pastiprināta drošība, noturība un aizsardzība pret ļaunprātīgām un graužošām darbībām, tostarp dezinformāciju, datu zādzībām un kiberuzbrukumiem.

Investīcijas **komunikācijas un plašsaziņas līdzekļu infrastruktūrā** arī tiek uzskatītas par stratēģiskām, ciktāl tās veicina neatkarīgu Eiropas satura veidošanu saskaņā ar mērķi aizsargāt Savienības demokrātiskās vērtības un dalībvalstu suverenitāti digitālajā laikmetā, kā arī Eiropas satura ražošanu, intelektuālā īpašuma aizsardzību un monetizāciju visā pasaulē.

⁽⁸⁹⁾ Padomes Direktīva 2008/114/EK (2008. gada 8. decembris) par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību (OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.).

⁽⁹⁰⁾ Kiberdrošības riski ir jānovērtē, ievērojot attiecīgos ES un valstu tiesību aktus un norādījumus, t. sk. 5G kiberdrošības rīkkopu.

Projektiem, kas saistīti ar **kosmosa kritisko infrastruktūru**, ir jāatbalsta esošo Savienības kosmosa programmas komponentu atjaunināšana un jaunas Savienības kosmosa infrastruktūras un pakalpojumu izstrāde. Iespējamie investīciju objekti: i) autonoma, uzticama un rentabla piekļuve kosmosam un tās izmantošana, ko nodrošina Eiropas nesējraķetes, t. sk. tādas inovatīvas koncepcijas kā atkalizmantojamība, progresīva ražošana, jaunas kosmosa transporta sistēmas; ii) kosmisko objektu novērošana un aktīvu aizsardzība, iii) satelītsakari un savienojamība, iv) citas mainīgās vajadzības.

Atbalstītās darbības var būt vērstas arī uz kosmosa sistēmu un tehnoloģiju noturību un konkurētspēju un novērst vērtības ķēžu neaizsargātību.

Atbalsts **aizsardzības rūpniecības infrastruktūrai** var ietvert tādas esošās infrastruktūras modernizāciju vai jaunas infrastruktūras ierīkošanu, kas vajadzīga, lai no tehnoloģiskā un rūpnieciskā viedokļa stiprinātu aizsardzības tehnoloģiju un ražojumu vai mācību iekārtu aprites ciklu. Šī infrastruktūra attiecas ne tikai uz tradicionālajām gaisa, sauszemes un jūras jomām, bet arī uz tādām jaunām jomām kā informācija, kosmos un kibernetika. To var izmantot arī aizsardzības sistēmu vai tehnoloģiju pētniecībai un izstrādei, demonstrējumiem, testēšanai un sertificēšanai, t. sk. saistībā ar Eiropas Aizsardzības fondu, kā arī divējāda lietojuma sistēmām un tehnoloģijām. Būtu jāatbalsta starptautiski projekti, kas pieejami lietotājiem no citām ES dalībvalstīm. Atbalstu var piešķirt arī projektiem, kas vērsti uz to, lai īstenotu Eiropas digitālās un kiberspējas un infrastruktūru, kas saistīta, piemēram, ar virtuālās inženierijas attīstības vidēm, digitālām izmēģināšanas iekārtām un laboratorijām, jaunu sadarbīgās karadarbības vidi, superdatošanu, mākslīgo intelektu un saistītajām progresīvajām digitālajām prasmēm aizsardzības jomā (piemēram, digitālā kuģu būvētava; militāro sistēmu digitālais modelis jeb dvīnis).

Kritiski svarīgo izejvielu jomā atbalstītās investīcijas var ietvert projektus un saņēmējus, kas palīdz palielināt ES autonomiju un noturību rūpnieciskajās ekosistēmās attiecībā uz e-mobilitāti, akumulatoriem, atjaunojamiem energoresursiem, zālēm, digitālajiem lietojumiem un aizsardzību. Ar kritiski svarīgajām izejvielām saistītās prioritārās investīciju jomas var būt, piemēram, magnētu izstrāde, retzemju metālu iegūšana no lietotiem magnētiem, retzemju metālu attīrīšana, primārās rūdas un reciklēti kalnrūpniecības atkritumi (boksīts, dzelzsrūda, akmeņogļu atkritumi). Nākotnē var rasties arī vajadzība pēc citām kritiski svarīgām izejvielām.

Lai nodrošinātu **drošu un ilgtspējīgu pārtikas apgādi**, var atbalstīt atbilstošas investīcijas, piemēram, transportā, loģistikā, decentralizētā pārtikas ķēdes infrastruktūrā un klasteru izveidē pārtikas piegādes jomā.

6.1.2. *Potenciālo finanšu produktu iezīmes*

Atbalsts ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros piedāvās prioritāru un subordinētu finansējumu parāda, garantiju, jebkāda cita veida finansējuma vai kredīt kvalitātes uzlabojuma, kvazikapitāla un pamatkapitāla finansējuma veidā. Tā mērķis būs atvieglot piekļuvi atbilstošam projektam un korporatīvajam finansējumam. Finanšu produktiem jābūt horizontāli pieejamiem dažādām jomām, uz kurām attiecas šis politikas logs, vai arī tie var būt paredzēti konkrētām politikas prioritātēm, t. sk. tematisko finanšu produktu ietvaros.

Finanšu produkti jāizstrādā atbilstoši politikas prioritātēm un tirgus vajadzībām.

6.1.2.1. Iesaistāmie finanšu starpnieki

a) Parāda finansēšanai:

var pieteikties jebkura veida finanšu starpnieki, tostarp valsts attīstību veicinošas bankas vai iestādes un citi publiskā sektora starpnieki, komercbankas, garantiju sabiedrības, diversificēti parāda fondi, kas nodrošina prioritāru un subordinētu finansējumu, un līzinga sabiedrības, kas spēj nodrošināt finansējumu jomās, uz kurām attiecas ilgtspējīgas infrastruktūras logs, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un ES tiesību aktus un Finanšu regulas attiecīgās prasības.

b) Pamatkapitāla finansēšanai:

var pieteikties publiski vai privāti finanšu starpnieki vai inkorporējamās struktūras, fondu fondi, privātkapitāla fondi, riska kapitāla fondi, kolektīvā ieguldījuma instrumenti, riska parāda fondi, kas spēj nodrošināt pamatkapitāla finansējumu jomās, uz kurām attiecas ilgtspējīgas infrastruktūras logs, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un ES tiesību aktus un Finanšu regulas attiecīgās prasības.

Šādu starpnieku vadītājiem, konsultantiem vai citām līdzīgām personām (tostarp pirmreizējiem vadītājiem vai konsultantiem) ir jāpierāda spēja un prasmes veikt šādas investīcijas jomās, kurās tie plāno investēt ilgtspējīgas infrastruktūras loga ietvaros, spēja savākt līdzekļus un piesaistīt privāto kapitālu un spēja gūt peļņu, kas piesaistītu vairāk privāto investīciju šajā aktīvu kategorijā.

6.1.2.2. Mērķa galasaņēmēji

Ilgtspējīgas infrastruktūras loga mērķis ir atbalstīt investīcijas infrastruktūrā un ar to saistītajā aprīkojumā, ko citstarp veicina:

- a) individuālie projektu virzītāji;
- b) privāti, publiski un daļēji publiski uzņēmumi;
- c) īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības.

6.1.2.3. Vispārēji finanšu produkti

Vispārēju finanšu produktu mērķim jābūt finansējuma pieejamības uzlabošanai atsevišķiem projektiem vai grupētiem mazākiem projektiem, izmantojot finansējumu, ko tieši vai netieši nodrošina īstenošanas partneri (piemēram, ar investīciju instrumentiem).

Ar vispārējiem finanšu produktiem var atbalstīt daudzveidīgu galasaņēmēju loku, kuru riska profili ir dažādi, piemēram:

- a) projekti, ko īsteno regulētas sabiedrības uz korporatīva vai bezregresa pamata, t. sk. publiskā un privātā sektora partnerības (piemēram, enerģētika, transports, atkritumi, ūdensapgādes un notekūdeņu attīrīšanas uzņēmumi un lieli infrastruktūras pārvaldītāji), vai publiski vai daļēji publiski uzņēmumi, kuru risks parasti ir zems;
- b) projekti, ko īsteno neregulētas sabiedrības uz korporatīva vai bezregresa pamata, t. sk. publiskā un privātā sektora partnerības (piemēram, enerģijas ražošana, enerģijas uzkrāšana, energoefektivitāte energoietilpīgām nozarēm, automaģistrāļu koncesionāri, lidostas/ostas termināļu un dzelzceļa operatori, zaļā kuģniecība, platjoslas un kosmosa infrastruktūra), kuru risks parasti ir vidējs līdz augsts;
- c) projektu īstenošana sabiedrisko labumu atbalstam, t. sk. projekti, ko e-mobilitātes, energoefektivitātes jomā īsteno MVU, dabas kapitāla vai dabā balstīti risinājumi, ko īsteno vietējās iestādes vai filantropiskie ieguldītāji, un kosmosa joma, kuru risks parasti ir augsts;
- d) darījumu portfeli tādās jomās kā energoefektivitāte un atjaunojamā enerģija māsaimniecībām vai MVU, mobilo aktīvu zaļināšana.

Īstenošanas partnera sniegtajam aizņēmuma finansējumam:

ES garantiju var izsniegt finansēšanas un investīciju darbībām, t. sk. šādās formās:

- a) prioritāri aizdevumi, obligācijas, izpirkumnomas līgumi un kredītlīnijas, t. sk. prioritārie parādi ierobežota regresa projektiem;
- b) subordinētie aizdevumi, t. sk. mezanīna finansējuma veidā;
- c) garantijas (fondētas vai nefondētas) trešo personu finansētājiem un citas riska dalīšanas vienošanās ar finanšu starpniekiem;
- d) kredīt kvalitātes uzlabojums jaunām investīcijām (projektu obligācijām, banku aizdevumiem vai abu apvienojumam), tostarp subordinētu produktu veidā.

Subordinēto finansējumu var izmantot arī, lai piesaistītu privāto finansējumu, un diversificēšanai no banku līdz kapitāla tirgus finansējumam.

ES garantiju var izmantot, lai izstrādātu finanšu produktus, kas atbalsta zaļo obligāciju izmantošanu.

6.1.2.4. Tematiski finanšu produkti

Tematisko finanšu produktu atbalsts citstarp būs paredzēts:

- a) transporta jomā – augsta riska projektiem ilgtspējīgas mobilitātes, vieda un drošāka transporta jomā;

- b) atjaunojamo energoresursu jomā – konkrētām augsta riska darbībām, piemēram:
- i) pielāgotām inovatīvām garantijām dalībvalsts nodalījumā, kuru mērķis ir samazināt atjaunojamo energoresursu investīciju kapitāla izmaksas šajā dalībvalstī;
  - ii) augsta riska garantiju produktiem, lai stimulētu atjaunojamo energoresursu uzņēmumu elektroenerģijas pirkuma nolīgumu tirgu, palīdzot nodrošināt apjomīgāku ilgtermiņa privāto finansējumu investīcijām atjaunojamos energoresursos;
- c) energoefektivitātes jomā – konkrētām augsta riska darbībām, piemēram:
- i) dzīvojamām ēkām: garantiju instrumentu var apvienot ar dotācijām, lai piesaistītu privāto finansējumu un mudinātu mājsaimniecības novērst ievērojamo finansējuma trūkumu dzīvojamo ēku renovācijā un pilnīgā atjaunošanā, sevišķi pilnīgas renovācijas jomā;
  - ii) energoefektivitātes līgumiem un energopakalpojumu uzņēmumiem: garantiju instruments un apgrozības fonds energopakalpojumu uzņēmumiem, lai novērstu šķēršļus un nodrošinātu finansējumu energoefektivitātes projektu energoefektivitātes līgumu izstrādei;
  - iii) neatkarīgi no galasaņēmēja – kredītkvalitātes uzlabošanai saistībā ar zaļajām obligācijām, lai piesaistītu institucionālos ieguldītājus jaunā energoefektivitātes finansēšanā, vienlaikus veicinot pašlaik ierobežotā zaļo obligāciju tirgus paplašināšanos;
- d) elektroenerģijas infrastruktūras viedināšanā un modernizācijā – projektiem, kas sekmē:
- i) jaunus uzņēmējdarbības modeļus tādu elastīguma avotu izvēšanai, kā, piemēram, pieprasījumreakcija un enerģijas uzglabāšana;
  - ii) decentralizētus un maza mēroga enerģijas avotus, ko radījuši jaunpieņacēji un energokopienas jaunos tirgos;
- e) projektiem, kas veicina mazoglekļa emisiju tehnoloģiju ieviešanu tirgū: projektus, kas ietver oglekļa uztveršanu, transportēšanu, uzglabāšanu un/vai izmantošanu (CCUS) saistībā ar elektroenerģijas ražošanu, siltumapgādi un aukstumapgādi, mazoglekļa gāzu (piemēram, ūdeņraža) ražošanu vai rūpnieciskiem procesiem, enerģijas uzglabāšanu, kā arī bioenerģijas ražošanas uzņēmumiem un ražotnēm, kas ļauj pārkārtot enerģētiku un aizvietot oglekļietilpīgus ražojumus;
- f) augsta riska ilgtspējīgiem zaļo investīciju projektiem vai programmai, kas veicina visaptverošu, uz dabas kapitālu balstītu pieeju attiecībā uz vides aizsardzību un atjaunošanu un pārkārtošanās uz aprites, resursefektīvu un mazemisiju bioekonomiku pārvaldību, un palielina oglekļa piesaisti;
- g) digitālajā jomā – projektiem ar augstu finanšu risku, jo īpaši savienojamības izvēšanai baltajās un pelēkajās zonās (proti, tādiem, kam nav tūlītējas komerciālas dzīvotspējas), vai kuri demonstrē ievērojamu tehnoloģisko progresu (piemēram, nevis pakāpeniska modernizācija, bet gan jaunākās paaudzes tehnoloģiju, t. sk. ilgtspējīgu tīklu un datu infrastruktūru, izvēšana);
- h) augsta riska portfeļiem energoefektivitātes, atjaunojamo energoresursu un mobilo aktīvu zaļināšanas jomā;
- i) kosmosa nozarē – augsta riska vai kapitālietilpīgiem projektiem, kas saistīti ar kosmosa infrastruktūru un saistītajiem pakalpojumiem, kā arī ar jaunām koncepcijām kosmosa infrastruktūrai un risinājumiem kosmosā un uz zemes.

6.2. Pētniecības, inovācijas un digitalizācijas logs

6.2.1. Intervences politikas jomas

Atbalsts pētniecības, inovācijas un digitalizācijas (PID) loga ietvaros atvieglo un paātrina piekļuvi finansējumam pētniecības un inovācijas (PI) projektiem, virzītājiem, uzņēmumiem un citām inovatīvām struktūrām un stimulē uzņēmumu, tirgu un dalībvalstu digitālo pārveidi saskaņā ar *InvestEU* regulas 3. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 8. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Saskaņā ar *InvestEU* mērķi veicināt Savienības konkurētspēju PID logs nodrošinās zinātnisku, tehnoloģisku, ekonomisku un sociālu ietekmi, stiprinot Savienības zinātnisko un tehnoloģisko bāzi ar galamērķi īstenot Savienības stratēģiskās prioritātes un sniegs atbalstu inovatīvu uzņēmumu paplašināšanai un tehnoloģiju ieviešanai tirgū. Investīcijas PID loga ietvaros ļaus Eiropai attīstīt noturību svarīgās rūpniecības nozarēs.

Nozares, kas atbilst finansējuma saņemšanai un investīciju darbībām PID loga ietvaros, ir uzskaitītas *InvestEU* regulas II pielikumā un jo īpaši tā 5. un 6. punktā. Citas jomas, kas atbilst finansēšanas un investīciju darbībām un ir uzskaitītas *InvestEU* regulas II pielikumā, piemēram, 13. un 14. punktā, un uz kurām attiecas PID darbības, arī ir tiesīgas saņemt finansējumu no PID loga. Minētās jomas citstarp var ietvert pētniecības, produktu izstrādes, demonstrējumu, inovācijas un digitalizācijas darbības tādās nozarēs kā enerģētika, energoietilpīga rūpniecība, vide, zilā ekonomika, jūrniecība, transports, veselība, dzīvības zinātnes, biotehnoloģija, lauksaimniecības pārtika, aizsardzība, kosmos un kultūras un radošās nozares. Atbalsttiesīgajām jomām var noteikt prioritātes saskaņā ar šo investīciju pamatnostādņu 2.3.2.1. iedaļu.

Loga investīciju joma ietver pētniecības, inovācijas, demonstrējumu un digitalizācijas darbības, tostarp investīcijas, kas saistītas ar jaunu produktu un tehnoloģiju, kas ir izgājušas pētniecības un izstrādes posmu, laišanu tirgū, kā arī organizatorisko un procesu inovāciju, t. sk. jaunus un inovatīvus uzņēmējdarbības modeļus. Tā ietver arī finansēšanas un investīciju darbības fundamentālo un lietišķo pētījumu jomā attiecībā uz reālām sistēmām, kas sevi apliecinājušas darbības vidē ⁽⁹¹⁾.

Pētniecība un izstrāde tiek definēta kā sistemātisks darbs, ko veic, lai palielinātu zināšanu bāzi un izstrādātu pieejamo zināšanu jaunu lietojumu. Darbībai jābūt jaunai, radošai, ar neparedzamu rezultātu, un tajā jāizmanto sistemātiskas, pārnesamas un reproducējamās metodes ⁽⁹²⁾.

Inovācija nozīmē produktu, procesu un organizatorisko inovāciju, kas ietver tāda jauna vai būtiski uzlabota produkta vai procesa (tostarp uzņēmējdarbības modeļa) vai pakalpojuma izstrādi, demonstrēšanu, īstenošanu, komercializāciju un ieviešanu, kas rada vērtību patērētājiem un/vai sabiedrībai.

Digitalizācija attiecas uz pētniecību un inovāciju, digitālo tehnoloģiju un pakalpojumu demonstrēšanu, testēšanu, izvēšanu un ieviešanu, kā arī uz investīcijām, kas veicina Savienības uzņēmumu, nozaru un sabiedrībai nozīmīgu jomu digitālo pārveidi.

Turklāt PID loga atbalsta mērķis būs sniegt būtisku ieguldījumu Eiropas zaļajā kursā, mērķtiecīgi pievērsties projektiem, kas labvēlīgi ietekmē klimatu un vidi. Šis logs citstarp var būt vērsts uz projektiem, kuru mērķis ir novērst vai samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesārņojumu no energoietilpīgām nozarēm, kā arī no digitālās ekonomikas un uz to materiālefektivitāti. Tas būs vērsts uz projektiem, kuros izmanto digitālās tehnoloģijas, pakalpojumus un risinājumus, lai novērstu vai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, piesārņojumu un atkritumus citās ekonomikas nozarēs, t. sk. (bet ne tikai) rūpniecībā, transportā, enerģētikā un lauksaimniecībā. Atbalsts tiks sniegts arī investīcijām, kas būtiski sekmē aprites ekonomiku, sevišķi svarīgajās nozarēs, kurās izmanto visvairāk resursu un kurās ir liels aprites potenciāls.

Investīcijas kosmosa ekosistēmā var atbalstīt "Eiropas kosmosa stratēģijas" mērķus, lai maksimāli palielinātu ieguvumus Savienības sabiedrībai un ekonomikai, pievērsties projektiem, kas: i) pārtrina uz kosmosa datiem balstītu digitālo lietotņu un pakalpojumu ieviešanu; ii) integrē kosmosa datus un pakalpojumus inovatīvos produktos citos tirgus segmentos, piemēram, autonomos transportlīdzekļos vai savienojamības tīklos; un iii) izvērs kosmosa tehnoloģiju, t. sk. piekļuves kosmosam, komerciālu ieviešanu un ražošanu ⁽⁹³⁾.

PID logs arī var veicināt aizsardzības rūpniecības attīstību, it sevišķi atbalstot uzņēmumus, kas piedalās inovācijas projektos aizsardzības nozarē un ar to cieši saistītu divējāda lietojuma tehnoloģiju izstrādē, un atbalstot aizsardzības nozares piegādes ķēdi.

PID logs atbalstīs arī Savienības politikas prioritātes, kas noteiktas citās programmās, piemēram, "Apvārsnis Eiropa", "Digitālā Eiropa", "Radošā Eiropa", Eiropas kosmosa programma, Eiropas Aizsardzības fonds, Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai utt.

Šis logs var arī piesaistīt līdzekļus no nozaru programmām, piemēram, no Inovāciju fonda, kas izveidots saskaņā ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, un citām ES un valstu programmām un fondiem. Šādas investīcijas var apvienot ar finansējumu, ko nodrošina saskaņā ar ES programmām vai kohēzijas politikas ietvaros izveidotajām programmām (dalītā pārvaldībā) vai valstu programmām.

⁽⁹¹⁾ Tehnoloģiju gatavības pakāpes.

⁽⁹²⁾ OECD, *Frascati Manual 2015 – Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development*, 44.–45. lpp., https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en.

⁽⁹³⁾ Saskaņā ar Komisijas, EKA un EAA apvienotās darba grupas izveidoto jaunāko darbību sarakstu attiecībā uz Eiropas stratēģiskajai neatkarībai kritiski svarīgām kosmosa tehnoloģijām.

Atbalsts PID logā ir paredzēts, lai radītu rīcīpolitikas pievienoto vērtību, nodrošinot PID piekļuvi finansējumam ar kādu no šādiem mērķiem:

- a) veicināt investīcijas pētniecībā un inovācijā; lai nostiprinātu Savienības zinātnisko un tehnoloģisko bāzi, paātrinātu rūpniecības pārveidi, tostarp investīcijas svarīgākajās tehnoloģijās, un īstenotu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” mērķus un uzdevumus;
- b) atbalstīt digitālo pārveidi MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībās;
- c) atbalstīt digitalizācijas un inovācijas projektus, kas palielina sadarbību un novērš dalībvalstu, uzņēmumu un nozaru digitalizācijas un inovācijas līmeņu atšķirības;
- d) veicināt tādu stratēģisko digitālo spēju un tehnoloģiju, t. sk. kiberdrošu digitālo risinājumu, izstrādi un ieviešanu, kas rada inovatīvus un nepārbaudītus uzņēmējdarbības modeļus, kuri risina sabiedrības problēmas (piemēram, digitāli risinājumi ilgtspējai) un veicina noturību, apertīgumu un autonomiju;
- e) atbalstīt investīcijas produktos, tehnoloģijās, risinājumos vai uzņēmējdarbības modeļos, kas nodrošina ieguvumus vides un klimata jomā salīdzinājumā ar alternatīviem risinājumiem, palīdzot palēnināt klimata pārmaiņas un samazināt ietekmi uz vidi;
- f) atbalstīt riska investīcijas, t. sk. pārrobežu investīcijas attiecībā uz tehnoloģijām, tirgiem, demonstrējumiem, īstenošanu un uzņēmējdarbību, kas saistītas ar lielāku risku, jo nav skaidrības par to, vai iznākums būs sekmīgs un kādu tīro finansiālo labumu tas dos attiecīgajai struktūrai;
- g) veicināt agrīnas demonstrēšanas darbības gadījumos, kad privātie ieguldītāji izvairās no riska, saskaras ar neiespējamību prognozēt peļņu vai tirgus svārstībām;
- h) veicināt darbības, kas piesaista privātas investīcijas PID, lai sasniegtu ES politikas mērķus;
- i) veicināt pētniecības un inovācijas rezultātu un tehnoloģiju pārnesi un paplašināšanu tirgū un atbalstīt to izmantošanu rūpniecībā, stiprinot tirgus veicinātājus un sadarbību starp uzņēmumiem;
- j) atbalstīt pētniecības institūtu, universitāšu un pētniecības organizāciju ieguldījumu pētniecībā un inovācijā, sekmējot pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” un Erasmus+ mērķu sasniegšanu un stiprinot saiknes starp pētniecības un izstrādes pakalpojumu sniedzējiem (akadēmiskajām iestādēm, pētniecības centriem utt.) un uzņēmumiem;
- k) atbalstīt strauji augošus inovatīvus uzņēmumus, kas meklē finansējumu, lai komercializētu inovācijas, kuras no tehniskā un ekonomiskā viedokļa ir iespējams īstenot;
- l) nodrošināt apjomradītus ietaupījumus un papildināt valsts, starpreģionu un reģionālā līmeņa investīcijas PID, t. sk. jaunu produktu, tehnoloģiju vai uzņēmējdarbības modeļu ieviešanu dalībvalstu reģionos;
- m) atbalstīt tematiskās investīciju platformas un citus inovatīvus finanšu produktus (pienācīgi ņemot vērā apjomradītus ietaupījumus) vai
- n) stimulēt alternatīvus finansēšanas un inovatīvus finansēšanas risinājumus, piemēram, kolektīvo finansēšanu, komercenģelus un riska filantropiju, veicinot paraugprakses nodošanu starp finanšu starpniekiem, lai veicinātu plaša produktu piedāvājuma rašanos PID darbībām.

Darbības, kas izklāstītas šīs 6.2.1. iedaļas 12. punkta a) līdz n) apakšpunktā, var papildināt ar:

- a) ES mēroga datu vākšanu par PID tirgus nepilnībām vai nepietiekami optimālām investīciju situācijām, tehnoloģisko un rūpniecisko pārmaiņu izsekošanu, nākotnes jauno stratēģisko vērtības ķēžu apzināšanu un šādas informācijas publiskošanu; kā arī
- b) tehniskās palīdzības sniegšanu PID projektiem un to finansējuma piesaistīšanas spējas uzlabošanu dažādās nozarēs.

6.2.1.1. Stratēģiskās investīcijas PID loga ietvaros

Stratēģiskās investīcijas PID loga ietvaros var atbalstīt **sevi pierādījušu ES izgatavotu tehnoloģiju ieviešanu rūpniecībā, stimulēt to tirgus un popularizēt ES rūpniecību kā pasaules līderi** saskaņā ar mērķiem, kas noteikti “jaunajā Eiropas industriālajā stratēģijā”⁽⁹⁴⁾ un tās pamatā esošajās nozaru stratēģijās, t. sk. digitālajā stratēģijā (“Eiropas digitālās nākotnes veidošana”⁽⁹⁵⁾), “baltajā grāmatā par mākslīgo intelektu”⁽⁹⁶⁾, “Eiropas datu stratēģijā”⁽⁹⁷⁾ (t. sk. kopējas Eiropas datu telpas, piemēram, veselībai un finansēm) un “Eiropas vakcīnu stratēģijā”⁽⁹⁸⁾. Tām jāpievēršas šo pamattehnoloģiju, pārveidojošo, zaļo un digitālo tehnoloģiju un inovāciju rūpnieciskai ieviešanai un ražošanai pēc pētniecības, inovācijas un demonstrējumu posma nozarēs, uz kurām attiecas PID logs.

Atbalstu var sniegt investīcijām **reciklēšanas un ražošanas iekārtās IKT komponentu un ierīču ražošanai Savienībā**, kuras veicina inovāciju, ilgtspēju, noturību un autonomiju Eiropas IKT nozarē un tās apakšnozarēs un vērtības ķēdēs. Šie projekti var attiekties uz jebkuru no šādām IKT ražošanas jomām: elektroniskie komponenti (pusvadītāji un mikroprocesori), datori un perifērās iekārtas, sakaru iekārtas, plaša patēriņa elektronika, magnētiskie un optiskie datu nesēji, elektroniskās un telekomunikācijas iekārtas un to daļas, programmatūra, programmēšana, datu apstrāde, mitināšana un ar to saistītās darbības u. c.

Veselības aprūpes jomā atbalstītajām darbībām jābūt vērstām uz jauniem efektīviem un cenas ziņā pieejamiem veselības aprūpes produktiem, tostarp zāļu, vakcīnu, medicīnisko ierīču, diagnostikas un uzlabotas terapijas zāļu, jaunu antimikrobiālu līdzekļu PID un ražošanu, un inovatīvu izstrādes procesu, kas neietver izmēģinājumus ar dzīvniekiem, kā arī Savienības farmācijas nozares konkurētspēju kopumā, tostarp ķīmisko vielu un aktīvo farmaceitisko vielu ražošanu.

Aizsardzības jomā ar tehnoloģijām saistītu un/vai produktīvu investīciju projekti (piemēram, esošo ražošanas jaudu modernizācija, digitalizācija un paplašināšana vai jaunu ražošanas jaudu izveide) var būt saistīti ar stratēģiskām jomām, kurās investīcijas veicinās Savienības aizsardzības rūpniecības tehnoloģisko un rūpniecisko autonomiju, tādējādi sekmējot tās stratēģisko autonomiju un noturību. Atbalstu var sniegt inovatīviem uzņēmumiem kritiski svarīgu un revolucionāru aizsardzības tehnoloģiju izstrādei. Investīcijas var arī palīdzēt posmā pēc pētniecības un izstrādes sekmīgi īstenot svarīgus projektus, kuri jau ir saņēmuši atbalstu pētniecības un izstrādes posmā, piemēram, no EAF un tā priekšteču programmām, vai atbalstīt šādos projektos iesaistītās piegādes ķēdes.

Projekti var ietvert arī kritiski svarīgu spēju nodrošināšanu un attīstīšanu Savienības aizsardzības piegādes ķēdēs saistībā ar stratēģiskajām jomām un atkarības mazināšanu no trešām valstīm.

6.2.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes

6.2.2.1. Iesaistāmie finanšu starpnieki

a) Parāda finansēšanai:

var pieteikties jebkura veida finanšu starpnieki, tostarp valsts attīstību veicinošas bankas vai iestādes un citi publiskā sektora starpnieki, komercbankas, garantiju sabiedrības, diversificēti parāda fondi, kas nodrošina prioritāru un subordinētu finansējumu, un līzings sabiedrības, kas spēj nodrošināt finansējumu jomās, uz kurām attiecas PID logs, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un ES tiesību aktus un Finanšu regulas attiecīgās prasības.

b) Pamatkapitāla finansēšanai:

var pieteikties publiski vai privāti finanšu starpnieki vai inkorporējamās struktūras, fondu fondi, privātkapitāla fondi, riska kapitāla fondi, kolektīvā ieguldījuma instrumenti, riska parāda fondi, komercenģeļu fondi, tehnoloģiju pārneses fondi, kas spēj nodrošināt pamatkapitāla finansējumu jomās, uz kurām attiecas PID logs, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un Savienības tiesību aktus un Finanšu regulas attiecīgās prasības.

⁽⁹⁴⁾ Komisijas paziņojums “Jauna Eiropas industriālā stratēģija” (COM(2020) 102 final).

⁽⁹⁵⁾ Komisijas paziņojums “Eiropas digitālās nākotnes veidošana” (COM(2020) 64 final).

⁽⁹⁶⁾ Baltā grāmata par mākslīgo intelektu “Eiropiska pieeja – izcilība un uzticēšanās” (COM/2020/65 final).

⁽⁹⁷⁾ Komisijas paziņojums “Eiropas datu stratēģija” (COM(2020) 66 final).

⁽⁹⁸⁾ Komisijas paziņojums “ES stratēģija “Covid-19 vakcīnas”” (COM(2020) 245 final).

Šādu starpnieku vadītājiem, konsultantiem vai citām līdzīgām personām (tostarp pirmreizējiem vadītājiem vai konsultantiem) ir jāpierāda spēja un prasmes veikt šādas investīcijas jomās, kurās tie plāno investēt PID loga ietvaros, spēja savākt līdzekļus un piesaistīt privāto kapitālu un spēja gūt peļņu, kas piesaistītu vairāk privāto investīciju šajā aktīvu kategorijā.

6.2.2.2. Mērķa galasaņēmēji

PID loga mērķis ir atbalstīt pētniecības, inovācijas un digitalizācijas darbības, ko veicina:

- a) individuālie projektu virzītāji;
- b) privāti, publiski un daļēji publiski uzņēmumi, tostarp MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrības;
- c) īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības;
- d) universitātes, tehnoloģiju pārneses biroji un augstākās izglītības centri;
- e) pētniecības centri;
- f) pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūras;
- g) inovācijas un digitalizācijas aģentūras, paātrinātāji, inkubatori, centri, kopas;
- h) citi ar PID strādājoši virzītāji (piemēram, fiziskas personas, pētniecības finansēšanas fondi).

Tirgus segmentācija un mērķgrupu noteikšana tiks veikta pa nozarēm (saistībā ar jomām, kurās tiks īstenotas politikas prioritātes) un atkarībā no projekta vai uzņēmuma dzīves cikla (pamatojoties uz tirgus novērtējumu).

Darbības fonda *InvestEU* ietvaros, ko atbalsta ar ETS Inovāciju fonda ieguldījumu, ievēro atbilstības noteikumus un atlasē kritērijus, kas ietverti Direktīvas 2003/87/EK ⁽⁹⁹⁾ 10.a panta 8. punktā un par minēto noteikumu pieņemtajos deleģētajos aktos.

6.2.2.3. Vispārēji finanšu produkti

Atbalsts, kas piešķirts PID loga ietvaros, piedāvās prioritāru un subordinētu finansējumu parāda vai garantiju veidā, cita veida finansējumu, tostarp riska parādu un lizingu vai kredītkvalitātes uzlabošanu, kvazikapitāla un pamatkapitāla finansējumu, lai atvieglotu piekļuvi finansējumam PID projektiem un uzņēmumiem. Finanšu produktus var padarīt pieejamus horizontāli pa dažādām jomām, uz kurām attiecas politikas logs, vai arī tie var būt paredzēti konkrētām prioritātēm tematisko finanšu produktu ietvaros.

Vispārējo finanšu produktu atbalsts citstarp var būt paredzēts:

- a) pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrai, ko virza publiskas vai privātas pētniecības organizācijas (piemēram, pētniecības institūti un universitātes), t. sk. iekārtas, kas tieši saistītas ar pētniecību un inovāciju un digitālo darbību, piemēram, laboratorijas vai augstas veiktspējas datu centri;
- b) lieliem PID projektiem: uzlabojot piekļuvi riska finansējumam lieliem PID projektiem, ko īsteno lielāki uzņēmumi; PPP; kā arī īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības vai atsevišķi projekti;
- c) inovatīviem MVU, mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, lai atbalstītu PID darbības, kas veicina izaugsmi;
- d) strauji augošiem vai PID virzītiem uzņēmumiem, pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrām, izpētes un inovāciju investīcijām, ko veic publiskas vai privātas pētniecības organizācijas (piemēram, pētniecības institūti un universitātes), kas atrodas dalībvalstīs un ko Eiropas inovācijas rezultātu pārskatā dēvē par "mēreniem novatoriem" un "pieticīgiem novatoriem".

a) Īstenošanas partnera sniegtajam aizņēmuma finansējumam

ES garantiju var izsniegt finansēšanas un investīciju darbībām, t. sk. šādās formās:

- a) tiešais parāds (t. sk. subordinēti aizdevumi), nenodrošināti aizdevumi, aizdevumi bez ķīlas, mezanīna finansējums, prioritāri aizdevumi un kredītlīnijas;

⁽⁹⁹⁾ Direktīva 2003/87/EK, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/410 (OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.).

- b) (pret-)garantijas, tālākaizdevuma garantijas, fondētās garantijas un citi riska dalīšanas pasākumi attiecībā uz garantiju shēmām, ko īsteno finanšu starpnieki vai īstenošanas partneri;
- c) tiešas garantijas un citi riska dalīšanas pasākumi finanšu starpniekiem vai īstenošanas partneriem;
- d) kredītkvalitātes uzlabojumi jaunām investīcijām (projektu obligācijām, banku aizdevumiem vai abu apvienojumam);
- e) tieša investīcija finanšu starpniekā vai kopīgi ar to – investīciju fondā, (līdz)investīciju shēmā vai īpašam nolūkam dibinātā sabiedrībā, kas tieši vai netieši iegulda augstākas prioritātes vai subordinētā parādā vai parāda-pamatkapitāla hibrīdā.

ES garantijas mērķis būs samazināt īpašās grūtības, kas dzīvotspējīgiem uzņēmumiem rodas finansējuma ieguvē, galvenokārt tāpēc, ka tiek uzskatīts, ka tiem ir augstāks risks vai trūkst pietiekama nodrošinājuma, vai komerciālo finansētāju spējas novērtēt to pamatā esošo projektu vai uzņēmējdarbības modeli ir ierobežotas.

b) Īstenošanas partnera sniegtajam pamatkapitāla finansējumam

Pamatkapitāla un kvazikapitāla investīcijas jo īpaši veic šādās formās:

- a) tiešais pamatkapitāls galasaņēmējos;
- b) līdzieguldījumi un līdzieguldījumu shēmas (tostarp investīciju platformas);
- c) pamatkapitāls un garantijas finanšu starpniekiem, kas iegulda tieši sabiedrībās jebkurā to attīstības posmā vai garantijas ieguldītājiem šādos finanšu starpniekos;
- d) investīcijas un/vai riska dalīšanas kārtība parāda fondu struktūrās;
- e) investīcijas fondu fondu struktūrās.

6.2.2.4. Tematiski finanšu produkti

Tematisko finanšu produktu atbalsts citstarp var būt paredzēts:

- a) tematiskiem finansēšanas mehānismiem, kas nodrošina aizņēmuma un/vai pamatkapitāla finansējumu tādās jomās kā:
  - i) inovatīvi agrīnās demonstrēšanas projekti un digitalizācijas projekti augsta riska tematiskajās jomās, piemēram, mazoglekļa rūpniecībā, transportā, enerģētikā un kosmosā;
  - ii) klīniskā izstrāde, validēšana un ienākšana tirgū infekcijas slimību, retu un sarežģītu slimību, neurodeģeneratīvu slimību un citu slimību jomā;
  - iii) ilgtspējīga zilā ekonomika un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana, piemēram, akvakultūra un jūras biotehnoloģija;
  - iv) pārtikas sistēmas, biobāzētas sistēmas un plašāka bioekonomika;
  - v) aprites ekonomika, dabā balstīti risinājumi un dabas kapitāls;
  - vi) klimata tehnoloģijas, pakalpojumi un pielāgošanās.

Tematiskās jomas tiks atlasītas, pamatojoties uz politikas prioritātēm un novērtējumu, kas minēts šo investīciju pamatnostādņu 2.3.2.2. iedaļā.

- b) citi riska dalīšanas mehānismi, piemēram, investīciju platformas, lai piesaistītu trešo personu finansējumu konkrētās stratēģiski svarīgās PID politikas jomās, papildinot investīcijas no esošām valstu, vietējām un publiskām finansēšanas sistēmām un nodrošinot sinerģiju ar tām. Šīs platformas atbilst šādiem nosacījumiem:
  - i) projektiem konkrētās tematiskajās jomās nodrošina piekļuvi finansējumam, izmantojot parāda un/vai pamatkapitāla produktus, un tās pārvalda finanšu starpnieki vai fondu pārvaldnieki, kas izraudzīti, izmantojot 2.3.1. iedaļā aprakstītās procedūras;
  - ii) sniedz atbalstu Savienības rūpniecības un tehnoloģiju vispārējai digitalizācijai, kā izklāstīts *InvestEU* regulas II pielikuma 6. punktā, un citām atbalsttiesīgām jomām;

- iii) atbalsta tehnoloģijas, produktus vai uzņēmējdarbības modeļus, kas saistīti ar lielāku risku to tehnoloģiskā novatorisma dēļ vai tāpēc, ka tie apgūst jaunus tirgus vai mēģina novērst ievērojamus tirgus traucējumus;
- iv) ir vērsta uz tādu agrīnas demonstrēšanas un rūpnieciskās ražošanas iekārtu izveidi, kuru mērķis ir īstenot radikālus, tirgu radošus un ļoti inovatīvus procesus vai ražot jaunus produktus ar augstu tirgu radošas inovācijas saturu konkrētajā jomā.

6.3. MVU logs

6.3.1. Intervences politikas jomas

Atbalstam MVU loga ietvaros ir jāatvieglo piekļuve finansējumam un tā pieejamība galvenokārt MVU, bet arī mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām un jāveicina to globālā konkurētspēja jebkurā to attīstības posmā, sevišķi tiem, kas tiek uztverti kā augsta riska uzņēmumi un kam trūkst pietiekama nodrošinājuma, īpaši to agrīnajā attīstības posmā.

Atbalstam MVU loga ietvaros arī jātiecas nodrošināt daudzveidīgākus finansējuma avotus, t. sk. subordinēto parādu, pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējumu, lai palielinātu MVU un mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību spēju finansēt savu izveidi, izaugsmi, attīstību un pārdošanu, izturēt ekonomikas lejupslīdi un veicināt ekonomikas un finanšu sistēmas noturību ekonomikas lejupslīdes vai satricinājumu laikā. Tas var sniegt atbalstu investīcijām un apgrozāmajam kapitālam, kā arī riska finansējumam no sagatavošanas līdz paplašināšanas posmam, lai nodrošinātu tehnoloģisko līderību inovatīvās un ilgtspējīgās nozarēs, jo īpaši pievēršoties MVU, kuru darbība ir vērsta uz nemateriāliem aktīviem PID darbību dēļ vai sakarā ar nozaru, piemēram, kultūras un radošo jomu, īpatnībām⁽¹⁰⁰⁾. Nepieciešamības gadījumā tas var piešķirt finansējumu darbaņēmējiem uzņēmuma vai līdzdalības uzņēmumā iegādei. Atbalsttiesīgajām jomām var noteikt prioritātes, kā aprakstīts šo investīciju pamatnostādņu 2.3.2.1. iedaļā. Produkti MVU loga ietvaros tiks izstrādāti saskaņā ar prioritātēm un jomām, kas izklāstītas "MVU stratēģijā ilgtspējīgai un digitālai Eiropai"⁽¹⁰¹⁾.

Atbalsts MVU loga ietvaros papildinās Savienības iniciatīvas, kas uzsāktas saistībā ar kapitāla tirgu savienību.

Atbalsts MVU loga ietvaros ir paredzēts pievienotās vērtības radīšanai, atbalstot aizņēmumu finansēšanu galvenokārt MVU (kā arī mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām) jebkurā no šiem gadījumiem:

- a) tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas netiek pienācīgi risinātas (apjomu, seguma vai vēlmes uzņemt risku vai termiņu ziņā) ar finanšu instrumentiem, kas izveidoti reģionālā vai valsts līmenī; var veidot arī tādas shēmas, kas nodrošina lielāku efektivitāti, lietderību vai apjomradītus ietaupījumus, tāpēc ka dalībvalstis, iespējams, nevēlas pašas veidot atbalsta shēmas izmaksu lietderības apsvērumu dēļ;
- b) uzņēmumi, kas darbojas skaidri noteiktās nepietiekami apkalpotās ekonomikas nozarēs (piemēram, dažos gadījumos kultūras un radošajās nozarēs, t. sk. plašsaziņas līdzekļu nozarē), tādējādi palīdzot sasniegt ES politikas prioritātes;
- c) uzņēmumu nepieciešamība pielāgoties skaidri noteiktām strukturālām pārmaiņām, tādējādi palīdzot sasniegt ES politikas prioritātes;
- d) finansējuma risinājumi, kas palīdz sasniegt kapitāla tirgu savienības mērķus, tostarp pārrobežu risinājumi;
- e) paraugprakses nodošana visā Savienībā (var ietvert arī tehniskās palīdzības sniegšanu), kas notiek starp finanšu starpniekiem nolūkā veicināt plaša produktu piedāvājuma rašanos augstāka riska MVU finansēšanas darījumiem, kuri atbilst to konkrētajām finansējuma vajadzībām.

Turklāt atbalsts MVU loga ietvaros ir paredzēts, lai pievienotu politikas vērtību, atbalstot fondus, kas nodrošina īpaši pielāgotus parāda finansēšanas risinājumus un pamatkapitāla vai kvazikapitāla finansējumu MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām kādā no šādiem gadījumiem:

- a) finanšu starpnieki piesaista līdzekļus vai investē, vai nodrošina finansējumu pārrobežu mērogā, atbalstot riska diversifikāciju un piesaistot privāto kapitālu;

⁽¹⁰⁰⁾ Kā aprakstīts *InvestEU* regulas II pielikuma 8. punktā.

⁽¹⁰¹⁾ Komisijas paziņojums "MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai" (COM(2020) 103 final) (4. iedaļa. Labāka piekļuve finansējumam).

- b) investīcija atbalsta lielāku fondu izveidi, kuri spēj gūt pietiekamu peļņu, lai piesaisītu privātos ieguldītājus;
- c) tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas netiek pienācīgi risinātas (apjomu, attīstības posma seguma vai termiņu ziņā) ar finanšu instrumentiem, kas izveidoti reģionālā vai valsts līmenī. Var veidot arī tādas shēmas, kas nodrošina lielāku efektivitāti, lietderību vai apjomradītus ietaupījumus, tāpēc ka dalībvalstis, iespējams, nevēlas pašas veidot atbalsta shēmas izmaksu lietderības apsvērumu dēļ;
- d) intervencei ir demonstrācijas un/vai katalizatora ietekme, un tā palīdz sasniegt ES politikas mērķus, tostarp kapitāla tirgu savienības mērķus;
- e) intervence palielina uz tirgu balstītu un īpaši pielāgotu finansēšanas risinājumu pieejamību MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām;
- f) paraugprakses nodošana visā Savienībā ar mērķi veicināt jaunu fondu pārvaldnieku/pārvaldības grupu izveidi, kas paplašinātu un padziļinātu riska kapitāla tirgu ES. Tas var ietvert atbalstu alternatīviem un inovatīviem finansēšanas risinājumiem, piemēram, kolektīvajai finansēšanai, komercenģeļiem un riska kapitāla filantropijai.

6.3.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes

6.3.2.1. Iesaistāmie finanšu starpnieki

a) Parāda finansēšanai:

var pieteikties jebkura veida finanšu starpnieki, tostarp valsts attīstību veicinošas bankas vai iestādes un citi publiskā sektora starpnieki, komercbankas, garantiju sabiedrības, diversificēti parāda fondi, kas nodrošina prioritāru un subordinētu finansējumu, un līzingu sabiedrības, kuru mērķis ir radīt jaunus augstāka riska MVU un/vai mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību finansējuma darījumu portfeļus, t. sk. speciāli izveidotus parāda finansēšanas darījumus, kas ir vērsti uz nepietiekami apkalpotām ekonomikas nozarēm, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un ES tiesību aktus un Finanšu regulas attiecīgās prasības.

b) Pamatkapitāla finansēšanai:

var pieteikties esoši finanšu starpnieki vai jaunveidojamas struktūras, t. sk. privātkapitāla un mezanīna fondi, kolektīvā ieguldījuma instrumenti, riska parāda fondi, riska kapitāla fondi, komercenģeļu fondi, fondu fondi, jauktie fondi, kas spēj nodrošināt pamatkapitāla un kvazikapitāla finansējumu jomās, uz kurām attiecas MVU logs, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un Savienības tiesību aktus un Finanšu regulas attiecīgās prasības.

Šādu starpnieku vadītājiem, konsultantiem vai citām līdzīgām personām, t. sk. arī pirmreizējiem vadītājiem vai konsultantiem, ir jāpierāda spēja un prasmes veikt šādas investīcijas, spēja savākt līdzekļus un piesaisīt privāto kapitālu un spēja gūt peļņu, tostarp izmantojot nevainojamu investīciju stratēģiju, tādējādi piesaistot vairāk privāto investīciju šajā aktīvu kategorijā.

6.3.2.2. Mērķa galasaņēmēji

a) Parāda finansēšanai:

Aizņēmuma finansējuma atbalstu darīs pieejamu caur starpniekiem vai tieši īstenošanas partneris, lai finansētu galvenokārt MVU, kā arī mazās vidējas kapitalizācijas sabiedrības, kā definēts *InvestEU* regulā, kas nesaņemtu finansējumu no tirgus vai nesaņemtu atbalstu tādā pašā mērā, citstarp tāpēc, ka tiek uzskatīts, ka pastāv augstāks risks, nav (pietiekama) nodrošinājuma, vai tāpēc, ka uzņēmums darbojas skaidri definētā nepietiekami apkalpotā ekonomikas jomā vai iesaistās ES politikas prioritāšu darbībās.

Pamatotos gadījumos uzņēmumiem, kas darbojas konkrētā nozarē vai iesaistās konkrētas politikas ievirzes jomā, tostarp taisnīgas pārkārtošanās jomā, var sniegt individualizētāku atbalstu. Šādos gadījumos attiecīgajos finanšu produktos, kas paredzēti inovatīviem MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, tiks formulēti skaidri un nepārprotami atbilstības kritēriji. Turklāt operatīvās ziņošanas prasības ļaus identificēt šādai nozarei vai politikas ievirzei sniegto atbalstu.

b) Pamatkapitāla finansēšanai:

ES nodalījuma ietvaros kapitāla finansējuma atbalstu dara pieejamu ar starpnieku (tostarp ar kolektīvā ieguldījuma instrumentu) starpniecību MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām saskaņā ar *InvestEU* regulā ietvertajām definīcijām un konkrētāk tām darbībām, kas palīdzētu sasniegt *InvestEU* regulas 3. pantā minētos ES politikas mērķus.

Atlasi var veikt, pamatojoties uz fonda pārvaldnieka investīciju stratēģiju, kas vērsta uz Savienības politikas prioritāšu nozarēm vai darbībām un uzņēmuma dzīves ciklu saskaņā ar tirgus novērtējumiem.

6.3.2.3. Finanšu produktu iezīmes

Finanšu produkti papildinās dalībvalstu MVU paredzētos finanšu instrumentus, ko izmanto valsts un reģionālā līmenī saskaņā ar papildināmības prasībām atbilstoši *InvestEU* regulas V pielikumam.

a) Īstenošanas partnera sniegtajam aizņēmuma finansējumam

ES garantiju var izsniegt finansēšanas un investīciju darbībām šādās formās:

- a) īstenošanas partnera tiešais aizdevums;
- b) pretgarantijas, tālākaizdevuma garantijas un citi riska dališanas pasākumi attiecībā uz garantiju shēmām, ko īsteno finanšu starpnieki vai īstenošanas partneris;
- c) tiešas garantijas un citi riska dališanas pasākumi finanšu starpniekiem vai īstenošanas partneriem;
- d) tieša investīcija finanšu starpniekā vai kopā ar to – investīciju fondā, (līdz)investīciju shēmā vai īpašam nolūkam dibinātā sabiedrībā, kas tieši vai netieši iegulda augstākas prioritātes vai subordinētā parādā.

Izmantojot šādus mehānismus, ES garantijas mērķis ir samazināt īpašās grūtības, ar kurām finansējuma ieguvē saskaras dzīvotspējīgi uzņēmumi, tāpēc ka tiek uzskatīts, ka tiem ir augstāks risks vai nav (pietiekama) nodrošinājuma. To var panākt, citstarp atbalstot šādus darījumus:

- a) darbības uzsākšanas finansējums;
- b) finansēšanas darījumi ar ievērojami samazinātām nodrošinājuma prasībām vai bez tām (nenodrošināti aizdevumi);
- c) subordinētais finansējums;
- d) finansēšanas darījumi ar tādu atmaksas kārtību vai īpašumtiesībām, kādas parasti nenodrošina finanšu starpnieki.

Finanšu starpnieka priekšlikuma atbilstība finansēšanas darījumu portfeļa izveidei tiks noteikta katram starpniekam un tiešā finansējuma gadījumā – katram īstenošanas partnerim saistībā ar tā pašreizējo uzņēmējdarbību. Principā ES garantija ir iecerēta tā, ka ar tās palīdzību finanšu starpnieks vai īstenošanas partneris var paplašināt savu uzņēmējdarbību, finansējot darījumus, kurus bez ES garantijas nebūtu finansējis tāpēc, ka šāda portfeļa riska profils būtu augstāks. Ja finanšu starpniekam jau ir īpašs augstāka riska MVU finansēšanas produkts, bet tā spēja apmierināt tirgus pieprasījumu ir ierobežota, ES garantiju var izmantot, lai atbalstītu šāda augstāka riska MVU finansēšanas produkta apjoma ievērojamu pieaugumu.

Finansēšanas darījumi, kurus var iekļaut portfeļos, citstarp ietver investīciju aizdevumus, apgrozāmā kapitāla instrumentus, t. sk. atjaunojamus, tirdzniecības finansēšanas instrumentus, aizdevumus (t. sk. tādus, kas iekļauti norēķinu kontā vai ir tam piesaistīti), banku garantijas, līzīngā darījumus, subordinētos aizdevumus un augstākas prioritātes un subordinētus parāda vērtspapīru aizdevumus.

b) Īstenošanas partnera sniegtajam pamatkapitāla finansējumam

ES garantija tiks izmantota, lai garantētu investīcijas riska kapitāla starpniekfondos, t. sk. fondu fondos un kolektīvā ieguldījuma instrumentos, kas nodrošina pamatkapitālu un kvazikapitālu MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām jebkurā to attīstības posmā, un fondos, kas nodrošina aizņēmuma finansējumu MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām.

Iespējama papildu produktu izstrāde:

MVU logs būs pieejams arī izmēģinājuma finanšu produktu radīšanai, lai novērstu tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas investīciju situācijas vai piesaistītu vairāk privāto investīciju, piemēram, sniedzot garantijas ieguldītājiem. Ja šādas izmēģinājuma shēmas ir sekmīgas, tās pēc tam var izvērst kā pilnvērtīgus produktus. Pienācīgi pamatotos gadījumos, balstoties uz tirgus novērtējumiem, šie izmēģinājuma projekti var neatbilst šo investīciju pamatnostādņu 4. un 5. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem.

6.4. Sociālo ieguldījumu un prasmju logs

6.4.1. Intervences politikas jomas

Atbalstam Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros jāveicina tādu projektu īstenošana, kas stiprina Savienības sociālo dimensiju, kā uzsvērts Eiropas sociālo tiesību pilārā. Sociālo ieguldījumu un prasmju logā tiek likts uzsvars uz pozitīvas sociālās ietekmes radīšanu. Konkrētāk, minētā loga darbību mērķis ir augšupēja konverģence, nevienlīdzības mazināšana, noturības un iekļautības palielināšana, veicinot nodarbinātību un prasmju attīstīšanu, t. sk. uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības, sociālo uzņēmumu, sociālās ekonomikas un sociālās iekļaušanas jomā, iedzīvotāju veselības, labklājības un vispārējās dzīves kvalitātes uzlabošana; izglītības rezultātu un prasmju nodrošināšanas uzlabošana un atbalsts taisnīgai pārejai uz mazoglekļa ekonomiku. Darbību mērķis ir arī paplašināt sociālo uzņēmumu piekļuvi mikrofinansējumam un finansējumam un tā pieejamību, atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar sociālajiem ieguldījumiem, kompetencēm un prasmēm, un attīstīt un konsolidēt sociālo ieguldījumu tirgus jomās, kas minētas *InvestEU* regulas 8. panta 1. punkta d) apakšpunktā un atbilst tās 3. panta 2. punkta d) apakšpunktam. Sociālo ieguldījumu un prasmju logs veicinās prasmju un pamatkompetenču attīstību, piemeklēšanu, izvērsanu un prasmju plašāku lietošanu, izmantojot izglītību, apmācību, t. sk. apmācību darbavietā un ar to saistītos pasākumus, lai sasniegtu politikas mērķus, kas izklāstīti "Eiropas prasmju programmā" ⁽¹⁰²⁾, "Padomes ieteikumā par profesionālo izglītību un apmācību" ⁽¹⁰³⁾, "Eiropas izglītības telpā" ⁽¹⁰⁴⁾ un "Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam" ⁽¹⁰⁵⁾.

Nozares, kas atbilst finansējuma saņemšanai un investīciju darbībām Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros, ir uzskaitītas *InvestEU* regulas II pielikumā, sevišķi 12. punktā. Atbalsttiesīgajām jomām var noteikt prioritātes saskaņā ar šo investīciju pamatnostādņu 2.3.2.1. iedaļu.

Sociālo ieguldījumu un prasmju logs atbalstīs mikrofinansēšanu un sociālos uzņēmumus. Mikrofinansēšanas gadījumā mikroaizdevums (jeb mikrokredīts) ir aizdevums līdz 50 000 EUR. Īpaši tiks veicinātas investīcijas līdz 500 000 EUR apmērā sociālajiem uzņēmumiem, bet tiks piešķirtas arī lielākas summas līdz 2 000 000 EUR, lai veicinātu to izaugsmi un paplašināšanos.

Atbalsts ietvers arī pasākumus, kas veicina dzimumu līdztiesību un citu grupu līdztiesību, sociālo iekļautību, prasmju piedāvājumu un pieprasījumu, izglītību, apmācību un ar to saistītos pakalpojumus, t. sk. ilgtspējīgas sociālās infrastruktūras attīstību gan pilsētās, gan lauku apvidos. Loga ietvaros atbalstīs arī sociālo infrastruktūru (t. sk. veselības aprūpes un izglītības infrastruktūru, kā arī sociālos un studentu mājokļus), projektus, kas saistīti ar sociālo inovāciju, veselības aprūpes pakalpojumiem, novecošanu un ilgtermiņa aprūpi, piekļuvi profilaksei, inovatīvai ārstēšanai un e-veselības iespējām, iekļaušanu un pieejamību, kā arī kultūras un radošās darbības ar sociālu mērķi.

Sociālo ieguldījumu un prasmju logā uzmanība tiks pievērsta arī ilgtspējīga un ētiska finansējuma nodrošināšanai galasaņēmējiem, kuri saskaras ar ierobežojumiem vai šķēršļiem, kas ietekmē viņu cilvēktiesības un pamatbrīvības. Tas jo īpaši attieksies uz projektiem, kas ietver saprātīgu (paredzamas) finansiālās dzīvotspējas pakāpi, bet ko tirgus nenodrošina (vai nenodrošina pietiekamā mērā) tādu tirgus šķēršļu dēļ kā augstāki riski, nodrošinājuma trūkums, grūtības sasniegt optimālu mērogu bez publiskā sektora atbalsta u. c. Atbalstītajiem projektiem jāveicina privāto investīciju piesaiste, lai apmierinātu neapmierinātās vajadzības.

⁽¹⁰²⁾ Komisijas paziņojums "Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai" (COM(2020) 274 final).

⁽¹⁰³⁾ Padomes ieteikums 2020/C 417/01 (2020. gada 24. novembris) par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai (OV C 417, 2.12.2020., 1. lpp.).

⁽¹⁰⁴⁾ Komisijas paziņojums par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (COM(2020) 625 final).

⁽¹⁰⁵⁾ Komisijas paziņojums "Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.–2027. gadam. Izglītības un apmācības pārveide digitālajam laikmetam" (COM(2020) 624 final).

Finansēšanas un investīciju darbību mērķis būs nodrošināt **sociālo infrastruktūru** un ar to saistītos pakalpojumus, kas var attiekties uz šādām jomām:

- a) iekļaujoša izglītība un apmācība, t. sk. agrīnā pirmsskolas izglītība un aprūpe, un ar tām saistītā izglītības infrastruktūra un pakalpojumi, alternatīva un iekļaujoša bērnu aprūpe, studentu mājokļi un digitālais aprīkojums, kas ir pieejami visiem, digitālās prasmes veicināšana no pirmajiem izglītības gadiem, IKT vispārēja ieviešana un pieejamība visās izglītības un apmācības iestādēs un attālinātas piekļuves un tālmācības rīki un platformas;
- b) cenu ziņā pieejami sociālie mājokļi;
- c) veselības un ilgtermiņa aprūpe, tostarp klīnikas, slimnīcas, primārā veselības aprūpe, aprūpe mājās un kopienā balstīti aprūpes pakalpojumi;
- d) veselības infrastruktūras projekti, kas palīdz attīstīt stratēģisku un ģeogrāfiski līdzsvarotu modernizētas, digitalizētas un noturīgas profilakses un veselības aprūpes infrastruktūras tīklu, kurš spēj nodrošināt vispārēju piekļuvi kritiski svarīgai veselības aprūpes infrastruktūrai un pakalpojumiem visā ES. Atbalstītie projekti var arī risināt konkrētas steidzamas veselības aprūpes un ārkārtas reaģēšanas ⁽¹⁰⁶⁾ vajadzības, attīstot mobilās un lauka medicīniskās stacijas vai medicīnisko transportu;
- e) sociālie pakalpojumi, ko sniedz kopienas līmenī un, ja iespējams, integrētā veidā.

Sociālā infrastruktūra, ko parasti finansē publiskā sektora struktūras vai no tām atkarīgas struktūras, saskaras ar ievērojamu finansējuma trūkumu. Covid-19 pandēmijas sekas vēl vairāk saasināja šīs vajadzības.

Investīcijas sociālajā infrastruktūrā *InvestEU* regulas II pielikuma 12. punkta d) apakšpunkta nozīmē, kuru mērķis ir novērst tirgus nepilnības vai nepietiekami optimālas investīciju situācijas, var ietvert darbības ar publiskā sektora struktūrām. Šādā situācijā par finanšu produktu, kas paredzēts sociālās infrastruktūras investīcijām, kuras veicina publiskā sektora struktūras Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros, var vienoties garantijas nolīgumā, lai novērstu tirgus nepilnības, kas minētas *InvestEU* regulas V pielikuma A iedaļas 2. punkta f) apakšpunktā. Finansēšanas un investīciju darbības šāda finanšu produkta ietvaros atbilst papildināmības prasībām, kas noteiktas Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunktā un *InvestEU* regulas V pielikumā.

Atbilstība noteiktiem sociālās jomas tiesību aktiem attiecīgi Savienības, nacionālajā vai reģionālajā līmenī ir priekšnoteikums darbību atbalstam no fonda *InvestEU*. Intervencēs pilnībā jāievēro subsidiaritātes princips, papildinot valsts un reģionālās atbalsta shēmas, ja tādas pastāv. Attiecīgos gadījumos no atbalstītajiem projektiem sniegtos pakalpojumus nodrošina kopienā balstītā vietējā līmenī. Attiecībā uz infrastruktūru veselības jomā galvenā uzmanība jāpievērš tādu modeļu izstrādei, kas pāriet no institucionālās aprūpes uz profilaksi, primāro aprūpi un kopienā balstītu aprūpi, un pakalpojumiem, kas atbalsta integrētu, uz cilvēku vērstu aprūpi un neatkarīgu dzīvi saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām.

⁽¹⁰⁶⁾ Sk., piemēram, *Overview of Natural and Man-Made Disasters and Risks the European Union may face* <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/285d038f-b543-11e7-837e-01aa75ed71a1>

Attiecībā uz investīcijām cenas ziņā pieejamos sociālajos mājokļos īpaša uzmanība tiks pievērsta tādu mājokļu risinājumu izstrādei, kuru mērķis ir novērst cilvēku sociālo atstumtību, papildinot valsts vai reģionālās atbalsta shēmas, ja tādas pastāv. Attiecībā uz investīcijām, ko atbalsta *InvestEU*, ar cenas ziņā pieejamiem sociāliem mājokļiem ⁽¹⁰⁷⁾ būtu jāsaprot tādi, kas paredzēti nelabvēlīgā situācijā esošām personām vai sociāli mazāk labvēlīgām grupām ⁽¹⁰⁸⁾, kuru sadzīves apstākļi ienākumu vai sociālo ierobežojumu dēļ ir ļoti slikti, vai kuras tirgus apstākļos nespēj iegūt mājokli. Pievēršoties cilvēkiem, kuriem atbilst *ETHOS* definīcija par bezpajumtniecību un atstumtību mājokļa jomā, sociālo mājokļu nodrošināšanā pēc iespējas būtu jāievēro mājokļa virzīta pieeja. Infrastruktūrā un pakalpojumos būtu jāievēro piemērojami kvalitātes standarti un ANO konvencijas, un tie neizraisa konkrētu grupu segregāciju vai izolāciju.

Papildus tradicionālo finanšu starpnieku piedāvātajiem finansēšanas risinājumiem pakalpojumu sniegšana natūrā arī var ļaut organizācijām, piemēram, izglītības un apmācības iestādēm vai veselības un sociālo pakalpojumu sniedzējiem un aprūpes sniedzējiem netieši gūt labumu no ES garantijas ar īstenošanas partnera starpniecību.

Sociālo ieguldījumu un prasmju logā īpaša uzmanība tiks pievērsta **personu neaizsargātības situācijās** iekļautībai un viņu piekļuvei kvalitatīviem (t. sk. iekļautības) pakalpojumiem, kā arī **piekļūstamībai no personu ar invaliditāti un novecojošas sabiedrības viedokļa**.

Atbalsts Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros atbalstīs arī iekļaujošas **izglītības un apmācības, tostarp profesionālās apmācības, un saistītu pakalpojumu nodrošināšanu**, aptverot sākotnējo un tālākizglītību un apmācību, t. sk. pieaugušajiem, un organizatorisko un procesu inovāciju, t. sk. jaunus un inovatīvus uzņēmējdarbības modeļus. Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros atbalstīs arī inovatīvus veselības risinājumus, piemēram, e-veselības pakalpojumus un jaunus aprūpes modeļus. Atbalsta mērķis būs veicināt **dzimumu līdztiesību** un citu veidu vienlīdzību, paplašinot pašnodarbinātību un personu neaizsargātības situācijā, t. sk. trešo valstu valstspiederīgo, sociālo integrāciju.

Īpaša uzmanība jāpievērš **sociālajiem uzņēmumiem** un to darbībām, piemēram, paplašināšanas iniciatīvām, digitālo un uzņēmējdarbības prasmju attīstību veicināšanai nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, lai novērstu dzimumu nelīdzsvarotību un citas atšķirības šajās jomās. Atbalsts Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros pievērsīsies Savienības mēroga tirgus nepilnībām sociālo uzņēmumu un sociālās ietekmes finansēšanā, finansējuma trūkumam un inovācijai mikrofinansēšanā, veselības aprūpē, sabiedrības novecošanās, izglītībā, mājokļu jomā, radot spēcīgāku Savienības intervenci un efektīvāku tirgus testēšanu ar mērķi uzlabot Savienības sociālo dimensiju.

Sociālo ieguldījumu un prasmju logā tiks atbalstīts **pieprasījums pēc prasmēm un to piedāvājums**, novēršot galasaņēmēju prasmju trūkumus vai uzlabojot prasmju izmantošanu un veicinot prasmju–investīciju tirgu.

Konsultatīvais atbalsts var arī palīdzēt izpētīt jaunus sociālo pakalpojumu sniegšanas veidus un kopumā palīdzēt attīstīt prasmju piedāvājumu un pieprasījumu atbilstoši *InvestEU* regulai.

Attiecībā uz **mikrofinansējumu** politikas mērķis ir veicināt kvalitatīvu, ilgtspējīgu nodarbinātību un sociālo iekļaušanu, atbalstot darbvietu radīšanu un ienākumus nesošas darbības, jo īpaši personām neaizsargātības situācijās, kuras vēlas izveidot vai attīstīt mikrouzņēmumu, tostarp pašnodarbinātas personas statusā. Turklāt finanšu starpniekiem, kas darbojas

⁽¹⁰⁷⁾ Sociālo mājokļu projektus par pieņemamu cenu var veidot, piemēram, šādas darbības:

a) jaunu, nesegregētu un cenas ziņā pieejamu īres sociālo mājokļu nodrošināšana, izmantojot vienu vai vairākas no šīm darbībām:

- jaunu ēku celtniecība,
- esošo ēku renovācija vai pārveidošana,
- individuālo mājokļu iegāde privāto mājokļu tirgū (izmantojot pirkumu vai starpniecību);

b) sociālas īres struktūras izveide;

c) mājokļa virzītu risinājumu nodrošināšana, kas apvieno īres mājokļu nodrošināšanu ar tuvumā esošiem atbalsta pakalpojumiem (t. i., tie tiek sniegti uz vietas vai padarīti viegli pieejami);

d) esošo sociālo mājokļu, tostarp īpašnieku apdzīvotu mājokļu, pielāgošana personu ar invaliditāti vajadzībām;

e) mērķtiecīgs atbalsts marginalizētām kopienām, kuru pašreizējie sadzīves apstākļi, t. sk. īpašnieku apdzīvotie mājokļi, ir ļoti slikti.

⁽¹⁰⁸⁾ Kā definēts attiecīgi valsts, reģionālā vai vietējā līmenī un/vai sakarā ar ekonomisko un sociālu kontekstu.

mikrofinansēšanas jomā, tieši vai netieši jānodrošina tādu nefinanšu pakalpojumu sniegšana kā uzņēmējdarbības attīstības pakalpojumi (mentorēšana, konsultēšana un apmācība), kas ir mikrofinansēšanas neatņemama sastāvdaļa. Tādiem nosacījumiem kā aizņēmumu izmaksas (t. sk. aizdevuma likme) un nodrošinājuma prasības mikrofinansējumam, ko tieši vai netieši atbalsta *InvestEU* ietvaros, jāatspoguļo ieguvumi, kas gūti no atbalsta, un tiem jābūt pamatotiem, balstoties uz pamatā esošajiem riskiem un ar kredītu saistītā finansējuma faktiskajām izmaksām.

Fonda *InvestEU* atbalsta priekšnosacījums ir tāds, ka finanšu starpniekiem, kas nodrošina mikrofinansējumu, ir jāparaksta (nebanku gadījumā) vai jāapstiprina (banku gadījumā) "Eiropas mikrokrēdītu izsniegšanas ētikas kodekss" ⁽¹⁰⁹⁾, lai nodrošinātu augstus ētiskus aizdevumu standartus, t. sk. attiecībā uz pārvaldību, vadību un klientu aizsardzību. Finanšu starpnieki cenšas novērst to, ka privātpersonām un uzņēmumiem rodas pārmērīgas parādsaistības, t. sk. ņemot vērā to spēju atmaksāt krēdītu un nodrošinot pieņemamas aizņēmuma izmaksas.

Atbalsts Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros atbildīs ESF+ mērķiem, t. sk. tā ierosinātajiem darbības mērķiem atbalstīt tādas tirgus ekosistēmas attīstību, kas saistīta ar finansējuma nodrošināšanu sociālajiem uzņēmumiem un mikrofinansējumu mikrouzņēmumiem darbības sākšanas un attīstības posmā, sevišķi tiem, kas nodarbina personas neaizsargātības situācijā. ESF+ ietvaros Komisija sniegs norādījumus par Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanai nepieciešamās sociālās infrastruktūras (t. sk. mājokļu, veselības aprūpes, bērnu aprūpes, ilgtermiņa aprūpes un izglītības un apmācības) attīstību. Tomēr dalība ESF+ nav priekšnoteikums, lai saņemtu atbalstu no fonda *InvestEU*.

Atbalsts Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros būs paredzēts arī **sociālajai inovācijai**, kas var ietvert inovatīvus sociālos risinājumus un shēmas, kuru mērķis ir veicināt **sociālo ietekmi un rezultātus**, lai palīdzētu sasniegt minētā loga politikas mērķus.

Tiecoties sasniegt šos mērķus, tiek veicināta **fonda *InvestEU* atbalsta apvienošana ar līdzekļu devēju, filantropu, fondu un citu privātā sektora dalībnieku iemaksām**. Fonds *InvestEU* centīsies stiprināt privātā sektora iesaisti, lai palīdzētu īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, t. sk. atbalstot kvalitatīvu nodarbinātību, iekļaujošu izglītību un apmācību, veselību, sociālo iekļaušanu un aktīvu līdzdalību sabiedrībā, kā arī piekļūstamību un invaliditātes iekļautību. Privātā sektora dalībnieki varēs veicināt Sociālo ieguldījumu un prasmju loga mērķu sasniegšanu, izmantojot tiešas iemaksas (dotācijas, atmaksājama un neatmaksājama atbalsta formas) un/vai līdzieguldījumus projektos vai finanšu starpniekos, kurus netieši atbalsta fonds *InvestEU*.

Līdzīgi tiek veicināta **mazāku projektu grupēšana**, jo daudzi projekti sociālajā jomā ir pārāk nelieli, lai piesaistītu privāto ieguldītāju interesi vai efektīvāk izmantotu publiskos līdzekļus. Piemēram, sociālās politikas reformu joma var ietvert sociālās infrastruktūras un pakalpojumu īstenošanu, piemēram, saistībā ar jauniem sociālās, aprūpes un veselības aprūpes modeļiem, īstenojot vairākus mazus projektus vairākās vietās, kas atrodas valsts vai reģionālās iestādes jurisdikcijā. Iespējams, mazi projekti ir jāapvieno vienā investīciju piedāvājumā, lai palielinātu ieguldītāju interesi. Grupēšana var izpausties kā:

- a) mazu sociālās infrastruktūras, tehnoloģiju vai sociālo pakalpojumu projektu apvienošana vienā investīciju piedāvājumā, kas ietver vairākus apakšprojektus dažādās vietās;
- b) vajadzību pēc investīcijām sociālajā infrastruktūrā, tehnoloģijās un sociālajos pakalpojumos grupēšana vienā projektā vai investīciju piedāvājumā. Šajā gadījumā, iespējams, nepieciešama finansējuma avotu vai instrumentu apvienošana;
- c) sociālās infrastruktūras un pakalpojumu investīciju vajadzību pilsētu vai lauku atjaunošanai vai attīstībai apvienošana lielākā investīciju instrumentā, kura mērķis ir sociālā iekļaušana, vai saskaņā ar "sabiedriskā līdzfinansējuma" shēmām.

Darbības, kas aprakstītas iepriekšējās rindkopas a)–c) punktā, var apvienot ar **papildu pasākumiem**, kuru mērķis ir i) palīdzēt projektu virzītājiem un finanšu starpniekiem attīstīt prasmes investīciju stratēģiju izstrādāšanai, finansējuma apvienošanai vai hibrīdfinansēšanai, plānošanai un grupēšanai; ii) atbalstīt sociālo novatoru, sociālo uzņēmumu, sociālās ietekmes ieguldītāju un filantropu, t. sk. riska filantropu, attīstību; iii) izveidot Eiropas sociālās ietekmes tīklu un sociālās

⁽¹⁰⁹⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8312&furtherPubs=yes>

inovācijas izplatīšanas un apmācības centrus, inovatīvus izglītības un apmācības pakalpojumus, piemēram, konsultāciju, prasmju prognozēšanas, prasmju novērtēšanas un validācijas pakalpojumu sniedzējus vai pakalpojumus, kas palīdz saskaņot pieprasījumu pēc prasmēm un to piedāvājumu, kā arī izglītības un uzņēmējdarbības partnerības un izcilības centrus, tostarp profesionālās izcilības centrus.

Minētās darbības var papildināt arī ar ES mēroga datu vākšanu un publiskošanu par tirgus nepilnībām vai nepietiekami optimālām investīciju situācijām politikas jomās, kas saistītas ar Sociālo ieguldījumu un prasmju logu.

6.4.1.1. Stratēģiskās investīcijas Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros

Atbalsts **izglītībai un apmācībai** sevišķi tiks vērsts uz projektiem, kas veicina Eiropas izglītības un apmācības sistēmu digitalizāciju, t. sk. digitālās prasmes veicināšanu no agrīnas izglītības gadiem, IKT vispārēju ieviešanu un piekļuvi tām izglītības un apmācības iestādēs, kā arī attālinātu piekļuvi un tālmācības rīkus un platformas. Atbalstītajām darbībām vajadzētu būt vērstām arī uz citām digitalizācijas programmām, kuru mērķis ir iekļaujoša piekļuve digitālajām prasmēm un risinājumiem visa mūža garumā un atbalsts visām sociālajām grupām un vecuma grupām. Turklāt atbalstam izglītībai un apmācībai būtu jāveicina jaunu prasmju attīstība un vispārāzītu prasmju stiprināšana, kas nodrošinātu šo investīciju pamatnostādņu 6.1.1.8. un 6.2.1.1. iedaļā izklāstīto stratēģisko un kritisko darbību efektīvu funkcionēšanu.

6.4.2. Potenciālo finanšu produktu iezīmes

6.4.2.1. Iesaistāmie finanšu starpnieki

a) Parāda finansēšanai:

var pieteikties finanšu starpnieki, tostarp valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes, komercbankas, garantiju sabiedrības un iestādes, diversificēti parāda fondi, kas nodrošina prioritāru un subordinētu finansējumu, mikrofinansēšanas iestādes, līzings sabiedrības, kolektīvo aizdevumu un kolektīvā kapitāla platformas, īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības, līdzfinansējuma instrumenti, kopieguldījumu fondi vai shēmas, nebanku finanšu iestādes, tostarp aizdevumu fondi, mērķtiecīgā kapitāla nodrošinātāji, piemēram, kooperatīvi, kredītsabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības, pensiju fondi, privātā kapitāla/komercenģeļu fondi, fondu fondi.

Atbalsttiesīgi ir arī sociālo investīciju tirgus veicinātāji (t. sk. investīciju gatavības un spēju veidošanas starpnieki, kas darbojas mikrofinansēšanas un sociālo uzņēmumu finansēšanas jomā, finanšu tehnoloģiju uzņēmumi, augstākās izglītības iestādes, universitātes, pētniecības centri un EIT zināšanu un inovāciju kopienas, fondi, kolektīvās finansēšanas platformas un profesionālās izglītības un apmācības iestādes, tostarp profesionālās izcilības centri un izglītības un uzņēmējdarbības partnerības). Var pieteikties arī citas ieguldītāju grupas, t. sk. korporatīvie ieguldītāji, sociālās ietekmes ieguldītāji, (sociālie) komercenģeļi, izglītības uzņēmēji (piemēram, masveida atvērte internetā kursi (MOOC), riska filantropi un filantropi).

Var pieteikties citi valsts īpašumā esoši starpnieki, kā arī tādi, kas nodarbojas ar sociālo infrastruktūru, sociālo uzņēmumu finansēšanu un sociālās ekonomikas jomu (piemēram, ētiskās vai alternatīvās bankas, kooperatīvās bankas), kuri spēj nodrošināt finansējumu atbalsttiesīgajās jomās, uz kurām attiecas Sociālo ieguldījumu un prasmju logs, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un ES tiesību aktus un attiecīgās Finanšu regulas prasības.

Potenciālie publiskā sektora finanšu starpnieki, kas minēti šajās pamatnostādņēs, var piedalīties fonda *InvestEU* atbalsta kombinēšanā ar citām centralizētām ES finansējuma programmām un fondiem dalītās pārvaldības ietvaros.

b) Pamatkapitāla finansēšanai:

finanšu starpnieki citstarp var būt valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes, komercbankas, garantiju sabiedrības un iestādes, aizdevumu fondi, parāda fondi, pensiju fondi, mikrofinansēšanas iestādes, līzings kompānijas, kolektīvo aizdevumu un kolektīvā kapitāla platformas, īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības, līdzfinansējuma instrumenti, kolektīvo ieguldījumu fondi vai shēmas.

Atbalsttiesīgie finanšu starpnieki pamatkapitāla finansēšanai var būt arī finanšu iestādes, kas nav bankas, t. sk. mērķtiecīgā kapitāla nodrošinātāji, piemēram, kooperatīvi, krājaizdevu sabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības, kā arī iekļaujamās struktūrvienības, fondu fondi, privātkapitāla fondi, riska kapitāla fondi, komercenģeļu fondi, tehnoloģiju pārneses fondi, kolektīvo ieguldījumu fondi vai shēmas, riska aizņēmumu fondi, citi pasākumi vai shēmas, kas nodrošina ieguldījumus pamatkapitālā, kvazikapitālā, parāda-pamatkapitāla hibrīdā un cita veida mezanīna finansējumā.

Atbalsttiesīgi var būt arī sociālo investīciju tirgus veicinātāji (t. sk. investīciju gatavības un spēju veidošanas starpnieki, kas darbojas mikrofinansēšanas un sociālo uzņēmumu finansēšanas jomā, finanšu tehnoloģiju uzņēmumi, augstākās izglītības iestādes, universitātes, pētniecības centri un EIT zināšanu un inovāciju kopienas, fondi, kolektīvās finansēšanas platformas un profesionālās izglītības un apmācības iestādes, tostarp profesionālās izcilības centri un izglītības un uzņēmējdarbības partnerības). Citas ieguldītāju grupas, tostarp korporatīvie ieguldītāji, sociālās ietekmes ieguldītāji, (sociālie) komercenģeļi, izglītības uzņēmēji (piemēram, MOOC), riska darījumu filantropi un filantropi, var darboties kā finanšu starpnieki, pilnībā ievērojot piemērojamos valsts un ES tiesību aktus, ja tie spēj radīt projektus vai investīciju portfeļus jomās, uz kurām attiecas Sociālo ieguldījumu un prasmju logs.

Finanšu starpnieku vadītājiem (t. sk. pirmreizējiem vadītājiem vai konsultantiem) ir jāpierāda spējas un pieredze šādu investīciju veikšanā Sociālo ieguldījumu un prasmju loga jomās, kā arī spēja savākt līdzekļus un piesaistīt privāto kapitālu un sagaidāmā spēja panākt finansiālu dzīvotspēju (tostarp izmantojot nevainojamu investīciju stratēģiju), kas piesaistītu vairāk privāto investīciju šajā aktīvu kategorijā.

6.4.2.2. Mērķa galasaņēmēji

Sociālo ieguldījumu un prasmju logā galvenā uzmanība ir pievērsta atbalsta intervencēm dažādās politikas jomās, tādējādi koncentrējoties uz plašu galasaņēmēju loku, kas var ietvert:

- a) fiziskas personas:
  - i) personas neaizsargātības situācijās (piemēram, personas, kas izjūt sociālo atstumtību vai tās risku, t. sk. bezpajumtnieki vai personas, kuru sadzīves apstākļi ir ļoti slikti, personas, kuras ir zaudējušas darbu vai kurām draud darba zaudēšana, vai kurām ir grūtības iekļūt vai atgriezties darba tirgū, personas no minoritāšu grupām, trešo valstu valstspiederīgie, personas, kas atrodas nelabvēlīgā situācijā attiecībā uz piekļuvi tradicionālajam kredītu tirgum un kas vēlas dibināt vai attīstīt savus mikrouzņēmumus);
  - ii) bērni, vecāki, skolotāji un skolu vadītāji;
  - iii) potenciālie vai pašreizējie studenti un izglītojamie (t. sk. pieaugušie, kas mācās).
- b) uzņēmumus:
  - i) mikrouzņēmumi, t. sk. pašnodarbinātie, sevišķi mikrouzņēmumi, kuros nodarbinātas neaizsargātas personas;
  - ii) sociālie uzņēmumi;
  - iii) publiski uzņēmumi;
  - iv) MVU;
  - v) citi privātā sektora uzņēmumi.
- c) izglītības, apmācības un saistīto pakalpojumu sniedzējus, tostarp Eiropas universitātes, skolas, izglītības un apmācības iestādes, t. sk. profesionālās izcilības centrus un agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sniedzējus;
- d) īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības;
- e) apvienības, fondus, savstarpējās apdrošināšanas sabiedrības un kooperatīvus;
- f) nevalstiskās organizācijas;
- g) publiskas iestādes;
- h) veselības aizsardzības iestādes, veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējus, sociālo pakalpojumu sniedzējus, tehnoloģiju nodrošinātājus, veselības aprūpes speciālistus, pacientus, privātpersonas;
- i) sociālās infrastruktūras jomā mērķa galasaņēmēji var būt projektu virzītāji, publiskie uzņēmumi, ēku apsaimniekotāji/objektu pārvaldnieki, sociālo mājokļu nodrošinātāji, PPP.

Finansēšanas un investīciju darbības atbalstīs arī projektus, ko īsteno privātā un publiskā sektora organizācijas, kuras darbojas sociālo investīciju jomā vai kurām ir vajadzīgas šādas investīcijas.

Šādas organizācijas ir, piemēram, MVU, lielas korporācijas, kooperatīvi, fondi, riska darījumu filantropi, ietekmes virzīti uzņēmumi, izglītības un apmācības iestādes un pakalpojumu sniedzēji, trīskāršas bilances uzņēmumi, vietējās un pašvaldību iestādes.

To darbības aptver dažādas nozares un apakšnozares, t. sk. gudru un iekļaujošu mobilitāti, pilsētu atjaunošanu, sociālekonomisku atjaunojošu kopienu veidošanu laukos un paaudžu solidaritāti, iekļaujošas kopienas, bezpajumtniecību, personu neaizsargātības situācijā (t. sk. personu ar invaliditāti, garīgās veselības problēmām un demenci) integrāciju, kopienu attīstību, trešo valstu valstspiederīgo integrāciju, risinot demogrāfiskās un migrācijas problēmas un integrējot jaunas iedzīvotāju grupas, kā arī digitālo iekļautību un uzņēmējdarbības prasmes.

6.4.2.3. Vispārēji finanšu produkti

Atbalsts no fonda *InvestEU* balstīsies uz vienotu ES budžeta garantiju, kas tiek piešķirta finanšu produktiem, kuri attiecas uz diversificētu risku portfeli. Tie var būt, piemēram, šādi: banku garantijas, aizdevumi, pamatkapitāls, mezanīna parāds, specializēti fondi un investīciju platformas (kurām var būt dažāda struktūra – *FLP*, mezanīna laidieni un augstākās prioritātes parāds), investīciju atbalsts sociālo rezultātu līgumu slēgšanas shēmām un partnerībām, apgrozāmais kapitāls, atbalsts materiālo un nemateriālo aktīvu iegādei, lizinga darījumi. Finansēšanas darījumu minimālais termiņš ir 12 mēneši, tomēr konkrētos segmentos, kuru parastais termiņš ir īsāks par vidējo, piemēram, mikrofinansēšanā, minimālo termiņu var samazināt līdz pat trim mēnešiem. Īpaša uzmanība tiks pievērsta mērķtiecīgā kapitāla nodrošināšanai, atsakoties no tūlītējas atdeves un cerot uz vērtības radīšanu ilgtermiņā.

Tas ir iespējams, piemēram, izmantojot specializētas investīciju sabiedrības, kas var nodrošināt aizdevumus, pamatkapitālu, hibrīdkapitālu un riska dalīšanas instrumentus starpniekiem vai tiešu finansējumu galasaņēmējiem.

Garantijas ļaus īstenošanas partneriem un starpniekiem apkalpot 6.4.2.2. iedaļā norādītos galasaņēmējus ar labākiem finanšu un nefinanšu nosacījumiem, nekā tiem būtu pieejami bez šādām garantijām, tādējādi nododot tālāk ieguvumu no ES intervences. Jo īpaši var apsvērt no galasaņēmējiem iekasējamās riska prēmijas samazinājumu attiecībā uz fonda *InvestEU* atbalstītajām darbībām Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros. Saskaņā ar riska profilu aktīviem (bieži nemateriālajiem) Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros arī *FLP* būs iespējams segt no garantijas.

Var atbalstīt eksperimentālas sociālo rezultātu līgumu slēgšanas shēmas, t. sk. investīcijas maksājumu pēc rezultāta shēmās un sociālās ietekmes obligācijās konkrētās jomās, kurās publiskā iepirkuma struktūras (vai arī privātas struktūras) tiecas panākt sociālo ietekmi, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem sociāliem rezultātiem, ja to rezultātā rodas papildināmība saskaņā ar *InvestEU* regulas V pielikumu. Tās ietvers riska uzņemšanos privātajam sektoram un nav pieskaitāmas būtiskiem sociāliem pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem neveiksmes gadījumā būtu jārikojas valsts iestādēm. Ja šis nosacījums tiek ievērots, iespējamās intervences jomas var ietvert izglītības un apmācības pieejamību, veselību un aprūpi, migrāciju un trešo valstu valstspiederīgo integrāciju, nodarbinātības dienestus, prasmju uzlabošanu un sociālos pakalpojumus. Attiecībā uz sociālajiem pakalpojumiem var iedarbināt izmēģinājuma shēmas sociālo rezultātu līgumu slēgšanai, lai pārbaudītu, vai inovatīva intervence ir efektīva un mērogojama. Šādām shēmām būtu jānodrošina pārredzamība attiecībā uz to izveidi, darbību un efektivitātes uzraudzību.

a) Īstenošanas partnera sniegtajam aizņēmuma finansējumam

Parāda instrumenti, kurus atbalsta ar ES garantiju, izmantojot īstenošanas partnerus un finanšu starpniekus, galvenokārt būs vērsti uz projektiem, kuriem ir grūtības iegūt aizņēmuma finansējumu tirgū, piemēram, nodrošinājuma, kredītvēstures trūkuma vai augsta riska profila vai zema sagaidāmā ienesīguma dēļ.

ES garantiju finansēšanas un investīciju darbībām var izsniegt šādās formās:

- a) tiešais parāds (t. sk. subordinēti aizdevumi), obligācijas, nenodrošināti aizdevumi, aizdevumi bez ķīlas, korporatīvie aizdevumi, mezanīna investīcijas, prioritāri aizdevumi un kredītlīnijas;

- b) kredītkvalitātes uzlabošana jaunām investīcijām (projektu obligācijām, banku aizdevumiem vai abu apvienojumam) un aizdevumiem sociālās un izglītības infrastruktūras projektiem, korporatīvajiem aizdevumiem vai augstākas prioritātes aizdevumiem un subordinētiem aizdevumiem īpašam nolūkam dibinātām sabiedrībām un publiskā un privātā sektora partnerības struktūrām (projektu finansēšanas shēmās);
- c) starpniekparāds, t. sk. programmas aizdevumi, kas izmaksāti, izmantojot finanšu starpniekus un attiecas uz vairākiem galasaņēmējiem;
- d) (pret-)garantijas, tālākaizdevuma garantijas, fondētās garantijas un citi riska dalīšanas pasākumi attiecībā uz shēmām, ko īsteno finanšu starpnieki, un (finansētas vai nefinansētas) garantijas trešās personas finansētājiem;
- e) garantijas produkti, kas attiecas uz jaunizveidotiem aizdevumiem, kuri saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem un attiecīgā gadījumā ar atbilstošu valsts regulatoru piekrišanu var nodrošināt regulatīvi noteiktā kapitāla atvieglojumu finanšu starpniekiem;
- f) mērķtiecīgi garantiju mehānismi, kurus var izstrādāt, lai nodrošinātu un atbalstītu sociālās investīcijas no fondu un filantropisko organizāciju nodrošinājuma bāzes, palīdzot samazināt šādu investīciju risku un sasniegt noteiktu peļņas līmeni. Šādus mehānismus parasti saista ar apņemšanos, ka peļņa, ko ieguldītāji gūst no garantijas izmantošanas, tiks izlietota dotācijām un neatmaksājamai palīdzībai, kas saskaņota ar *InvestEU* prioritārajām finansēšanas jomām.

b) Īstenošanas partnera sniegtajam pamatkapitāla finansējumam

Pamatkapitāla finansējums jāizmanto, lai sasniegtu kritisko masu un nodrošinātu elastību finansēšanas struktūrās, kas parasti saistītas ar banku aizdevumiem. Pamatkapitāla darbības var piesaistīt dažāda veida mērķtiecīgo kapitālu, ko izmanto uzņēmējdarbības sākšanas pirmsbankas posmos visās nozarēs, ļaut sociālajiem uzņēmumiem pakāpeniski atteikties no dotāciju finansējuma pieejas un palielināt to inovācijas un izaugsmes potenciālu.

Iespējamie kapitāla produkti, uz kuriem var attiekties ES garantija, ir, piemēram, šādi:

- a) **(ne)tiešās pamatkapitāla un kvazikapitāla investīcijas**, parāda–pamatkapitāla hibrīds un citi mezanīna finansējuma veidi privātā vai publiskā kapitāla fondos, privātā sektora parāda fondi, riska kapitāla fondi, tādi finanšu starpnieki kā mikrofinansēšanas iestādes un sociālo finanšu pakalpojumu sniedzēji (piemēram, spēju veidošanas nolūkā, lai atbalstītu fondus, kas saistīti ar inkubatoriem, paātrinātājiem vai inkubācijas pakalpojumu sniegšanu sociālajiem uzņēmumiem un sociālajiem inovatoriem, tostarp inovatīvas izglītības, apmācības un saistīto pakalpojumu sniedzējiem, vai lai investētu kopīgi ar sociālajiem komercenģeļiem un riska filantropiem un lai atbalstītu zināmus inovatīvus finanšu risinājumus). Noteiktos īpašos apstākļos var apsvērt arī atkāpšanos no tradicionālā līdzvērtības principa un virzību uz asimetrisku riska un peļņas sadales modeli;
- b) **tieša līdzdalība kapitālā**, akcionāru pamatkapitāls, konvertējami akcionāru aizdevumi un ieguldītāju līdzdalības kapitālā dažādu veidu kombinācijas. Tiek apsvērta arī iespēja atļaut asimetrisku peļņas un riska dalīšanu;
- c) atklāta līdzdalība kapitālā, pasīvā līdzdalība, akcionāru aizdevumi un ieguldītāju līdzdalības kapitālā dažādu veidu kombinācijas, kā arī ziedojumi, tostarp uzlaboti atmaksājama un neatmaksājama atbalsta veidi. Minētie produkti nedod ieguldītājiem (t. sk. līdzieguldītājiem) balsstiesības vai pārvaldības tiesības.

Īstenošanas partneriem, kas gūst labumu no ES garantijas, būtu jābūt vismaz līdzvērtīgā statusā ar citiem ieguldītājiem. Tomēr Sociālo ieguldījumu un prasmju loga ietvaros pienācīgi pamatotos gadījumos šo līdzvērtības principu var nepiemērot, proti, īstenošanas partneru investīcijas, kas saņem ES garantiju, var būt gan subordinētā pozīcijā, gan asimetriskas attiecībā uz risku un ieņēmumiem saistību secībā.

To ieguldītāju kopums, kuri vēlas investēt sociālajos instrumentos, pašlaik ir ierobežots, ņemot vērā peļņas un riska uztveri. Proti, programmas īstenošanas mērķis nebūs maksimāli palielināt peļņu, bet gan sasniegt tādu peļņas līmeni, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu **stimulu saskaņošanu un ieguldītāju līdzdalību**. Ņemot vērā, ka uzsvars tiks likts uz sociālās, nevis finansiālās atdeves panākšanu, darbības mērķa portfeļa ienesīgums var būt pat 0 %.

6.4.2.4. Tematiski finanšu produkti

Šādi produkti darbojas kā izmēģinājuma finanšu produkti un platformas, kuru mērķis ir novērst tirgus nepilnības un nepietiekami optimālas investīciju situācijas, paātrināt sociālo investīciju tirgus attīstību vai piesaistīt vairāk privāto investīciju un veicināt pielāgotu finanšu risinājumu rašanos, lai radītu sociālo ietekmi ⁽¹¹⁰⁾.

Ja īstenošanas partneris finansē mikrofinansēšanas iestādes un sociālo finanšu nodrošinātājus spēju veidošanas nolūkā, prasība īstenošanas partnerim nodrošināt 5 % pašu resursu ieguldījumu *FLP*, kā minēts iepriekš 4.2.2. iedaļā, netiek piemērota.

⁽¹¹⁰⁾ Piemēram, nodrošinot garantijas ieguldītājiem, izveidot paātrināšanas mehānismus sociālās ietekmes uzņēmumu vadītājiem vai izstrādāt sociālās ietekmes veicināšanas mehānismus sociālajiem uzņēmumiem.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2021/1079

(2021. gada 24. jūnijs),

ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ieviešanu un importu

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/880 (2019. gada 17. aprīlis) par kultūras priekšmetu ieviešanu un importu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 6. punktu, 4. panta 12. punktu, 5. panta 3. punktu un 8. panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Lai pienācīgi īstenotu Regulu (ES) 2019/880, ir jāparedz īpaši noteikumi par importa licencēšanas sistēmas izveidi konkrētām kultūras priekšmetu kategorijām, kas uzskaitītas minētās regulas pielikuma B daļā.
- (2) Ir arī jāparedz noteikumi par importētāja apliecinājumu sistēmu Regulas (ES) 2019/880 pielikuma C daļā uzskaitītajām kategorijām.
- (3) Turklāt ir jāparedz noteikumi par izņēmumiem no prasībām par importa licences noformēšanu vai importētāja apliecinājuma iesniegšanu, ievērojot konkrētus nosacījumus.
- (4) Tādu kultūras priekšmetu droša glabāšana, kuru iznīcināšanas vai zaudēšanas risks trešā valstī ir nenovēršams, būtu jāveic glabātavās Savienībā, lai garantētu to drošumu, uzturēšanu labā stāvoklī un drošu atgriešanu, kad situācija to ļauj. Lai nodrošinātu, ka kultūras priekšmetus, kas uzticēti glabāšanai, Savienībā nenovirzīs un nelaidīs tirgū, glabātavas būtu jāuzrauga vai jāapsaimnieko publiskā sektora iestādēm un kultūras priekšmetiem vienmēr būtu jāpaliek to tiešā uzraudzībā.
- (5) Kultūras priekšmetiem, kas uzticēti drošai glabāšanai glabātavā dalībvalstī, būtu jāpiemēro atbilstošas muitas procedūras, kas garantētu to uzglabāšanu nenoteiktu laiku, un būtu jāveic pasākumi gadījumā, ja sagaidāms, ka riska situācija trešā valstī turpināsies arī pēc paredzamās nākotnes. Lai plaša sabiedrība varētu gūt labumu no šo kultūras priekšmetu pagaidu klātbūtnes Savienības teritorijā, ar trešās valsts iepriekšēju piekrišanu un – ja precēm ir piemērota muitas noliktavas procedūra – ar iepriekšēju atļauju no muitas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 ⁽²⁾, būtu jāatļauj to izstādīšana telpās, ko apsaimnieko tā pati iestāde, kura apsaimnieko attiecīgo glabātavu. Preču pārvietošana uz izstādes telpām būtu jāatļauj tikai tad, ja var nodrošināt to drošumu un uzturēšanu labā stāvoklī.
- (6) Atbrīvojums no pienākuma saņemt importa licenci vai iesniegt muitas importētāja apliecinājumu gadījumā, ja kultūras priekšmetus ievie pagaidu kārtā izglītības, zinātnes, konservācijas, restaurācijas, izstāžu, digitalizācijas, izpildītājmākslas, akadēmisko iestāžu veiktas pētniecības nolūkā vai muzeju vai citu līdzīgu iestāžu sadarbības vajadzībām, būtu jāorganizē tā, lai nodrošinātu, ka kultūras priekšmeti tiek izmantoti tikai minētajiem mērķiem. Publiskā sektora iestādes un organizācijas tiek uzskatītas par uzticamām attiecībā uz pagaidu kārtā ieviesto kultūras priekšmetu izmantošanu, tādēļ tām būtu jāprasa reģistrēties tikai elektroniskajā sistēmā. Arī organizācijām vai iestādēm, kuras reglamentē privāttiesības vai privāttiesības un publiskās tiesības, būtu jāļauj izmantot atbrīvojumu ar nosacījumu, ka to reģistrāciju elektroniskajā sistēmā pēc tam apstiprina kompetentā iestāde. Šis atbrīvojums arī būtu jāīsteno tā, lai nodrošinātu, ka tie paši pagaidu kārtā ievestie priekšmeti tiks reeksportēti pēc procedūras termiņa beigām, un lai muitas, izmantojot centralizēto elektronisko sistēmu, varētu viegli identificēt personas, kuras gūst labumu no atbrīvojuma.

⁽¹⁾ OV L 151, 7.6.2019., 1. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- (7) Lai nodrošinātu izsekojamību tādiem kultūras priekšmetiem, kuri ievesti pagaidu kārtā ar atbrīvojumu no importa licences vai importētāja apliecinājuma prasības saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 3. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktu, ir lietderīgi paredzēt noteikumus par šādu preču aprakstu, ko vajadzētu augšupielādēt minētās regulas 8. pantā minētajā elektroniskajā sistēmā.
- (8) Lai pareizi piemērotu Regulas (ES) 2019/880 3. panta 5. punktu un lai nodrošinātu vienādu īstenošanu un izvairītos no tā, ka atbrīvojumu ļaunprātīgi izmanto pastāvīgās tirdzniecības vietas, piemēram, izsoļu nami, senlietu veikali un galerijas, komerciālām mākslas izstādēm būtu jāatbilst konkrētiem nosacījumiem attiecībā uz to ilgumu, mērķi un pieejamību plašai sabiedrībai, kā arī attiecībā uz to publicitāti.
- (9) Lai nodrošinātu Regulas (ES) 2019/880 noteikumu par importa licencēm vienotu īstenošanu, ir vajadzīgi noteikumi, kas reglamentē pieteikumu sagatavošanu, iesniegšanu un izskatīšanu un attiecīgo licenču izdošanu un derīgumu, izmantojot centralizēto elektronisko sistēmu.
- (10) Lai novērstu importa licences, ko ir atsaukusi kompetentā iestāde, nelikumīgu izmantošanu, Regulas (ES) 2019/880 8. pantā minētajā kultūras priekšmetu importa elektroniskajā sistēmā būtu jāparādās brīdinājumam, vēršot citu dalībvalstu muitas dienestu un kompetento iestāžu uzmanību.
- (11) Dalībvalsts kompetentā iestāde jau ir pārbaudījusi tāda kultūras priekšmeta likumīgo izcelsmi, kas iepriekš importēts Savienībā saskaņā ar importa licenci. Lai nodrošinātu konsekvensi ar minēto novērtējumu un atvieglotu tirdzniecību, uz jaunu pieteikumu par viena un tā paša kultūras priekšmeta atpakaļievešanu būtu jāattiecinā vienkāršotas prasības.
- (12) Saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880 90 dienu termiņš, kurā kompetentā iestāde lemj par importa licences pieteikumu, sākas no dienas, kad minētā iestāde saņem pilnīgu pieteikumu. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un licenču pieteikumu ātru apstrādi, ja tiek uzskatīts, ka likumīga eksporta pierādīšanai ir nepieciešama papildu informācija papildus tai, ko pieteikuma iesniedzējs iesniedzis kopā ar savu elektronisko pieteikumu, 90 dienu termiņam būtu jāsākas tikai no brīža, kad pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis pieprasīto papildu informāciju, to augšupielādējot elektroniskajā sistēmā. Tā kā pieteikuma iesniedzējam ir pienākums pierādīt likumīgu eksportu, tad gadījumā, ja pieprasītā papildu informācija kompetentajai iestādei noteiktajā termiņā nav iesniegta, pieteikums būtu jānoraida kā nepilnīgs.
- (13) Lai novērstu no trešās valsts nelikumīgi eksportētu kultūras priekšmetu ieviešanu Savienībā, kopā ar importa licences pieteikumu vienmēr būtu jāiesniedz konkrēti dokumenti vai informācija, kas apliecina trešās valsts iestāžu veiktu likumīgu eksportu, pienācīgi identificējot kultūras priekšmetu un apliecinot importētāja atbildību, vai arī tiem vajadzētu būt deklarētāja, kurš iesniedz importētāja apliecinājumu, rīcībā, ja muitas dienesti to pieprasa uzrādīt.
- (14) Lai pieteikuma iesniedzēji varētu pierādīt likumīgu izcelsmi gadījumā, ja valstī, kurā prece tika radīta vai atklāta, eksporta laikā nebija eksporta sertifikācijas sistēmas, būtu jāatļauj uzņēmējiem, pamatojot importa licences pieteikumu, iesniegt citu pierādījumu kombināciju, ja šos dokumentus pieprasa muita. Šādā gadījumā dalībvalstīm būtu jāprasa uzņēmējam sniegt pēc iespējas vairāk dažādu pierādījumu veidu, tostarp par priekšmeta vēsturi un īpašumtiesībām, ar kuru palīdzību var noteikt tā autentiskumu un īpašumtiesības.
- (15) Lai nodrošinātu, ka importētāja apliecinājumi, kas minēti Regulā (ES) 2019/880, ir vienoti, ir vajadzīgi noteikumi, kuri reglamentē parakstītās deklarācijas sagatavošanu centralizētajā elektroniskajā sistēmā un kultūras priekšmeta standartizētā apraksta saturu.
- (16) Muitai jāveic kontrole, kas nav izlases veida pārbaudes un kas galvenokārt pamatojas uz riska analīzi. Lai nodrošinātu, ka muitai uzrādītais priekšmets ir tas pats, par kuru ir saņemta importa licence vai sagatavots importētāja apliecinājums, muitai būtu jāveic kontrole, piemērojot riska pārvaldības kritērijus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 46.–49. pantu.

- (17) Regula (ES) 2019/880 paredz, ka Komisija izveido centralizētu elektronisko sistēmu, lai pārvaldītu kultūras priekšmetu importu no trešām valstīm Savienības muitas teritorijā. Būtu jānosaka detalizēti noteikumi par minētās sistēmas ekspluatāciju, izmantošanu, piekļuvi, noteikumiem ārkārtas situācijām un drošību un par sistēmā glabāto vai apmainīto informāciju.
- (18) Lai nodrošinātu elektronisko identifikācijas līdzekļu un elektroniskās sertifikācijas pienācīgu drošības līmeni un lai digitalizētu un saskaņotu procesus, importa licencēm un importētāja apliecinājumiem būtu jāatbilst elektronisko parakstu, elektronisko zīmogu un elektronisko laika zīmogu standartiem to dažādajos identitātes nodrošināšanas līmeņos, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 910/2014 ⁽³⁾ un Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2015/1506 ⁽⁴⁾.
- (19) Piekļuve importa licenču saturam, to pieteikumiem, importētāju apliecinājumiem un jebkādi informācijai vai dokumentiem, kas iesniegti to pamatojumam, būtu jānodrošina tikai par Regulas (ES) 2019/880 īstenošanu atbildīgajām dalībvalstu iestādēm un pašiem pieteikuma iesniedzējiem un deklarētājiem. Tomēr, lai atvieglotu tirdzniecību, piemēram, importēta kultūras priekšmeta īpašumtiesību nodošanas gadījumā, importa licenču turētājiem vai importētāju apliecinājumu iniciatoriem būtu jāļauj trešām personām piekļūt savām licencēm vai apliecinājumiem.
- (20) Dalībvalstis var ierobežot to muitas iestāžu skaitu, kuras var noformēt kultūras priekšmetu importa formalitātes. Lai importētāji zinātu, kurās muitas iestādēs var nokārtot importa formalitātes, šī informācija būtu jādara viņiem pieejama un regulāri jāatjaunina centralizētajā elektroniskajā sistēmā.
- (21) Regulā (ES) 2018/880 ir paredzēts, ka 3. panta 2. līdz 5. punktu un 7. un 8. punktu, 4. panta 1. līdz 10. punktu, 5. panta 1. un 2. punktu un 8. panta 1. punktu piemēro no dienas, kad 8. pantā minētā elektroniskā sistēma ir gatava ekspluatācijai, vai vēlākais no 2025. gada 28. jūnija. Tāpēc attiecīgi būtu jāatliek diena, no kuras būtu piemērojama šī regula.
- (22) Notika apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu ⁽⁵⁾, un tas ir sniedzis atzinumu 2021. gada 23. aprīlī.
- (23) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Kultūras preču komitejas atzinumu ⁽⁶⁾,

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2015/1506 (2015. gada 8. septembris), kurā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū 27. panta 5. punktu un 37. panta 5. punktu izklāstītas specifikācijas, kas attiecas uz uzlabotu elektronisko parakstu formātiem un uzlabotiem zīmogiem, kas jāatzīst publiskā sektora struktūrām (OV L 235, 9.9.2015., 37. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes Regulas (EK) Nr. 116/2009 (2008. gada 18. decembris) par kultūras priekšmetu izvešanu (OV L 39, 10.2.2009., 1. lpp.), 8. pants.

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “glabātava” ir droša uzglabāšanas vieta Savienības muitas teritorijā, ko dalībvalsts izraudzījies tādu kultūras priekšmetu drošai glabāšanai, kuri ir nozīmīgi arheoloģijai, aizvēsturei, vēsturei, literatūrai, mākslai vai zinātnei, un kuriem nopietni un nenovēršami draudētu iznīcināšana vai zaudēšana, ja tie paliktu to pašreizējā atrašanās vietā;
- 2) “trešā valsts” ir valsts vai teritorija ārpus Savienības muitas teritorijas, kā definēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 2015/2446 ⁽⁷⁾ 1. panta 11. punktā;
- 3) “intereses valsts” ir trešā valsts, kurā importējamais kultūras priekšmets ir radīts vai atklāts, vai pēdējā valsts, kurā kultūras priekšmets ir atradies vairāk nekā piecus gadus tādos nolūkos, kas nav pagaidu izmantošana, tranzīts, reeksports vai pārsūtīšana, saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 4. panta 4. punktu un 5. panta 2. punktu;
- 4) “KPI sistēma” ir elektroniskā sistēma kultūras priekšmetu importam, kas minēta Regulas (ES) 2019/880 8. pantā;
- 5) “TRACES” ir sistēma, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/625 ⁽⁸⁾ 133. panta 4. punktā;
- 6) “elektroniskais paraksts” ir Regulas (ES) Nr. 910/2014 3. panta 10) punktā definētais elektroniskais paraksts;
- 7) “uzlabots elektroniskais zīmogs” ir elektroniskais zīmogs, kas atbilst Īstenošanas lēmuma (ES) 2015/1506 pielikumā norādītajām tehniskajām specifikācijām;
- 8) “kvalificēts elektroniskais zīmogs” ir Regulas (ES) 910/2014 3. panta 27) punktā definētais elektroniskais zīmogs;
- 9) “kvalificēts elektroniskais laika zīmogs” ir Regulas (ES) 910/2014 3. panta 34) punktā definētais elektroniskais laika zīmogs;
- 10) “EORI numurs” ir uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas numurs, kā definēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 1. panta 18) punktā.

⁽⁷⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV L 343, 29.12.2015., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

II NODAĻA

DETALIZĒTI NOTEIKUMI PAR ATBRĪVOJUMU NO PRASĪBĀM PĒC DOKUMENTIEM

2. pants

Droša glabāšana

1. Dalībvalstis, kas importē kultūras priekšmetus drošai glabāšanai, izveido glabātavas to uzglabāšanai. Minētās uzglabāšanas vietas ir īpaši aprīkotas, lai saņemtu kultūras priekšmetus un nodrošinātu to drošumu un uzturēšanu labā stāvoklī. Regulas (ES) 952/2013 243. pantā minētās brīvās zonas nevar izraudzīties par glabātavu.
2. Ja dalībvalsts izveido glabātavu, tā izraugās publisku iestādi, kas to apsaimnieko vai uzrauga tās darbību, un augšupielādē šīs iestādes kontaktinformāciju KPI sistēmā. Komisija šo informāciju padara pieejamu internetā.
3. Par publiskajām iestādēm, kuras apsaimnieko glabātavu vai uzrauga glabātavas apsaimniekošanu, dalībvalstis var izraudzīties tikai valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai publisko tiesību subjektus, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES ⁽⁹⁾ 2. panta 1. punkta 4). apakšpunktā.
4. Kultūras priekšmetus, kuri pieder pie Regulas (ES) 2019/880 pielikuma B un C daļā uzskaitītajām kategorijām un kuri ir nozīmīgi arheoloģijai, aizvēsturei, vēsturei, literatūrai, mākslai vai zinātnei, var uz laiku novietot glabātavā Savienības muitas teritorijā, lai novērstu to iznīcināšanu vai zaudēšanu bruņota konflikta, dabas katastrofas vai citu ārkārtas situāciju dēļ, kas skar attiecīgo trešo valsti.
5. Lai importētu kultūras priekšmetus Regulas (ES) 2019/880 3. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajā nolūkā, ir iepriekš jāpieņem oficiāls pieprasījums par drošu glabāšanu, ko trešās valsts publiskā iestāde, kuras rīcībā vai valdījumā ir kultūras priekšmeti, iesniegusi Savienības publiskajai iestādei, kas ir norīkota apsaimniekot glabātavu, kurā paredzēts izvietot kultūras priekšmetus, vai uzraudzīt tās apsaimniekošanu.
6. Ja puses nav panākušas īpašu vienošanos, glabātavā novietoto kultūras priekšmetu uzglabāšanas un uzturēšanas izmaksas sedz dalībvalsts, kurā atrodas glabātava.
7. Attiecībā uz muitas procedūru, kura jāpiemēro kultūras priekšmetiem, kamēr tos uzglabā glabātavā, piemēro šādus noteikumus:
  - a) glabātavas apsaimniekotājs deklarē kultūras priekšmetus privātās muitas noliktavas procedūrai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 240. pantu ar nosacījumu, ka minētajam subjektam ir atļauja apsaimniekot privātu muitas noliktavu minētās glabātavas teritorijā;
  - b) otra iespēja glabātavas apsaimniekotājam ir deklarēt kultūras priekšmetus laišanai brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1186/2009 42. līdz 44. pantu ⁽¹⁰⁾;
  - c) glabātavas apsaimniekotājs var sākotnēji kultūras priekšmetiem piemērot pagaidu ieviešanas procedūru. Ja ir izvēlēta šī muitas procedūra, tad paredz, ka precēm vēlāk tiktu piemērota kāda no a) vai b) apakšpunktā minētajām procedūrām, ja beidzas maksimālais piešķirtais pagaidu ieviešanas laikposms saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 251. pantu un ja to nepagarina, taču droša preču atgriešana uz trešo valsti vēl nav iespējama.
8. Kultūras priekšmetus var uz laiku izvest no glabātavas, lai tos publiski izstādītu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
  - a) trešā valsts, no kuras kultūras priekšmeti ir importēti, ir devusi savu piekrišanu;

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1186/2009 (2009. gada 16. novembris), ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (OV L 324, 10.12.2009., 23. lpp.).

- b) muitas dienesti ir atļāvuši izvešanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 240. panta 3. punktu;
- c) izstādīšanai paredzētās telpas piedāvā atbilstošus apstākļus, lai nodrošinātu preču aizsardzību, saglabāšanu un uzturēšanu.

3. pants

Pagaidu ieviešana izglītības, zinātnes vai pētniecības nolūkos

1. Kultūras priekšmetu pagaidu ieviešana saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 3. panta 4. punkta c) apakšpunktu bez importa licences vai importētāja apliecinājuma ir atļauta šādiem nolūkiem:

- a) ekskluzīvai kultūras priekšmetu izmantošanai zinātnes, mācību vai profesionālās izglītības valsts iestādēs un minēto iestāžu atbildībā mācībām, arodmācībām vai zinātniskai pētniecībai;
- b) kultūras priekšmetu, kas pieder muzeju un līdzīgu iestāžu trešās valstīs pastāvīgajām kolekcijām, aizdošanai uz laiku publiskam muzejam vai līdzīgai iestādei Savienības muitas teritorijā, lai pēdējā minētā izstādītu šos kultūras priekšmetus sabiedrībai vai izmantotu tos mākslinieciskā priekšnesumā;
- c) digitalizācijai (proti, attēlu vai skaņu saglabāšanai formātā, kurš piemērots pārraidei un datorapstrādei), kas tiek veikta šim nolūkam atbilstoši aprīkotā organizācijā un valsts muzeja vai līdzīgas organizācijas atbildībā un uzraudzībā;
- d) profesionālu ekspertu veiktai restaurācijai vai konservācijai, par ko atbild valsts muzejs vai līdzīga iestāde, ar nosacījumu, ka šāda apstrāde vai apstrāde nepārsniedz to, kas vajadzīgs kultūras priekšmetu labošanai, atjaunošanai labā stāvoklī vai saglabāšanai labā stāvoklī.

2. Šā panta 1. punkta nolūkiem attiecīgā iestāde vai organizācija sniedz visas garantijas, kuras uzskata par vajadzīgām, lai kultūras priekšmetu tādā pašā stāvoklī atgrieztu trešā valstī un lai kultūras priekšmetu varētu aprakstīt vai marķēt tā, ka pagaidu ieviešanas brīdī nav šaubu, ka importējama priekšmets ir tas pats, kas tiks reeksportēts pēc procedūras termiņa beigām.

3. Neskarot 1. un 2. punktu, dalībvalstis var piešķirt savā teritorijā esošām privātām vai daļēji privātām iestādēm vai organizācijām atbrīvojumu saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 3. panta 4. punkta c) apakšpunktu šā panta 1. punktā minētajos nolūkos ar nosacījumu, ka tās sniedz nepieciešamās garantijas, ka kultūras priekšmets pagaidu ieviešanas procedūras beigās tiks atgriezts trešai valstij labā stāvoklī.

4. Lai varētu izmantot 1. punktā paredzēto atbrīvojumu, publiskās iestādes un organizācijas un pilnvarotas privātas vai daļēji privātas iestādes vai organizācijas reģistrējas KPI sistēmā. Šo informāciju dara pieejamu Savienības muitas, izmantojot KPI sistēmu.

4. pants

Izsekojamība

Kultūras priekšmetu valdītāji, kas atbrīvoti no Regulas (ES) 2019/880 3. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā noteiktajām prasībām par dokumentiem, pirms attiecīgās muitas deklarācijas iesniegšanas KPI sistēmā iesniedz standartizētu vispārīgu preču aprakstu.

Vispārīgo aprakstu aizpilda saskaņā ar I pielikumā noteikto datu vārdnīcu tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kurā preces paredzēts importēt.

5. pants

Pārdošanai komerciālās mākslas izstādēs piedāvātu kultūras priekšmetu pagaidu ievēšana

1. Lai varētu piemērot Regulas (ES) 2019/880 3. panta 5. punktā paredzēto atbrīvojumu, komerciālai mākslas izstādei, kurā preces tiks izstādītas, jāatbilst visiem šādiem nosacījumiem:
  - a) tā ir īslaicīgs tirdzniecības notikums un nav publiska izsole, un tajā izstāda kultūras priekšmetus ar iespēju tos pārdot;
  - b) tā ir pieejama plašai sabiedrībai neatkarīgi no tā, vai kādam ir vai nav nodoms kaut ko tajā iegādāties;
  - c) tā tiek iepriekš reklamēta plašā aprītē esošos elektroniskos vai parastos plašsaziņas līdzekļos, piemēram, laikrakstos, periodiskos izdevumos vai izstāžu katalogos.
2. Lai varētu izmantot Regulas (ES) 2019/880 3. panta 5. punktā noteikto atbrīvojumu, kultūras priekšmetu apraksta vai marķē tā, ka pagaidu ievēšanas brīdī nav šaubu, ka importējamais priekšmets ir tas pats, kas tiks reeksportēts vai kam pagaidu ievēšanas procedūras beigās tiks piemērota cita muitas procedūra, kura minēta Regulas (ES) 2019/880 2. panta 3. punktā.
3. Regulas (ES) Nr. 952/2013 251. panta 1. punkta otrā teikuma nolūkos laikposmu, kurā kultūras priekšmetiem var piemērot pagaidu ievēšanas procedūru, nosaka muitas dienesti, ņemot vērā laiku, kas vajadzīgs izstādei un importa licences izdošanai gadījumā, ja preces pēc komerciālās mākslas izstādes beigām paliks Savienības muitas teritorijā.
4. Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 4. panta 1. punktu importa licences pieteikumu iesniedz tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā kultūras priekšmets ticis importēts pirmo reizi un kurā tam tikusi piemērota pagaidu ievēšanas procedūra.

III NODAĻA

DETALIZĒTI NOTEIKUMI PAR IMPORTA LICENCI

6. pants

Vispārīgi principi

1. Importa licences derīguma termiņš beidzas jebkurā no šādiem gadījumiem:
    - a) kultūras priekšmetu laiž brīvā apgrozībā;
    - b) importa licence ir izmantota tikai tam, lai kultūras priekšmetam piemērotu vienu vai vairākas muitas procedūras, kas minētas Regulas (ES) 2019/880 2. panta 3. punkta b) apakšpunktā, un kultūras priekšmetu pēc tam reeksportē no Savienības muitas teritorijas.
  2. Par katru kultūras priekšmetu izdod atsevišķu importa licenci.
- Tomēr, ja sūtījumā ir vairāki kultūras priekšmeti, kompetentā iestāde var noteikt, vai viena importa licence attiecas uz vienu vai vairākiem kultūras priekšmetiem šajā sūtījumā.
3. Pirms importa licences izdošanas kompetentā iestāde var pieprasīt, lai importējamie kultūras priekšmeti tiktu darīti pieejami fiziskai pārbaudei muitas iestādē vai citās tās jurisdikcijā esošās telpās, kur preces glabā pagaidu uzglabāšanā. Pēc kompetentās iestādes ieskatiem un ja to uzskata par vajadzīgu, fizisko pārbaudi var veikt, izmantojot attālinātu videosavienojumu.
  4. Visas izmaksas, kas saistītas ar importa licences pieteikumu, sedz pieteikuma iesniedzējs.

5. Kompetentā iestāde var atsaukt izdotu importa licenci, ja vairs netiek ievēroti nosacījumi, saskaņā ar kuriem tā tika piešķirta. Administratīvo lēmumu, ar kuru atsauca importa licenci, kopā ar pamatojumu un informāciju par pārsūdzības procedūru paziņo importa licences turētājam, izmantojot KPI sistēmu. Importa licences atsaukšana izraisa brīdinājumu KPI sistēmā, informējot pārējo dalībvalstu muitas dienestus un kompetentās iestādes.

6. Importa licenču izmantošana neskar pienākumus, kas saistīti ar muitas importa formalitātēm vai saistītiem dokumentiem.

7. pants

Izdoto importa licenču konsekvence

1. Kultūras priekšmeta, par kuru pirms eksporta vai reeksporta no Savienības ir izdota importa licence, valdītājs jebkurā jaunā importa pieteikumā var atsaukties uz minēto licenci.

2. Pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka kultūras priekšmets ir eksportēts vai reeksportēts no Savienības muitas teritorijas un ka kultūras priekšmets, par kuru ir iesniegts importa licences pieteikums, ir tas pats iepriekš licencētais kultūras priekšmets. Kompetentā iestāde pārbauda, vai šie nosacījumi ir izpildīti, un izdod jaunu importa licenci, pamatojoties uz iepriekšējās atļaujas elementiem, ja vien tai nav pamatotu šaubu par kultūras priekšmeta likumīgu eksportu no intereses valsts, pamatojoties uz jaunu informāciju.

8. pants

Pavaddokumenti, kas importa licences pieteikumā apliecina likumīgu izcelsmi

1. Pieteikuma iesniedzējs kompetentajai iestādei iesniedz pierādījumus, ka attiecīgais kultūras priekšmets ir eksportēts no intereses valsts saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem, vai pierāda, ka laikā, kad kultūras priekšmets ir ticis izvests no tās teritorijas, šādu normatīvo aktu nav bijis. Ievēro turpmāko.

- a) Importa licences pieteikumā iekļauj parakstītu deklarāciju, ar kuru pieteikuma iesniedzējs nepārprotami uzņemas atbildību par visu pieteikumā sniegto apgalvojumu patiesumu un paziņo, ka viņš ir rīkojies ar pienācīgu rūpību, lai nodrošinātu, ka kultūras priekšmets, ko tas plāno importēt, ir likumīgi eksportēts no intereses valsts.
- b) Ja saskaņā ar intereses valsts normatīvajiem aktiem kultūras priekšmetu eksportam no tās teritorijas ir nepieciešams saņemt iepriekšēju atļauju, tad pieteikuma iesniedzējs KPI sistēmā augšupielādē attiecīgo eksporta sertifikātu vai eksporta licenču kopijas, ko izdevusi intereses valsts kompetentā publiskā iestāde, tādējādi apliecinot, ka ir pienācīgi devusi atļauju kultūras priekšmeta eksportam.
- c) Pieteikumam pievieno krāsainus priekšmeta fotoattēlus uz neitrāla fona, ievērojot II pielikumā noteiktās specifikācijas.
- d) Cita veida dokumenti, kas jāiesniedz kopā ar importa licences pieteikumu, var būt arī šādi:
  - i) muitas dokumentācija, kas sniedz pierādījumus par kultūras priekšmeta agrāku pārvietošanu;
  - ii) pārdošanas rēķini;
  - iii) apdrošināšanas dokumenti;
  - iv) pārvadājuma dokumenti;
  - v) ekspertu atzinumi par mākslas priekšmetu;
  - vi) īpašumtiesību dokumenti, tostarp notariāli testamenti vai ar roku rakstīti testamenti, kas atzīti par derīgiem saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tie sagatavoti;
  - vii) deklarācijas, ko sniedz ar eksportētāja, pārdevēja vai citas trešās personas zvērestu un kas sagatavotas trešā valstī un saskaņā ar tās tiesību aktiem, un kas apliecina datumu, kurā kultūras priekšmets ir izvests no trešās valsts, kurā tas radīts vai atklāts, vai citus notikumus, kas pamato tā likumīgo izcelsmi;

- viii) ekspertu novērtējumi;
- ix) muzeju publikācijas, izstāžu katalogi, raksti saistītos periodiskajos izdevumos;
- x) izsoļu katalogi, reklāmas un citi reklāmas materiāli;
- xi) fotogrāfiski vai kinematogrāfiski pierādījumi, kas apliecina kultūras priekšmeta eksporta no intereses valsts likumību vai ļauj noteikt, kad tas tur ir atradies vai kad tas ticis izvests no tās teritorijas.

2. Dokumentus un citus informācijas reģistrus, kas uzskaitīti 1. punkta d) apakšpunktā, kompetentā iestāde novērtē brīvi, ņemot vērā apstākļus un iespējamo nelikumīgas tirdzniecības risku katrā atsevišķā gadījumā.

3. Kompetentā iestāde var pieprasīt pieteikuma iesniedzējam augšupielādēt oficiālus 1. punkta b) un d) apakšpunktā minēto dokumentu tulkojumus attiecīgās dalībvalsts oficiālajā valodā.

9. pants

Procedūras noteikumi par importa licenču pieteikumu izskatīšanu

1. Kompetentā iestāde var iesniegt vairākus papildu informācijas pieprasījumus saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 4. panta 6. punktu minētajā noteikumā norādītajā 21 dienas termiņā.

2. Pieteikuma iesniedzējs pieprasīto papildu informāciju sniedz 40 dienu laikā, pretējā gadījumā pieteikumu noraida. Tiklīdz pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis pieprasīto informāciju, kompetentā iestāde to izskata un 90 dienu laikā pieņem lēmumu. Ja kompetentā iestāde ir iesniegusi vairākus informācijas pieprasījumus, 90 dienu termiņš sākas no dienas, kad pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis pēdējo informāciju.

3. Ja importa licences pieteikumu iesniedz dalībvalstij, kas nav tā dalībvalsts, kurā pieteikuma iesniedzējs veic uzņēmējdarbību, KPI sistēma par to paziņo tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā pieteikuma iesniedzējs veic uzņēmējdarbību.

4. Ja kompetentās iestādes, kura saņem paziņojumu, rīcībā ir jebkāda informācija, ko tā uzskata par būtisku pieteikuma apstrādei, tā, izmantojot KPI sistēmu, pārsūta šādu informāciju kompetentajai iestādei, kurai iesniegts importa licences pieteikums.

5. Ja pieteikums nav iesniegts tai iestādei, kas ir kompetenta izdot importa licenci saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 4. panta 1. punktu, tad iestāde, kura saņēmusi pieteikumu, nekavējoties to pārsūta attiecīgajai kompetentajai iestādei.

10. pants

Importa licenču kontrole

1. Veicot muitas kontroli saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. līdz 49. pantu, muitas iestāde, kurai iesniegta kultūras priekšmetu importa muitas deklarācija, pārlicinās, ka uzrādītās preces atbilst importa licencē aprakstītajām precēm un ka muitas deklarācijā ir atsaucē uz minēto licenci.

2. Ja kultūras priekšmetiem piemēro Regulas (ES) 952/2013 240. pantā minēto muitas noliktavas procedūru, tad muitas deklarācijā norāda preču tarifa klasifikācijas TARIC kodu.

3. Ja kultūras priekšmetiem piemēro brīvās zonas procedūru, 1. punktā minēto kontroli veic kompetentā muitas iestāde, kurai uzrāda importa licenci, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 245. panta 1. punktu. Preču valdītājs, uzrādot preces muitā, norāda preču tarifa klasifikācijas TARIC kodu.

IV NODAĻA

DETALIZĒTI NOTEIKUMI PAR IMPORTĒTĀJA APLIECINĀJUMU

11. pants

Vispārīgi principi

1. Importētāja apliecinājumus sagatavo, izmantojot KPI sistēmā šim nolūkam paredzēto veidlapu, vienā no tās dalībvalsts oficiālajām valodām, kurā kultūras priekšmetu paredzēts importēt un uzrādīt muitā.
2. Izņemot Regulas (ES) 2019/880 pielikuma C daļas e) kategorijas monētas, par katru importējamo kultūras priekšmetu sagatavo atsevišķu importētāja apliecinājumu. Saskaņā ar šīs regulas I pielikumā noteiktajām specifikācijām uz vairāk nekā vienu vienas nominālvērtības, materiālu sastāva un izcelsmes monētu var attiekties viens un tas pats importētāja apliecinājums.
3. Importētāja apliecinājumu sagatavo un iesniedz par katru nākamo tā paša kultūras priekšmeta atpakaļiešanu, ja vien nav piemērojams Regulas (ES) 2019/880 3. panta 4. punkta a), b) vai c) apakšpunktā paredzētais izņēmums.

12. pants

Pavaddokumenti, kas apliecina likumīgu izcelsmi un kam vajadzētu būt deklarētāja rīcībā

1. Importētāja apliecinājums ietver parakstītu deklarāciju, ar kuru importētājs uzņemas atbildību, un skaidri norāda, ka viņš ir rīkojies ar pienācīgu rūpību, lai nodrošinātu, ka kultūras priekšmets, ko tas plāno importēt, ir likumīgi eksportēts no intereses valsts.
2. Importētāja apliecinājumam pievieno standartizētu informāciju, kurā pietiekami sīki aprakstīts kultūras priekšmets, lai muita to varētu identificēt, tostarp kultūras priekšmetu krāsainas fotogrāfijas uz neitrāla fona, ievērojot II pielikumā noteiktās specifikācijas.
3. Ja saskaņā ar intereses valsts normatīvajiem aktiem kultūras priekšmetu eksportam no tās teritorijas ir jāsaņem iepriekšēja atļauja, importētāja rīcībā ir attiecīgie pilnvarojuma dokumenti, ko izdevusi intereses valsts kompetentā publiskā iestāde un kas apliecina, ka tā ir pienācīgi devusi atļauju attiecīgā kultūras priekšmeta eksportam. Pēc pieprasījuma šos dokumentus uzrāda muitai.
4. Cita veida dokumenti, kas varētu būt preču valdītāja rīcībā un ar ko pēc pieprasījuma var pamatot importa apliecinājumu, var būt arī šādi:
  - a) muitas dokumentācija, kas sniedz pierādījumus par kultūras priekšmeta agrāku pārvietošanu;
  - b) pārdošanas rēķini;
  - c) apdrošināšanas dokumenti;
  - d) pārvadājuma dokumenti;
  - e) ekspertu atzinumi par mākslas priekšmetu;
  - f) īpašumtiesību dokumenti, tostarp notariāli testamenti vai ar roku rakstīti testamenti, kas atzīti par derīgiem saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tie sagatavoti;
  - g) deklarācijas, ko sniedz ar eksportētāja, pārdevēja vai citas trešās personas zvērestu un kas sagatavotas trešā valstī un saskaņā ar tās tiesību aktiem, un kas apliecina datumu, kurā kultūras priekšmets ir izvests no trešās valsts, kurā tas radīts vai atklāts, vai citus notikumus, kas pamato tā likumīgo izcelsmi;
  - h) ekspertu novērtējumi;
  - i) muzeju publikācijas, izstāžu katalogi, raksti saistītos periodiskajos izdevumos;

- j) izsoļu katalogi, reklāmas un citi reklāmas materiāli;
  - k) fotogrāfiski vai kinematogrāfiski pierādījumi, kas apliecina kultūras priekšmeta eksporta no intereses valsts likumību vai ļauj noteikt, kad tas tur ir atradies vai kad tas ticis izvests no tās teritorijas.
5. Dokumentus un citus informācijas reģistrus, kas uzskaitīti 4. punktā, novērtē brīvi, vadoties pēc apstākļiem un ņemot vērā iespējamo nelikumīgas tirdzniecības risku katrā atsevišķā gadījumā.
6. Muitas dienests var pieprasīt preču valdītājam augšupielādēt oficiālus 3. un 4. punktā minēto dokumentu tulkojumus attiecīgās dalībvalsts oficiālajā valodā.

13. pants

Importētāja apliecinājumu kontrole

1. Veicot muitas kontroli saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. līdz 49. pantu, muitas iestāde, kurai iesniegta kultūras priekšmetu importa deklarācija, pārlicinās, ka deklarētās preces atbilst importētāja apliecinājumā aprakstītajām precēm un ka muitas deklarācijā ir atsauce uz minēto apliecinājumu.
2. Ja kultūras priekšmetiem piemēro muitas noliktavas procedūru, tad muitas deklarācijā norāda preču tarifa klasifikācijas TARIC kodu.
3. Ja kultūras priekšmetiem piemēro brīvās zonas procedūru, 1. punktā minēto kontroli veic muitas iestāde, kurai uzrāda importētāja apliecinājumu, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 245. panta 1. punktu. Preču valdītājs, uzrādot preces muitā, norāda preču tarifa klasifikācijas TARIC kodu.

V NODAĻA

DETALIZĒTI NOTEIKUMI PAR KULTŪRAS PRIEKŠMETU IMPORTA ELEKTRONISKO SISTĒMU

14. pants

KPI ieviešana

Komisija:

- a) izstrādā KPI sistēmu kā neatkarīgu TRACES moduli;
- b) nodrošina KPI sistēmas darbību, uzturēšanu, atbalstu un jebkādu nepieciešamu jaunināšanu vai izstrādi;
- c) var piekļūt visiem datiem, informācijai un dokumentiem KPI sistēmā, lai sagatavotu gada ziņojumus un nodrošinātu sistēmas izstrādi, darbību un apkopi;
- d) nodrošina starpsavienojumu starp KPI sistēmu un valstu muitas sistēmām, izmantojot Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā.

15. pants

Kontaktpunkti

1. Dalībvalstis un Komisija izraugās kontaktpunktus, lai pārvaldītu, vadītu izstrādi, noteiktu prioritātes un uzraudzītu KPI sistēmas pareizu ekspluatāciju.

2. Komisijas kontaktpunkts uztur un pastāvīgi atjaunina visu kontaktpunktu sarakstu un dara to pieejamu pārējiem kontaktpunktiem.

16. pants

EORI numura izmantošana

Kultūras priekšmetu valdītāji, kuri piesakās importa licencei vai iesniedz importētāja apliecinājumu, identifikācijas nolūkā izmanto EORI numuru.

17. pants

Elektroniskās importa licences

1. Elektroniskos importa licences pieteikumus aizpilda saskaņā ar I pielikumā ietvertu datu vārdnīcu, un tos paraksta preču valdītājs ar savu elektronisko parakstu.
2. Elektroniskās importa licences paraksta kompetentās iestādes atbildīgais ierēdnis ar elektronisko parakstu, apzīmogo ar uzlabotu vai kvalificētu izdevējas kompetentās iestādes elektronisko zīmogu, un pēc tam KPI sistēma to apzīmogo ar uzlabotu vai kvalificētu elektronisko zīmogu.
3. Kvalificēts elektroniskais laika zīmogs nepieciešams šādos elektroniskās importa licences izsniegšanas procesa posmos:
  - a) pieteikuma iesniegšana, ko veic preču valdītājs;
  - b) jebkurš kompetentās iestādes pieprasījums pēc trūkstošas vai papildu informācijas no pieteikuma iesniedzēja saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 4. panta 6. punktu;
  - c) jebkāda papildu informācijas vai dokumenta iesniegšana, ko pieteikuma iesniedzējs iesniedz pēc kompetentās iestādes pieprasījuma;
  - d) jebkurš lēmums, ko attiecībā uz pieteikumu pieņēmusi kompetentā iestāde;
  - e) ja beidzies 90 dienu termiņš pēc pilnīga pieteikuma saņemšanas un vēl nav kompetentās iestādes lēmuma.

18. pants

Elektroniski importētāja apliecinājumi

1. Elektroniskos importētāja apliecinājumus sagatavo, izmantojot KPI sistēmu, vismaz vienā no tās dalībvalsts oficiālajām valodām, kurā precēm pirmo reizi piemēro vienu no Regulas (ES) 2019/880 2. panta 3. punktā minētajām muitas procedūrām. Tos aizpilda saskaņā ar I pielikumā norādīto datu vārdnīcu.
2. Elektroniskos importētāja apliecinājumus paraksta preču valdītājs ar savu elektronisko parakstu, un tos apzīmogo TRACES ar uzlabotu vai kvalificētu elektronisko zīmogu.

19. pants

Piekļuve importa licencēm, importētāja apliecinājumiem un vispārīgiem aprakstiem KPI sistēmā

1. Katram preču valdītājam KPI sistēmā ir piekļuve savām importa licencēm, importētāja apliecinājumiem un vispārīgiem aprakstiem, kas minēti 4. pantā.
2. Muitai un kompetentajām iestādēm ir piekļuve importa licencēm, par kurām pieņemts lēmums, importētāja apliecinājumiem un vispārīgiem aprakstiem, kas minēti 4. pantā.
3. Neskarot Komisijas piekļuves tiesības saskaņā ar 14. panta c) punktu, iestādēm, kas nav bijušas iesaistītas KPI sistēmas datu, informācijas vai dokumentu apstrādē, sagatavošanā vai nosūtīšanā, vai personām, kuras nav bijušas iesaistītas attiecīgajās importēšanas darbībās, nav piekļuves šādiem datiem, informācijai vai dokumentiem.

4. Atkāpjoties no 3. punkta, preču valdītāji var nākamajam preču valdītājam KPI sistēmā nodrošināt piekļuvi to 4. pantā minētajām importa licencēm, importētāja apliecinājumiem vai vispārīgiem aprakstiem.

20. pants

Kopīga pārziņa

1. Komisiju un dalībvalstis uzskata par datu pārziņiem attiecībā uz personas datu, kas vajadzīgi KPI sistēmas izveidei, ekspluatācijai un uzturēšanai, apstrādi.
2. Komisijas atbildībā ir:
  - a) noteikt tehniskos līdzekļus un ieviest tos KPI sistēmā, lai informētu datu subjektus un dotu tiem iespēju izmantot savas tiesības;
  - b) nodrošināt apstrādes drošību;
  - c) noteikt tās sava personāla un ārpakalpojumu sniedzēju kategorijas, kam var piešķirt piekļuvi sistēmai;
  - d) par persondatu aizsardzības pārkāpumiem KPI sistēmā paziņot Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam un ar to sazināties saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 34. pantu un par šiem pārkāpumiem paziņot datu subjektiem un ar tiem sazināties saskaņā ar minētās regulas 35. pantu;
  - e) nodrošināt, ka tās personāls un ārpakalpojumu sniedzēji ir pienācīgi apmācīti veikt savus uzdevumus KPI sistēmā saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725.
3. Dalībvalstu muitas dienestu un kompetento iestāžu atbildībā ir:
  - a) nodrošināt, ka datu subjektu tiesības tiek izmantotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ⁽¹⁾ un šo regulu;
  - b) nodrošināt persondatu drošību un konfidencialitāti saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 IV nodaļa 2. iedaļu;
  - c) izraudzīties personālu un ekspertus, kam piešķirama piekļuve KPI sistēmai;
  - d) nodrošināt, ka personāls un eksperti, kas piekļūst KPI sistēmai, ir pienācīgi apmācīti veikt savus uzdevumus saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679 un attiecīgā gadījumā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/680 ⁽²⁾.
4. Komisija un dalībvalstis noslēdz kopīgu vienošanos par pārziņu nolīguma veidā vēlākais trīs gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

21. pants

Izraudzīto muitas iestāžu sarakstu atjaunināšana

Dalībvalstis KPI sistēmā atjaunina to muitas iestāžu sarakstus, kuru kompetencē ir nodarboties ar kultūras priekšmetu importu saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 6. pantu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

22. pants

Elektronisko sistēmu pieejamība

1. Komisija un dalībvalstis slēdz darbības nolīgumus, ar ko nosaka konkrētas prasības par KPI sistēmas pieejamību un darbību, kā arī par darbības nepārtrauktības nodrošināšanu.
2. KPI sistēma ir pastāvīgi pieejama, izņemot šādus gadījumus:
  - a) ar elektroniskās sistēmas izmantošanu saistītos īpašos gadījumos, kas noteikti šā panta 1. punktā minētajos nolīgumos vai valsts līmenī, ja šādi nolīgumi nav noslēgti;
  - b) nepārvaramas varas gadījumā.

23. pants

Ārkārtas pasākumi

1. KPI sistēmas kontaktpunkti uztur publisku tiešsaistes repozitoriju, kurā ir aizpildāma elektroniska veidne visiem dokumentiem, ko var izdot KPI sistēmā.
2. Ja KPI sistēma vai kāda no tās funkcionalitātēm nav pieejama ilgāk par astoņām stundām, lietotāji var izmantot 1. punktā minēto aizpildāmo elektronisko veidni.
3. Dalībvalstis nosaka savā valstī piemērojamo darbības kārtību attiecībā uz importētāja apliecinājumu iesniegšanu un importa licenču pieteikumu apstrādi, ja KPI sistēma nav pieejama.
4. Tiklīdz KPI sistēma vai nepieejamā funkcionalitāte atkal kļūst pieejama, uzņēmēji tās pašas informācijas reģistrēšanai sistēmā izmanto dokumentus, kas izveidoti saskaņā ar 2. punktu.

24. pants

KPI sistēmas drošība

1. Izstrādājot, uzturot un izmantojot KPI sistēmu, dalībvalstis un Komisija izveido un uztur atbilstīgus drošības pasākumus tās efektīvai, uzticamai un drošai darbībai. Tās arī nodrošina, ka ir ieviesti pasākumi, kādā veidā pārbaudīt datu avotus un aizsargāties pret datu pakļaušanu neatļautas piekļuves, nozaudēšanas, grozīšanas vai iznīcināšanas riskam.
2. Katru reizi, veicot datu ievadi, grozīšanu vai dzēšanu, to reģistrē kopā ar informāciju par šādas apstrādes pamatojumu un precīzu laiku, kā arī norāda personu, kas to veikusi.
3. Dalībvalstis informē cita citu, Komisiju un vajadzības gadījumā attiecīgo uzņēmēju par visiem faktiskajiem vai iespējamiem KPI sistēmas drošības pārkāpumiem.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

25. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no Regulas (ES) 2019/880 16. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 24. jūnijā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

Datu vārdnīca un specifikācijas vispārīgu aprakstu, importa licenču un importētāja apliecinājumu sagatavošanai

Šajā iedaļā ietvertie ieraksti veido datu vārdnīcu 4. pantā minētā vispārīgā apraksta, III nodaļā minētās importa licences un IV nodaļā minētā importētāja apliecinājuma aizpildīšanai.

Ja vien Savienības tiesību aktos nav paredzēts vai noteikts citādi, uz elektroniskajiem vispārīgajiem aprakstiem, importa licencēm un importētāja apliecinājumiem attiecas visi ieraksti un ailes.

Visas ailes ir obligātas, izņemot tās, kas atzīmētas ar zvaigznīti (*).

Aile	Apraksts
I DAĻA Preču valdītājs	
	Dokumenta veids
	Izvēlieties dokumenta veidu: vispārīgs apraksts, importa licence, importētāja apliecinājums
I.1.	Atsauces numurs
	Šis ir unikālais burtpciparu kods, ko dokumentam piešķir KPI sistēma.
I.2.	Statuss
	Tas ir dokumenta statuss KPI sistēmā.
I.3.	QR kods
	Šis ir unikāla mašīnlasāma optiska etiķete, kuru piešķir KPI sistēma un kurā ir hipersaite uz dokumenta elektronisko versiju.
I.4.	Valsts atsauce (*)
	Kompetentā iestāde var izmantot šo aili, lai norādītu unikālo valsts burtpciparu kodu, kas piešķirts dokumentam.
I.5.	Vietējā atsauce (*)
	Preces valdītājs var izmantot šo aili, lai norādītu unikālo burtpciparu kodu, kas piešķirts dokumentam valdītāja iekšējai lietošanai.
I.6.	Importa valsts un kompetentā iestāde vai muitas iestāde
	Izvēlieties importa dalībvalsti, t. i., dalībvalsti, kurā kultūras priekšmetu paredzēts importēt pirmo reizi, un Importa licencē. Izvēlieties attiecīgo kompetento iestādi importa dalībvalstī Importētāja apliecinājumā. Izvēlieties muitas iestādi
I.7.	Atkāpes (*)
	Tikai importētāja apliecinājumā. Izmantojiet šo aili, ja uz kultūras priekšmetiem attiecas šāda atkāpe: — Imports (pagaidu ieviešanas procedūra) komerciālai mākslas izstādei
I.8.	Galamērķis
	Tikai importētāja apliecinājumā. Izvēlieties dalībvalsti, kurā paredzēta kultūras priekšmetu pagaidu ieviešana, kad piemēro atkāpi. Norādiet mākslas izstādes nosaukumu un mākslas izstādes norises vietas adresi.

I.9.	Atļaujā paredzētais pagaidu ieviešanas procedūras ilgums (*)
	Tikai importētāja apliecinājumā. Šo aili automātiski aizpilda KPI sistēma, pamatojoties uz pagaidu ieviešanas procedūras atļauju, ko muitas dienesti piešķir valstu muitas sistēmās.
I.10.	Saites uz citiem dokumentiem (*)
	Šo aili var aizpildīt automātiski KPI sistēma, pamatojoties uz citiem saistītiem dokumentiem (piemēram, ja runa par tādiem kultūras priekšmetiem, kam nepieciešama importa licence un kas Savienībā importēti saskaņā ar komerciālās mākslas izstādes atkāpi ar importētāja apliecinājumu, un ar nolūku vēlāk uz tiem attiecināt licencēšanas procedūru).
I.11.	Intereses valsts
	Norādiet 1. panta 3. punktā definēto intereses valsti. Norādiet arī, vai: a) tā ir valsts, kurā kultūras priekšmets radīts un/vai atklāts, vai b) ja gadījumā valsts, kurā kultūras priekšmets radīts un/vai atklāts, nav zināma vai tā ir zināma, bet kultūras priekšmets no turienes eksportēts pirms 1972. gada 24. aprīļa, un norādītā valsts ir pēdējā valsts, kurā kultūras priekšmets likumīgi atradies vairāk nekā piecus gadus pirms tā nosūtīšanas uz Savienību.
I.12.	Objekta kategorija
	Norādiet kultūras priekšmeta kategoriju saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 pielikuma B vai C daļu.

Kultūras priekšmeta apraksts (Iedaļa)

	Šajā iedaļā ir I.13. līdz I.16. aile. Importa licencē. Šo iedaļu atkarīgo un aizpilda atsevišķi par katru sūtījuma priekšmetu. Importētāja apliecinājumā. Katrā importētāja apliecinājumā ir tikai viena iedaļa ar kultūras priekšmeta aprakstu. Izņemot Regulas (ES) 2019/880 pielikuma C daļas e) kategorijas monētas, kurām ir viena un tas pati nominālvērtība, materiālu sastāvs un izcelsme, ja sūtījumā ir vairāk nekā viens kultūras priekšmets, par katru no tiem sagatavo atsevišķus importētāja apliecinājumus.
I.13.	Kultūras priekšmeta unikālais ID kods
	Šis ir unikāls burtciparu kods, ko KPI sistēma piešķir katram atsevišķam kultūras priekšmetam.
I.14.	TARIC kods
	Norādiet importētā kultūras priekšmeta attiecīgo TARIC klasifikācijas kodu.
I.15.	Kultūras priekšmeta apraksts
	Norādiet šādu informāciju par kultūras priekšmetu: — Kultūras priekšmeta veids: norādiet veidu, piemēram, skulptūra, glezna, grāmata utt. — Izejmateriāli: norādiet, kādi izejmateriāli ir izmantoti, lai radītu kultūras priekšmetu. — Tehnika(-as): norādiet tehniku(-as), kas izmantotas, lai radītu kultūras priekšmetu. — Kultūras priekšmeta nosaukums: norādiet vārdu vai nosaukumu, ar kādu kultūras priekšmets ir pazīstams (ja zināms). — Temats: norādiet kultūras priekšmeta tematu/žanru/tēmu. — Datēts: Ja Regulas (ES) 2019/880 pielikuma B daļā uzskaitītajām kategorijām nav zināms precīzs datums, norādiet gadsimtu un gadsimta daļu (pirmais ceturksnis, pirmā puse) vai tūkstošgadi. — Attiecībā uz senlietām, kuras minētas Regulas (ES) 2019/880 pielikuma C daļā un par kurām nav pietiekami norādīt gadsimtu, norādiet gadu, pat aptuvenu (piemēram, ap 1790. gadu, aptuveni 1660. gads). — Attiecībā uz kolekcijām (arhīviem un bibliotēkām) norāda agrākos un vēlākos datumus. — Attiecībā uz kultūras priekšmetiem, kam ir paleontoloģiska nozīme, norādiet ģeoloģisko laikmetu (ja zināms).

	<ul style="list-style-type: none"> — Autors: norādīt kultūras priekšmeta autoru. Ja autors nav zināms, norādīt "Nezināms". — Izcelsme: norādiet kultūras priekšmeta vēsturisko izcelsmi, piemēram, Mezopotāmiijas statujai varētu norādīt "Babilonija, Pirmā persiešu impērija". — Apraksts: īss kultūras priekšmeta apraksts, ietverot jebkādu papildu informāciju. — Muitas vērtība: importa licencēm un importētāja apliecinājumiem norādiet kultūras priekšmeta vērtību muitas vajadzībām.
I.16.	Fotoattēli un mērījumi
	<p>Pievienojiet kultūras priekšmeta fotoattēlus šādos pagriezienos:</p> <ul style="list-style-type: none"> — attiecīgā gadījumā trīs ceturtdaļas (trīsdimensiju objektiem), — priekšpuse, — attiecīgā gadījumā kreisā puse (trīsdimensiju objektiem), — attiecīgā gadījumā labā puse (trīsdimensiju objektiem), — mugurpuse, — attiecīgā gadījumā augšpuse (trīsdimensiju objektiem), — attiecīgā gadījumā apakšpuse (trīsdimensiju objektiem). <p>Attiecībā uz kultūras priekšmetiem, kam piemīt īpašas pazīmes, sniedziet īpašās pazīmes fotoattēlu un tekstuālu aprakstu.</p> <p>Attiecībā uz kultūras priekšmetiem, uz kā ir zīmes, sniedziet zīmes fotoattēlu un tekstuālu aprakstu.</p> <p>Attiecībā uz kultūras priekšmetiem, uz kuriem ir uzraksti, pievienojiet uzraksta fotoattēlu un uzraksta tekstu tā oriģinālvalodā un, ja iespējams, tulkojumu.</p> <p>Mērījumi: Norādiet kultūras priekšmeta svaru, formu un mērījumus. Attiecībā uz monētām norādiet arī vienību skaitu, uz kurām var attiekties viens importētāja apliecinājums.</p>
I.17.	Pavaddokumenti (*)
	Izmantojiet šo aili, lai KPI sistēmā augšupielādētu pavaddokumentus.
I.18.	Preču valdītājs
	Norādiet preču valdītāja vārdu, uzvārdu / nosaukumu un adresi, valsti, ISO divburtu valsts kodu un EORI numuru.
I.19.	Kultūras priekšmetu īpašnieks (*)
	Norādiet kultūras priekšmetu īpašnieka vārdu, uzvārdu / nosaukumu un adresi, valsti un ISO divburtu valsts kodu.
I.20.	Preces valdītāja paziņojums
	<p>Importa licencē un importētāja apliecinājumā.</p> <p><i>"Apzinoties nepatiesas informācijas sniegšanas sekas, kas paredzētas likumā, es apliecinu, ka visa iesniegtā informācija ir pareiza, pilnīga un patiesa un, cik man zināms, kultūras priekšmets, kuru es plānoju importēt Eiropas Savienībā, ir eksportēts saskaņā ar <I.11. ailē norādītās intereses valsts> normatīvajiem aktiem".</i></p> <p>Importētāja apliecinājumā.</p> <p>Norādiet, vai attiecīgā kultūras priekšmeta likumīgam eksportam intereses valsts pieprasa uzrādīt licenci, atļauju vai cita veida pilnvarojumu, un, ja atbilde ir "jā", norādiet, vai šāds dokuments ir jūsu rīcībā.</p> <p>Importa licencē.</p> <p>Norādiet, vai attiecīgā kultūras priekšmeta likumīgam eksportam intereses valsts pieprasa uzrādīt licenci, atļauju vai cita veida pilnvarojumu, un, ja atbilde ir "jā", augšupielādējiet attiecīgo dokumentu.</p> <p>Deklarāciju paraksta ar preču valdītāja elektronisko parakstu, norāda datumu un elektroniski apzīmogo ar uzlabotu vai kvalificētu KPI sistēmas elektronisko zīmogu.</p>
I.21.	Atbilde uz papildu informācijas pieprasījumu(-iem) (*)
	Tikai importa licencē – obligāts, ja kompetentā iestāde pieprasa papildu informāciju II.1. ailē.

	Norādiet, kāda informācija ir sniegta, atbildot uz kompetentās iestādes pieprasījumu pēc papildu informācijas. Pēc šīs ailes aizpildīšanas licence ir jāparaksta vēlreiz.
II DAĻA Kompetentā iestāde	
II.1.	Papildu informācijas pieprasījums (*)
	Tikai importa licencē. Šo aili kompetentā iestāde var izmantot, lai pieprasītu papildu informāciju no pieteikuma iesniedzēja, kas ir priekšmetu valdītājs.
II.2.	Lēmums par importa licences pieteikumu
	Tikai importa licencē. Norādiet, vai importa licence ir vai nav piešķirta. Ja importa licences pieteikums tiek noraidīts, norādiet noraidīšanas iemeslus, kā paredzēts Regulas (ES) 2019/880 4. panta 7. punktā.
II.3.	Elektroniskais paraksts un elektroniskais zīmogs
	Tikai importa licencē. I.6. ailē izvēlētās kompetentās iestādes atbildīgā ierēdņa elektroniskais paraksts. I.6. ailē izvēlētās kompetentās iestādes uzlabots vai kvalificēts elektroniskais zīmogs. Uzlabots vai kvalificēts KPI sistēmas elektroniskais zīmogs. Elektroniskais laika zīmogs.

PASKAIDROJUMI

- 1) Pārbaudot kultūras priekšmeta izcelsmi, ņem vērā pieteikuma iesniedzēja pienācīgi rūpīgas uzvedības aspektu, proti, to, vai pieteikuma iesniedzējs, iegādājoties priekšmetus, ir rīkojies ar pienācīgu rūpību un uzmanību. Papildus atbilstīgu sertifikātu vai dokumentācijas pieejamībai citi aspekti, kuri jāņem vērā, ir darījuma pušu veids, samaksātā vai deklarētā cena, risks, kas saistīts ar eksportētājvalsti vai konkrētu preču kategoriju, un tas, vai pieteikuma iesniedzējs ir iepazinies ar visiem pieejamajiem nozagto kultūras priekšmetu reģistriem un jebkādu citu būtisku informāciju, kuru būtu bijis iespējams iegūt parastos apstākļos, vai ir veicis jebkādu citu pasākumu, ko būtu saprātīgi veikt konkrētajā situācijā.
- 2) Par pietiekamiem pierādījumiem par kultūras priekšmeta izcelsmi vai vēsturi var uzskatīt ekspertu novērtējumus par izcelsmi atzīta neatkarīga eksperta veikta pamatota atzinuma formā, ko veikusi, piemēram, persona, kura darbojas augstskolas vai pētniecības iestādes uzdevumā, vai tiesas piesaistīts vai apstiprināts eksperts, ja vien nepastāv interešu konflikts. Deklarāciju ar zvērestu vai līdzīgu parakstītu deklarāciju, ko saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem iesniegušas trešās personas, piemēram, eksportētājs vai pārdevējs, var ņemt vērā ar nosacījumu, ka to apstiprina citi pierādījumi un ka parakstītājs ir informēts par nepatiesas deklarācijas sekām. Jebkurā gadījumā kompetentās iestādes iesniegtos pierādījumus novērtē brīvi un, izmantojot spriešanas spējas, atkarībā no konkrētajiem apstākļiem un šķietamā nelikumīgas tirdzniecības riska katrā atsevišķā gadījumā.

II PIELIKUMS

Importa licences un importētāja apliecinājuma veidnes

Piezīme. Veidnes aiļu secība, kā arī to izmērs un forma ir indikatīva.

KULTŪRAS PRIEKŠMETU IMPORTA LICENCE

I.1. Atsauces numurs		I.2. Statuss:	I.3. QR KODS
I.4. Valsts atsauce			
I.5. Vietējā atsauce			
I.6. Importa valsts un kompetentā iestāde			
I.10. Saites uz citiem dokumentiem:		I.11. Intereses valsts:	

KULTŪRAS PRIEKŠMETA APRAKSTS

I.12. Kultūras priekšmeta kategorija saskaņā ar Regulas (ES) 2019/880 pielikuma B daļu:

c) kategorija

d) kategorija

I.13. Kultūras priekšmeta unikālais ID kods:

I.14. TARIC kods:

I.15. Kultūras priekšmeta(-u) apraksts

Kultūras priekšmeta veids:	
Izejmateriāli:	
Tehnika(-as):	
Kultūras priekšmeta nosaukums:	
Temats:	
Datēts:	
Autors:	
Izcelsme:	
Apraksts:	
Muitas vērtība:	

I.16. Fotoattēli un mērījumi

Fotoattēls (trīs ceturtdaļu pagriezienā)	Mērījumi (jāatbilst fotoattēliem)
Fotoattēls (priekšpuse)	
Fotoattēls (kreisā puse)	
Fotoattēls (labā puse)	
Fotoattēls (aizmugure)	
Fotoattēls (augšpuse)	
Fotoattēls (apakšpuse)	
Fotoattēls(-i) (papildu)	Mērījumi (jāatbilst fotoattēliem)
Fotoattēls(-i) (atzīmes)	Zīmes veids:
Fotoattēls(-i) (īpašas pazīmes)	Īpašas pazīmes veids
	Apraksts:
Fotoattēls(-i) (Uzraksti)	Teksta oriģināls:
	Teksta tulkojums:

I.17. Pavaddokumenti:

I.18. Preču valdītājs: Vārds, uzvārds/ nosaukums Iela un numurs: Pilsēta Pasta indekss Valsts EORI numurs	I.19. Kultūras priekšmetu īpašnieks: Vārds, uzvārds/ nosaukums Iela un numurs: Pilsēta Pasta indekss Valsts
I.20. Deklarācija: <i>Apzinoties nepatīcas informācijas sniegšanas sekas, kas paredzētas likumā, es apliecinu, ka visa iesniegtā informācija ir pareiza, pilnīga un patiesa un, cik man zināms, kultūras priekšmets, kuru es plānoju importēt Eiropas Savienībā, ir eksportēts saskaņā ar ..... normatīvajiem aktiem,</i> ..... ☐ kuros nav prasīta eksporta licence/sertifikāts/pilnvarojums, ☐ kuros ir prasīta eksporta licence/sertifikāts/pilnvarojums, kurš ir augšupielādēts KPI sistēmā kurš nav augšupielādēts KPI sistēmā	Preču valdītāja elektroniskais paraksts Uzlabots vai kvalificēts KPI sistēmas elektroniskais zīmogs Datums (laika zīmogs)

I.21. Atbilde uz papildinformācijas pieprasījumu(-iem)

II DAĻA
KOMPETENTĀ IESTĀDE

II.1. Papildinformācijas pieprasījums

II.2. Lēmums par importa licences pieteikumu

II.3. Elektroniskais paraksts un elektroniskais zīmogs

I.6. ailē izvēlētās kompetentās iestādes atbildīgā ierēdņa elektroniskais paraksts.

I.6. ailē izvēlētās kompetentās iestādes uzlabots vai kvalificēts elektroniskais zīmogs.

Uzlabots vai kvalificēts KPI sistēmas elektroniskais zīmogs.

KULTŪRAS PRIEKŠMETU IMPORTĒTĀJA APLIECINĀJUMS

I.1. Atsauces numurs		I.2. Statuss:	I.3. QR KODS
I.4. Valsts atsauce			
I.5. Vietējā atsauce			

I.6. Importa valsts un kompetentā iestāde

I.7. Atkāpes: Komerčiālā mākslas izstāde	I.8. Galamērķis:
---	------------------

I.9. Atļaujā paredzētais pagaidu ieviešanas procedūras ilgums:

I.10. Saites uz citiem dokumentiem:	I.11. Intereses valsts:
-------------------------------------	-------------------------

KULTŪRAS PRIEKŠMETA APRAKSTS
I.12. Kultūras priekšmeta kategorija saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880:

B daļa
kategorijas

C daļa
kategorijas

I.13. Kultūras priekšmeta unikālais ID kods:	I.14. TARIC kods:
--	-------------------

I.15. Kultūras priekšmeta(-u) apraksts

Kultūras priekšmeta veids:	
Izejmateriāli:	
Tehnika(-as):	
Kultūras priekšmeta nosaukums:	
Temats:	
Datēts:	

Autors:	
Izcelsme:	
Apraksts:	
Muitas vērtība:	

I.16. Fotoattēli un mērījumi

Fotoattēls (trīs ceturtdaļu pagriezienā)	Mērījumi (jāatbilst fotoattēliem)
Fotoattēls (priekšpuse)	
Fotoattēls (kreisā puse)	
Fotoattēls (labā puse)	
Fotoattēls (aizmugure)	
Fotoattēls (augšpuse)	
Fotoattēls (apakšpuse)	
Fotoattēls(-i) (papildu)	Mērījumi (jāatbilst fotoattēliem)
Fotoattēls(-i) (atzīmes)	Zīmes veids:
Fotoattēls(-i) (īpašas pazīmes)	Īpašas pazīmes veids
	Apraksts:
Fotoattēls(-i) (Uzraksti)	Teksta oriģināls:
	Teksta tulkojums:

I.17. Pavaddokumenti:

I.18. Preču valdītājs: Vārds, uzvārds/ nosaukums Iela un numurs: Pilsēta Pasta indekss Valsts EORI numurs	I.19. Kultūras priekšmetu īpašnieks: Vārds, uzvārds/ nosaukums Iela un numurs: Pilsēta Pasta indekss Valsts
I.20. Deklarācija: <i>Apzinoties nepatiesas informācijas sniegšanas sekas, kas paredzētas likumā, es apliecinu, ka visa iesniegtā informācija ir pareiza, pilnīga un patiesa un, cik man zināms, kultūras priekšmets, kuru es plānoju importēt Eiropas Savienībā, ir eksportēts saskaņā ar ..... normatīvajiem aktiem,</i> ☐ kuros nav prasīta eksporta licence/sertifikāts/pilnvarojums, ☐ kur vajadzīga eksporta licence/...../sertifikāts/pilnvarojums, kas ir manā rīcībā	Preču valdītāja elektroniskais paraksts Uzlabots vai kvalificēts KPI sistēmas elektroniskais zīmogs Datums (laika zīmogs)

KOMISIJAS REGULA (ES) 2021/1080**(2021. gada 28. jūnijs),****ar kuru attiecībā uz 16., 37. un 41. starptautisko grāmatvedības standartu un 1., 3. un 9. starptautisko finanšu pārskatu standartu groza Regulu (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 (2002. gada 19. jūlijs) par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1126/2008 ⁽²⁾ tika pieņemti vairāki starptautiski standarti un to interpretācijas, kas bija spēkā 2008. gada 15. oktobrī.
- (2) Starptautisko grāmatvedības standartu padome (IASB) 2020. gada 14. maijā publicēja vairākus nelielus grozījumus 16. starptautiskajā grāmatvedības standartā (SGS) "Pamatlīdzekļi", 37. SGS "Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi" un 3. starptautiskajā finanšu pārskatu standartā (SFPS) "Uzņēmējdarbības apvienošana". Minētie grozījumi sniedz papildu skaidrojumus par standartu konsekventāku piemērošanu vai atjaunina norādes.
- (3) IASB savas regulārās uzlabojumu procedūras ietvaros 2020. gada 14. maijā izdeva arī SFPS standartu ikgadējos uzlabojumus 2018.–2020. gada ciklam. Ikgadējo uzlabojumu mērķis ir racionalizēt un precizēt spēkā esošos standartus. Ikgadējo uzlabojumu uzdevums ir pievērsties jautājumiem, kuru risināšana nav steidzama, tomēr nepieciešama un kurus IASB apsprieda projektu cikla laikā, kurā tika risināti jautājumi saistībā ar starptautisko finanšu pārskatu standartu nekonsekvenci vai nepieciešamību pēc formulējuma precizēšanas. Ikgadējie uzlabojumi ietver grozījumus 41. SGS "Lauksaimniecība", 1. SFPS "Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja lietošana" un 9. SFPS "Finanšu instrumenti".
- (4) Pēc apspriešanās ar Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupu Komisija secina, ka grozījumi 16. SGS "Pamatlīdzekļi", 37. SGS "Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi", 41. SGS "Lauksaimniecība", 1. SFPS "Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja lietošana", 3. SFPS "Uzņēmējdarbības apvienošana" un 9. SFPS "Finanšu instrumenti" atbilst Regulas (EK) Nr. 1606/2002 3. panta 2. punktā izklāstītajiem pieņemšanas kritērijiem.
- (5) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 1126/2008.
- (6) Šajā regulā paredzētie pasākumi saskan ar Grāmatvedību regulējošās komitejas atzinumu,

⁽¹⁾ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 1126/2008 (2008. gada 3. novembris), ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 (OV L 320, 29.11.2008., 1. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 1126/2008 pielikumu groza šādi:

- a) 16. starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) "Pamatlīdzekļi" groza, kā noteikts šīs regulas pielikumā;
- b) 37. SGS "Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi" groza, kā noteikts šīs regulas pielikumā;
- c) 41. SGS "Lauksaimniecība" groza, kā noteikts šīs regulas pielikumā;
- d) 1. starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) "Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja lietošana" groza, kā noteikts šīs regulas pielikumā;
- e) 3. SFPS "Uzņēmējdarbības apvienošana" groza, kā noteikts šīs regulas pielikumā;
- f) 9. SFPS "Finanšu instrumenti" groza, kā noteikts šīs regulas pielikumā.

2. pants

Ikviens uzņēmums 1. pantā minētos grozījumus sāk piemērot ne vēlāk kā dienā, kad laikposmā no 2022. gada 1. janvāra sākas tā pirmais finanšu gads.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 28. jūnijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

Grozījumi 16. SGS “Pamatlīdzekļi”**Grozījumi 37. SGS “Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi”****Grozījumi 3. SFPS “Uzņēmējdarbības apvienošana”****SFPS standartu ikgadējie uzlabojumi 2018.–2020. gada cikls****Grozījumi 16. SGS “Pamatlīdzekļi”**

Groza 17. un 74. punktu; pievieno 20.A, 74.A, 80.D un 81.N punktu. Iepriekš 74. punkta d) apakšpunktā noteiktās prasības nav grozītas, bet ir pārceltas uz 74.A punkta a) apakšpunktu.

NOVĒRTĒŠANA ATZĪŠANAS BRĪDĪ

...

Izmaksu elementi

...

17. Tieši attiecināmas izmaksas ir, piemēram, šādas:

...

- e) izmaksas, kas rodas, pārbaudot, vai aktīvs darbojas pareizi (t. i., novērtējot, vai aktīva tehniskie un fiziskie izmantošanas rezultāti ir tādi, ka to var izmantot preču ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai, iznomāšanai citiem vai administratīviem mērķiem); un

...

...

20.A Posteņus var izveidot, nogādājot pamatlīdzekļu vienību vietā un sagatavojot tādā stāvoklī, kas nepieciešams, lai tā darbotos saskaņā ar vadības iecerēm (piemēram, paraugi, kas iegūti, pārbaudot, vai aktīvs darbojas pareizi). Ieņēmumus no jebkuru šādu aktīvu vienību pārdošanas un šo vienību izmaksas uzņēmums atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā saskaņā ar piemērojamiem standartiem. Uzņēmums novērtē šo posteņu izmaksas, piemērojot 2. SGS novērtēšanas prasības.

...

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

...

74. **Finanšu pārskatos jāatklāj arī šāda informācija:**

...

- b) izdevumu summa, kas atzīta pamatlīdzekļu vienības uzskaites vērtībā tās izveides laikā; un
c) līgumā noteiktās apņemšanās summa pamatlīdzekļu iegādei.

74.A **Ja tā nav atsevišķi uzrādīta apvienotajā ienākumu pārskatā, finanšu pārskatos jāatklāj arī šāda informācija:**

- a) **peļņas vai zaudējumu aprēķinā iekļauta kompensācijas summa no trešām personām par pamatlīdzekļu vienībām, kuru vērtība ir samazinājusies, kuras ir zaudētas vai atdotas; un**
b) **ieņēmumu un izmaksu summas, kas iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā saskaņā ar 20.A punktu un attiecas uz izveidotajām aktīvu vienībām, kuras nav uzņēmuma parastās darbības rezultāts, un kas apvienoto ienākumu pārskata postenī(-ņos) ietver šādus ieņēmumus un izmaksas.**

PĀREJAS NOTEIKUMI

...

- 80.D Ar “Pamatlīdzekļi – ieņēmumi pirms paredzētās lietošanas”, kas izdots 2020. gada maijā, ir grozīts 17. un 74. punkts un pievienots 20.A un 74.A punkts. Uzņēmums piemēro šos grozījumus retrospektīvi, bet tikai attiecībā uz pamatlīdzekļu vienībām, kas nogādātas tādā vietā un sagatavotas tādā stāvoklī, kas nepieciešams, lai tās darbotos saskaņā ar vadības iecerēm, finanšu pārskatos, kuros uzņēmums pirmo reizi piemēro grozījumus, visagrākā uzrādītā perioda sākumā vai vēlāk. Uzņēmums grozījumu sākotnējās piemērošanas kumulatīvo ietekmi atzīst kā nesadalītās peļņas (vai attiecīgā gadījumā citas pašu kapitāla sastāvdaļas) sākuma bilances korekciju visagrākā uzrādītā perioda sākumā vai vēlāk.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

- 81.N *Pamatlīdzekļi – ieņēmumi pirms paredzētās lietošanas*, izdots 2020. gada maijā, grozīts 17. un 74. punkts un pievienots 20.A un 74.A un 80.D punkts. Uzņēmums šos grozījumus piemēro gada pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir pieļaujama agrāka piemērošana. Ja uzņēmums minētos grozījumus piemēro agrākam periodam, šis fakts ir jānorāda.

Grozījumi 37. SGS “Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi”

Pievienots 68.A, 94.A un 105. punkts un grozīts 69. punkts. 68. punkts nav grozīts, bet tiek iekļauts, lai atvieglotu lasīšanu.

ATZĪŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS NOTEIKUMU PIEMĒROŠANA

...

Apgrūtinoši līgumi

...

68. Saskaņā ar šo standartu apgrūtinošs līgums ir tāds līgums, kura gadījumā ar līgumā noteikto pienākumu izpildi saistītās nenovēršamās izmaksas pārsniedz tos saimnieciskos labumus, kurus paredzams saņemt saskaņā ar šo līgumu. Nenovēršamās izmaksas saskaņā ar līgumu atspoguļo mazākās neto izmaksas izstāšanās no līguma gadījumā, tas ir, mazākās šā līguma izpildes izmaksas un jebkuru kompensāciju vai soda naudas saistībā ar līguma neizpildi.
- 68.A Līguma izpildes izmaksas ietver izmaksas, kas tieši attiecas uz līgumu. Izmaksas, kas tieši attiecas uz līgumu, ietver:
- līguma izpildes papildu izmaksas, piemēram, saistībā ar tiešo darbaspēku un materiāliem; un
  - sadalītās un attiecinātās citas izmaksas, kas tieši saistītas ar līgumu izpildi, piemēram, nolietojuma maksas, kas attiecinātas uz pamatlīdzekļu vienību, ko citstarp izmanto attiecīgā līguma izpildei.
69. Pirms atsevišķu uzkrājumu izveidošanas apgrūtinošam līgumam uzņēmums atzīst jebkurus zaudējumus no vērtības samazināšanās, kas radušies saistībā ar aktīviem, ko izmanto līguma izpildei (sk. 36. SGS).

...

PĀREJAS NOTEIKUMI

...

- 94.A Ar 2020. gada maijā izdoto grozījumu “Apgrūtinoši līgumi – līguma izpildes izmaksas” pievienoja 68.A punktu un grozīja 69. punktu. Uzņēmums piemēro šos grozījumus līgumiem, attiecībā uz kuriem tas vēl nav izpildījis visas savas saistības tā gada pārskata perioda sākumā, kurā tas pirmo reizi piemēro grozījumus (sākotnējās piemērošanas datums). Uzņēmums nepārveido salīdzināmo informāciju. Tā vietā uzņēmums grozījumu sākotnējās piemērošanas kumulatīvo ietekmi atzīst kā nesadalītās peļņas (vai attiecīgā gadījumā citas pašu kapitāla sastāvdaļas) sākuma bilances korekciju sākotnējās piemērošanas datumā.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

105. Ar 2020. gada maijā izdoto grozījumu "Apgrūtināto līgumu – līguma izpildes izmaksas" pievienoja 68.A un 94.A punktu un grozīja 69. punktu. Uzņēmums šos grozījumus piemēro gada pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir pieļaujama agrāka piemērošana. Ja uzņēmums minētos grozījumus piemēro agrākam periodam, šis fakts ir jānorāda.

Grozījumi 3. SFPS "Uzņēmējdarbības apvienošana"

Grozīts 11. punkts un svītrotā zemsvītras piezīme pie frāzes "Finanšu pārskatu sagatavošanas un sniegšanas pamatnostādnes" 11. punktā. Grozīts 14., 21., 22. un 23. punkts un pievienots 21.A, 21.B, 21.C, 23.A un 64.Q punkts. Pirms 21.A punkta pievienots virsraksts un grozīti virsraksti pēc 21. punkta un pirms 22. punkta. 10. punkts nav grozīts, bet tiek iekļauts uzskatāmības labad.

IEGĀDES METODE

...

Iegādāto identificējamo aktīvu, pārņemto saistību un nekontrolējošas līdzdalības iegādātajā uzņēmumā atzīšana un novērtēšana**Atzīšanas princips**

10. **Pircējs, sākot ar iegādes datumu, atsevišķi no nemateriālās vērtības atzīst iegādātos identificējamus aktīvus, pārņemtās saistības un nekontrolējošo līdzdalību iegādātajā uzņēmumā. Uz iegādāto identificējamo aktīvu un pārņemto saistību atzīšanu attiecas 11. un 12. punkta nosacījumi.**

Atzīšanas nosacījumi

11. Lai varētu atzīt iegādātos identificējamus aktīvus un pārņemtās saistības, piemērojot iegādes metodi, tiem jāatbilst "Finanšu pārskatu sagatavošanas konceptuālajās pamatnostādnes" ietvertajām aktīvu un saistību definīcijām iegādes datumā. Piemēram, pircēja izmaksas, kuru rašanās nākotnē ir paredzama, bet nav obligāta saistībā ar iegādātā uzņēmuma darbības beigšanu, darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar iegādātā uzņēmuma darbiniekiem vai viņu nodarbināšanas vietas maiņu, nav uzskatāmas par saistībām iegādes datumā. Tādēļ pircējs, piemērojot iegādes metodi, neatzīst šīs izmaksas. Tā vietā pircējs atzīst šīs izmaksas savos finanšu pārskatos par periodu pēc apvienošanas saskaņā ar citiem SFPS.

...

14. B31.–B40. punkts sniedz norādījumus par nemateriālo aktīvu atzīšanu. 21.A–28.B punktā norādīti tādu identificējamo aktīvu un saistību veidi, kuros ietilpst posteņi, uz ko saskaņā ar šo SFPS attiecas ierobežoti atbrīvojumi no atzīšanas principa un nosacījumiem.

...

Atzīšanas vai novērtēšanas principu izņēmumi

21. Šajā SFPS noteikti ierobežoti atbrīvojumi no atzīšanas un novērtēšanas principa. 22.A–31.A punktā norādīti gan konkrētie posteņi, uz kuriem attiecināmi izņēmumi, gan arī šo izņēmumu raksturs. Pircējs uzskaita šos posteņus, piemērojot 22.A–31.A punkta prasības, kuru rezultātā dažus posteņus:
- atzīs, vai nu piemērojot atzīšanas nosacījumus, kas papildina 11. un 12. punktā ietvertos, vai arī piemērojot citu SFPS prasības, un iegūtie rezultāti atšķirsies no rezultātiem, kas būtu iegūti, piemērojot atzīšanas principu un nosacījumus;
  - novērtēs par summu, kas nav to patiesā vērtība iegādes datumā.

Atzišanas principa izņēmums

Saistības un iespējamās saistības, kas ietilpst 37. SGS vai SFPIK 21. Interpretācijas darbības jomā

- 21.A 21.B punktu piemēro saistībām un iespējamām saistībām, kas ietilptu 37. SGS "Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi" vai SFPIK 21. interpretācijas "Nodevas" darbības jomā, ja tās būtu radušās atsevišķi, nevis pārņemtas uzņēmējdarbības apvienošanā.
- 21.B "Finanšu pārskatu sagatavošanas konceptuālajās pamatnostādnēs" saistības ir definētas kā pagātnes notikumu rezultātā radies uzņēmuma pašreizējs pienākums nodot konkrētus saimnieciskus resursus. Attiecībā uz uzkrājumiem vai iespējamām saistībām, kas ietilptu 37. SGS darbības jomā, pircējs piemēro 37. SGS 15.–22. punktu, lai noteiktu, vai iegādes datumā pastāv pašreizējs pienākums, kas radies pagātnes notikumu rezultātā. Attiecībā uz nodevu, kas ietilptu SFPIK 21. interpretācijas darbības jomā, pircējs piemēro SFPIK 21. interpretāciju, lai noteiktu, vai pienākumu radošais notikums, kas rada saistības maksāt nodevu, ir noticis iegādes datumā.
- 21.C Pašreizējs pienākums, kas noteikts saskaņā ar 21.B punktu, varētu atbilst 22. punkta b) apakšpunktā noteiktajai iespējamo saistību definīcijai. Ja tas tā ir, šīm iespējamajām saistībām piemēro 23. punktu.

Iespējamās saistības un iespējamie aktīvi

22. 37. SGS iespējamās saistības definē kā:
- a) iespējamu pienākumu, kura pamatā ir pagātnes notikumi un kura pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no tā, vai būs vai nebūs noticis viens vai vairāki nenoteikti nākotnes notikumi, kurus uzņēmums pilnībā nevar kontrolēt; vai
  - b) pašreizēju pienākumu, kura pamatā ir pagātnes notikumi, bet kuru neatzīst, jo:
    - i) nepastāv liela varbūtība, ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešama saimnieciskos labumus ietverošu resursu aizplūde; vai
    - ii) pienākuma summu nevar pietiekami ticami novērtēt.
23. Pircējs iegādes datumā atzīst iespējamās saistības, kas pārņemtas uzņēmējdarbības apvienošanas rezultātā, ja tās ir no pagātnes notikumiem izrietošs pašreizējs pienākums un ja to patieso vērtību var ticami novērtēt. Tāpēc pretrunā 37. SGS 14. punkta b) apakšpunktam, 23., 27., 29. un 30. punktam pircējs atzīst uzņēmējdarbības apvienošanas rezultātā pārņemtās iespējamās saistības iegādes datumā pat tad, ja nepastāv būtiska varbūtība, ka pienākuma izpildei būs nepieciešama saimnieciskos labumus ietverošu resursu aizplūde. Šā SFPS 56. punktā sniegti norādījumi par iespējamo saistību turpmāku uzskaiti.
- 23.A 37. SGS definē iespējamo aktīvu kā iespējamu aktīvu, kurš radies pagātnes notikumu dēļ un kura pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no tā, vai būs vai nebūs noticis viens vai vairāki nenoteikti nākotnes notikumi, kurus uzņēmums pilnībā nevar kontrolēt. Pircējs neatzīst iespējamo aktīvu iegādes datumā.

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJAS NOTEIKUMI

Spēkā stāšanās datums

...

- 64.Q Ar 2020. gada maijā izdotajām "Atsaucēm uz konceptuālajām pamatnostādnēm" grozīja 11., 14., 21., 22. un 23. punktu un pievienoja 21.A, 21.B, 21.C un 23.A punktu. Uzņēmums šos grozījumus piemēro uzņēmējdarbības apvienošanai, kuras iegādes datums sakrīt ar pirmā gada pārskata perioda, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma, sākumu vai pienāk pēc tam. Agrāka piemērošana ir atļauta, ja uzņēmums vienlaikus vai agrāk piemēro arī visus grozījumus, kas izdarīti ar 2018. gada martā izdoto dokumentu "Grozījumi SFPS ietvertajās atsaucēs uz konceptuālajām pamatnostādnēm".

Grozījums 1. SFPS Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja lietošana

Pievieno 39.AG punktu, un D papildinājumā pievieno D13.A punktu. Groza D1. punkta f) apakšpunktu.

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

39.AG Ar "SFPS ikgadējiem uzlabojumiem 2018.–2020. gada ciklam", kas izdoti 2020. gada maijā, tika grozīts D1. punkta f) apakšpunkts un pievienots D13.A punkts. Uzņēmums šo grozījumu piemēro gada pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir pieļaujama agrāka piemērošana. Ja uzņēmums piemēro grozījumu agrākam periodam, šis fakts ir jāatklāj.

*D papildinājums***Atbrīvojumi no citiem SFPS**

Šis pielikums ir SFPS neatņemama sastāvdaļa.

D1 Uzņēmums var izvēlēties izmantot vienu vai vairākus šādus atbrīvojumus:

...

f) kumulatīvas pārrēķināšanas starpības (D.12–D13.A punkts);

...

Kumulatīvas pārrēķināšanas starpības

...

D13.A Tā vietā, lai piemērotu D12. vai D13. punktu, meitasuzņēmums, kas izmanto D16. punkta a) apakšpunktā minēto atbrīvojumu, var izvēlēties savos finanšu pārskatos novērtēt kumulatīvās pārrēķināšanas starpības visām ārvalstu darbībām pēc uzskaites vērtības, kas būtu iekļauta mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos, pamatojoties uz mātesuzņēmuma pārejas datumu uz SFPS, ja nav veiktas korekcijas attiecībā uz konsolidācijas procedūrām un uzņēmējdarbības apvienošanas, kurā mātesuzņēmums iegādājās meitasuzņēmumu, ietekmi. Līdzīga izvēle ir pieejama asociētajam uzņēmumam vai kopuzņēmumam, kas izmanto D16. punkta a) apakšpunktā minēto atbrīvojumu.

...

Grozījums 9. SFPS Finanšu instrumenti

Pievieno 7.1.9. punktu, 7.2.35. punktu un tā virsrakstu un B3.3.6.A punktu. B3.3.6. punktu groza šādi. B3.3.6.A punktā noteiktās prasības netiek grozītas, bet tiek pārceltas no B3.3.6. punkta.

7. nodaļa. Spēkā stāšanās datums un pārejas noteikumi

7.1. SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS

...

7.1.9. Ar "SFPS ikgadējiem uzlabojumiem 2018.–2020. gada ciklam", kas izdoti 2020. gada maijā, tika pievienots 7.2.35. un B3.3.6.A punkts un grozīts B3.3.6. punkts. Uzņēmums šo grozījumu piemēro gada pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir pieļaujama agrāka piemērošana. Ja uzņēmums piemēro grozījumu agrākam periodam, šis fakts ir jāatklāj.

7.2. PĀREJAS NOTEIKUMI

...

Pārejas noteikumi saistībā ar SFPS ikgadējiem uzlabojumiem

7.2.35. Uzņēmums piemēro "SFPS ikgadējos uzlabojumus 2018.–2020. gada ciklam" finanšu saistībām, kas tiek grozītas vai apmainītas tā gada pārskata perioda sākumā vai pēc tā gada pārskata perioda, kurā uzņēmums pirmo reizi piemēro grozījumu.

*B papildinājums***Piemērošanas norādījumi**

Šis pielikums ir standarta neatņemama sastāvdaļa.

...

ATZĪŠANA UN ATZĪŠANAS PĀRTRAUKŠANA (3. NODAĻA)

...

Finanšu saistību atzīšanas pārtraukšana (3.3. iedaļa)

...

B3.3.6 3.3.2. punkta mērķiem noteikumi ir būtiski atšķirīgi, ja diskontētā pašreizējā vērtība, kāda ir naudas plūsmām saskaņā ar jaunajiem noteikumiem, ieskaitot samaksātās maksas, no kurām atņemtas saņemtās maksas, diskontēšanā izmantojot sākotnējo efektīvo procentu likmi, vismaz par 10 % atšķiras no sākotnējo finanšu saistību atlikušo naudas plūsmu diskontētās pašreizējās vērtības. Nosakot šīs maksas, no kurām atskaitītas saņemtās maksas, aizņēmj ietver tikai maksas, kas samaksātas vai saņemtas starp aizņēmēju un aizdevēju, tostarp maksas, ko aizņēmj vai aizdevējs maksā vai saņem cita vārdā.

B3.3.6A Ja parāda instrumentu apmaiņu vai noteikumu izmaiņas uzskaita kā parāda dzēšanu, visas attiecīgās izmaksas vai maksas atzīst pie dzēšanas peļņas vai zaudējumiem. Ja konkrēto apmaiņu vai noteikumu izmaiņas neuzskaita kā parāda dzēšanu, visas attiecīgās izmaksas vai maksas ņem vērā saistību uzskaites vērtībā un amortizē laikposmā, kas atliek līdz mainīto saistību termiņam.

...

Grozījums Grozījumi 41. SGS Lauksaimniecība

Grozīts 22. punkts un pievienots 65. punkts.

ATZĪŠANA UN NOVĒRTĒŠANA

...

22. Uzņēmums neiekļauj naudas plūsmas aktīvu finansēšanai vai bioloģisko aktīvu atjaunošanai pēc ražas novākšanas (piemēram, koku stādījumu atjaunošanas izmaksas stādītā mežā pēc ražas novākšanas).

...

SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS UN PĀREJAS NOTEIKUMI

...

65. Ar "SFPS ikgadējiem uzlabojumiem 2018.–2020. gada ciklam", kas izdoti 2020. gada maijā, tika grozīts 22. punkts. Uzņēmums šos grozījumus piemēro patiesās vērtības noteikšanai pirmā gada pārskata perioda, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma, sākumā vai pēc tam. Ir pieļaujama agrāka piemērošana. Ja uzņēmums piemēro grozījumu agrākam periodam, šis fakts ir jāatklāj.

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2021/1081

(2021. gada 28. jūnijs),

ar ko groza Lēmumu (ES) 2018/1220 par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. pantā minētās panelkomitejas reglamentu

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012, un jo īpaši tās 143. panta 4. punktu ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Ar Komisijas Lēmumu (ES) 2018/1220 ⁽²⁾ tiek noteikts Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. pantā minētās panelkomitejas reglaments.
- (2) Komisija ir noteikusi 2021. gada 1. jūniju kā dienu, sākot no kuras Eiropas Prokuratūra uzņemas veikt izmeklēšanas un kriminālvajāšanas uzdevumus ⁽³⁾, kas tai noteikti saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2017/1939 ⁽⁴⁾. Tādēļ ir jānosaka praktiskā kārtība ciešai panelkomitejas un Prokuratūras sadarbībai, ņemot vērā sadarbības kārtību, kas starp Eiropas Komisiju un Prokuratūru noteikta minētās regulas 103. panta 1. punktā paredzētajā nolīgumā.
- (3) Lai nodrošinātu panelkomitejas darbības nepārtrauktību un tādējādi Savienības finanšu interešu aizsardzības turpināšanu, būtu jāprecizē, ka panelkomitejas priekšsēdētājs turpina īstenot savas pilnvaras līdz brīdim, kad viņu faktiski nomaina, vai vismaz pirmajos mēnešos pēc pilnvaru termiņa beigām.
- (4) Minimālie funkciju grupas vai pakāpes nosacījumi, kas nepieciešami panelkomitejas to locekļu aizstājējiem, kas pārstāv Eiropas Komisiju, būtu jānosaka ar nosacījumiem, kas attiecas uz locekļiem, kuri pārstāv atbildīgos kredītrikotājus. Šajā nolūkā tie būtu jānosaka nodaļas vadītāja funkciju grupas līmenī vai līdzvērtīgā līmenī.
- (5) Lai nodrošinātu Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. pantā minētās panelkomitejas darbību, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (6) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Lēmums (ES) 2018/1220,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

⁽¹⁾ OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Lēmums (ES) 2018/1220 (2018. gada 6. septembris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. pantā minētās panelkomitejas reglamentu (OV L 226, 7.9.2018., 7. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/856 (2021. gada 25. maijs), ar ko nosaka dienu, kurā Eiropas Prokuratūra uzņemas veikt izmeklēšanas un kriminālvajāšanas uzdevumus (OV L 188, 28.5.2021., 100. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 30.10.2017., 1. lpp.).

1. pants

Lēmumu (ES) 2018/1220 groza šādi:

1) lēmuma 2. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Pamatojoties uz uzaicinājumu izteikt ieinteresētību Komisija saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. panta 3. punktu ieceļ panelļkomitejas priekšsēdētāju uz piecu gadu pilnvaru laiku, kuru nepagarina. Priekšsēdētāja pilnvaru termiņš sākas iecelšanas lēmumā noteiktajā dienā. Šo lēmumu publicē *Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

Pilnvaru termiņa beigās, ja tas nepieciešams panelļkomitejas darbībai, priekšsēdētājs paliek amatā, līdz viņu aizstāj. Šis laikposms nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus.”;

2) lēmuma 5. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Budžeta ģenerāldirektorāta centrālā finanšu dienesta direktors ir viens no minētajiem diviem pastāvīgajiem panelļkomitejas locekļiem, kas pārstāv Komisiju, piemērojot Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 143. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Lai nodrošinātu šā pastāvīgā locekļa aizvietošanu, Budžeta ģenerāldirektors ieceļ vismaz nodaļas vadītāja funkciju grupas vai līdzvērtīga amata ierēdni.

Budžeta ģenerāldirektors no Komisijas ierēdņiem, kam ir vismaz AD 14 pakāpe, ieceļ *ad personam* otro pastāvīgo locekli, kurš pārstāv Komisiju. Lai nodrošinātu šā pastāvīgā locekļa aizvietošanu, Budžeta ģenerāldirektors ieceļ vismaz nodaļas vadītāja funkciju grupas vai līdzvērtīga amata ierēdni.”;

3) lēmuma 6. panta 3. un 4. punktu aizstāj ar šādiem:

“3. Gadījumos, kad pieteikuma iesniedzēja iestādes pieteikuma pamatā jo īpaši ir Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) nosūtītā informācija, tā pārstāvis piedalās panelļkomitejas sanāksmēs un piedalās mutiskajās un rakstiskajās procedūrās. Pēc priekšsēdētāja pieprasījuma viņš sniedz savus apsvērumus.

Gadījumos, kad pieteikuma iesniedzēja iestādes pieteikuma pamatā pilnībā vai daļēji ir Eiropas Prokuratūras nosūtītā informācija, Eiropas Prokuratūras veiktā informācijas nosūtīšana un tās dalība novērotājas statusā atbilst Padomes Regulas (ES) 2017/1939 103. panta 1. punktā paredzētā nolīguma noteikumiem.

4. Attiecībā uz citām lietām OLAF var tikt lūgts sniegt informāciju vai atzinumus pēc priekšsēdētāja pieprasījuma. Eiropas Prokuratūrai pēc priekšsēdētāja pieprasījuma arī var tikt lūgts sniegt informāciju vai atzinumus saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2017/1939 103. panta 1. punktā minētā nolīguma noteikumiem.”;

4) lēmumā iekļauj šādu pantu:

“9.a pants

Sadarbība ar Eiropas Prokuratūru

Kārtību sadarbībai ar Eiropas Prokuratūru nosaka nolīgumā, kas minēts Padomes Regulas (ES) 2017/1939 103. panta 1. punktā.”;

5) lēmuma 10. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Ieteikuma pieteikumā ietver visu informāciju, kas prasīta Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 142. panta 3. punktā minētajos noteikumos. Tajā ietver arī pārējo būtisko informāciju, kas paredzēta minētās regulas 136. pantā, tostarp attiecīgā gadījumā OLAF ziņojumus un informāciju, ko nosūtījusi Eiropas Prokuratūra, lai varētu veikt atbilstīgus pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai. Tajā ietver pienācīgi aizpildītu informācijas dokumentu.”;

6) lēmuma 26. pantu aizstāj ar šādu:

“26. pants

Atzinuma un ieteikuma paziņošana

Panelkomiteja nekavējoties informē pieteikuma iesniedzēju iestādi, atbildīgo kredītrīkotāju un novērotājus. Ja Eiropas Prokuratūra ir uzaicināta novērotājas statusā, piemēro Padomes Regulas (ES) 2017/1939 103. panta 1. punktā paredzētā nolīguma noteikumus.”

2. pants

Stāšanās spēkā un publicēšana

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2021. gada 28. jūnijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

LABOJUMI

Labojums Eiropas Centrālās bankas Lēmumā (ES) [2021/1074] (2021. gada 18. jūnijs) par noteiktu riska darījumu ar centrālajām bankām pagaidu izslēgšanu no kopējās riska darījumu vērtības mēra saistībā ar Covid-19 pandēmiju un Lēmuma (ES) 2020/1306 atcelšanu (ECB/2021/27)

(“Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis” L 230 I, 2021. gada 30. jūnijs)

Uz vāka satura rādītājā un 1. lappusē lēmuma virsrakstā:

tekstu: “Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) [2021/1074] (2021. gada 18. jūnijs) par noteiktu riska darījumu ar centrālajām bankām pagaidu izslēgšanu no kopējās riska darījumu vērtības mēra saistībā ar Covid-19 pandēmiju un Lēmuma (ES) 2020/1306 atcelšanu (ECB/2021/27)”

lasīt šādi: “Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2021/1074 (2021. gada 18. jūnijs) par noteiktu riska darījumu ar centrālajām bankām pagaidu izslēgšanu no kopējās riska darījumu vērtības mēra saistībā ar Covid-19 pandēmiju un Lēmuma (ES) 2020/1306 atcelšanu (ECB/2021/27)”.

ISSN 1977-0715 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5112 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV